epublica Moldova, lecții pentru democrațiile lumii

ANUL 8 ■ NUMĂRUL 178 ■ PREȚ: 24,90 LEI ■ 24.10 - 20.11.2025

ROMÂNIA Newsweek®

SPECIALI LA PĂTRAT

Cine sunt și cât câștigă cei mai bine plătiți angajați-pensionari din România

25178
948494 000029

Newsweek ROMÂNIA

Alătură-te și tu
celor peste
> 2.500.000
de cititori unici
care aleg
în fiecare lună
newsweek.ro

Cele mai relevante știri,
analize pertinente,
investigații incisive,
opinii echilibrate.

newsweekromania

Newsweek ROMÂNIA

24.10-20.11.2025 _ ANUL 8 _ NR.178

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 21 noiembrie 2025

SUMAR

Dosar

6 **Speciali la pătrat: pensie + salariu de la stat**
Avocatul Poporului încasează salariu plus trei pensii

7 Judecători CCR cu pensii speciale și salarii

8 Florin Georgescu, viceguvernator BNR: salariu - 83.000 lei, pensie - 20.000 lei, pensie specială - 7.200 lei

9 Mugur Isărescu și Florin Georgescu au luat și câte 10 salarii când s-au pensionat

10 Specialii din anticamera primului ministru

Opinii

12 PETRE BĂDICĂ
Bătălia „pe viață și pe moarte" dintre Georgescu și Simion a început. Cine va câștiga?

13 STELIAN NEGREA
Probleme românești, soluții autohtone. Pot românii recunoaște că a u fost păcăliți și să nu mai sufle în pânzele extremismului pro-rus?

Cronica NATO

14 ION PETRESCU
Impasul dintre Aliați și Rusia

Internațional

16 **Alegeri**
Republica Moldova, lecții pentru democrațiile lumii

22 **Orientul Mijlociu**
„Acest lucru a schimbat regiunea pentru totdeauna"

28 **Geopolitică**
Legea și ordinea mondială

32 **Cărți**
Eliberarea păsării

34 **Interviu**
Jacob Silverman

Magazin

38 **Tehnologie**
Chat ca un robot

42 **Educație**
Clasa COVID

46 **Filme**
Vânătoarea de monștri

50 Tehnologie cu un pas înainte

60 **Pebble Beach Concours d'Elegance**
Incursiune pe plaja exclusivistă a bunicuțelor motorizate, la a 75-a aniversare

Calendar

64 10 ani de la tragedia de la „Colectiv"

» P.46

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.65

REDACȚIA

DIRECTOR GENERAL _ **Sabin Orcan**

Redactor-șef _ **Petre Bădică**
Redactor-șef adjunct _ **Mihai Duță**

Senior-editori:
Valentin Bolocan, Florin Budescu, Valeria Cupă, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Gabriel Peneș, Răzvan Scăețeanu

Reporteri: **Catinca Doboș, Alexandru Pop, Daniel Toșa**

Contributori: **Remus Cernea, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu**

Art director _ **Cecilia Bălănescu**

Corectură _ **Monica Ady**

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR
SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

PUBLICITATE _ **carmen.dinca@newsweek.ro**

EVENIMENTE _ **Ioana Dumitru**

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
ipg Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

GAZA

Întoarcere

Palestinienii strămutați se întorc în zona Al-Zahra din centrul orașului Gaza, după retragerea forțelor israeliene. Cei mai mulți dintre ei și-au găsti casele transformate în ruine.

📷 ➤ PROFIMEDIA IMAGES

BIBLIOTECA ALEPH

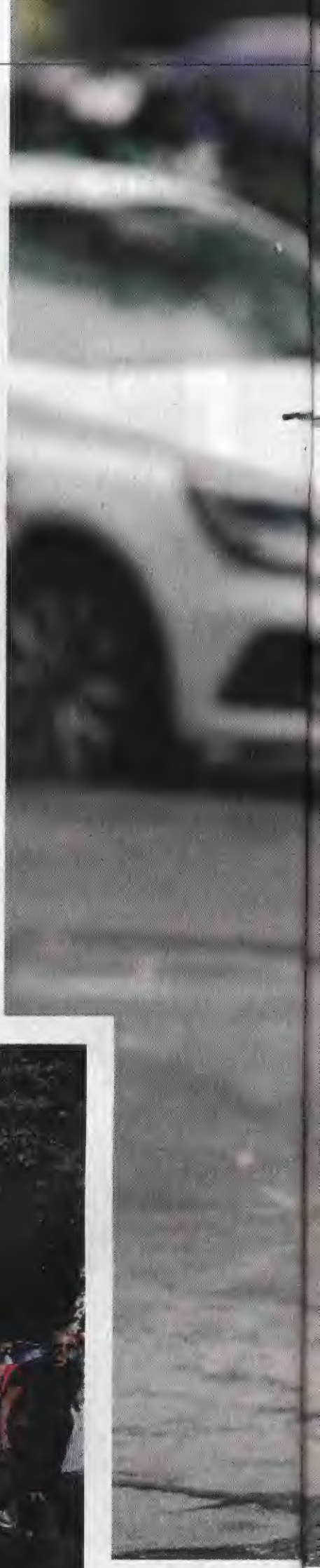

ΤΩΡΑ
ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΣΣΕ ΜΕ ΑΥΞΗ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ-ΣΥΝΔ
ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟΥ

TEL AVIV

Eliberare

Nimrod Cohen, un ostatic eliberat din Fâșia Gaza, flutură drapelul Israelului după ce a fot adus cu un elicopter la Spitalul Ichilov din Tel Aviv.

📷 ➤ PROFIMEDIA IMAGES

ATENA

Protest

Protest în Atena în cadrul unei greve naționale împotriva unei propuneri de reformă a legislației muncii care permite zile de lucru de 13 ore.

📷 ➤ PROFIMEDIA IMAGES

BUCUREȘTI

Ploi

În Capitală și în mai multe județe din țară au fost căderi de ploi abundente comparativ cu aceeași perioadă din anii trecuți.

📷 ➤ INQUAM PHOTOS

Avocatul Poporului încasează salariu plus trei pensii

RENATE WEBER ESTE AVOCAT al Poporului de 6 ani. Ea cumulează un salariu de 13.000 lei net, cu nu mai puțin de trei pensii, din care una vine de la UE. Weber a fost acuzată, în ultima vreme, că judecă cu dublă măsură spețe similare. Spre exemplu, ea nu a dorit să conteste noua lege a pensiilor la CCR, deși au existat numeroși pensionari nemulțumiți de formula de recalculare și de noul cuantum al pensiilor.

Pe de altă parte, Avocatul Poporului a contestat la CCR creșterea pensiilor militare. În final, CCR a declarat proiectul de creștere a pensiilor militare neconstituțional.

În momentul de față, Renate Weber are un salariu care se ridică la 13.000 lei net și încasează nu mai puțin de trei pensii, un record pentru România.

Ea are o pensie de 3.300 euro pe lună de la UE. Weber a fost europarlamentar în 3 mandate din partea ALDE, partid condus de Călin Popescu Tăriceanu.

Primul mandat de europarlamentar a început în 2007 și s-a sfârșit în 2019. Între 1979 și 2015 a fost procuror. Are o pensie de avocat de 4.000 de lei net.

Mai are o pensie oferită de „sistemul public de pensii", în valoare de 2.000 de lei. În total, Weber câștigă din pensii 25.000 lei net, pe lună.

FOTO: INQUAM PHOTOS / MALINA NOROCEA; GEORGE CĂLIN

Judecători CCR cu pensii speciale și salarii

Cei care trebuie să decidă constituționalitatea modificării cuantumului pensiilor speciale pentru magistrați sunt, în mare parte, beneficiari ai acestor drepturi. Mai mult, cumulează pensia cu salariul, fiind agajați ai statului român. – *Petre Bădică*

GHEORGHE STAN

MIHAELA CIOCHINĂ

CRISTIAN DELIORGA

BOGDAN LICU

PATRU JUDECĂTORI DE LA CCR AU LUAT PENSII SPECIALE de 2.150.000 lei într-un an. Unele dintre aceste pensii speciale sunt mai mari decât salariul.

Alți doi judecători CCR s-au pensionat anul acesta: Simina Tănăsescu (care e și președintele CCR) și Csaba Astzalos au cerut să iasă la pensie imediat ce au fost numiți la Curtea Constituțională. Pensiile lor nu sunt cunoscute încă.

Iată cei 4 judecători CCR care au publicat valoarea pensiilor și salariilor în anul 2024:

Gheorghe Stan a încasat un salariu de 538.166 de lei, adică 45.000 lei pe lună net și pensii de 334.000 de lei, plus 200.000 lei de la Pilonul II, adică 30.000 lei pe lună net.

Mihaela Ciochină a încasat salarii de 413.000 de lei, adică 34.400 lei pe lună net și pensii de 597.000 de lei, adică 45.000 lei pe lună net.

Cristian Deliorga a încasat salarii de 507.000 de lei, adică 42.250 lei pe lună net și pensii de 835.000 de lei, adică 68.750 lei pe lună net.

Bogdan Licu a încasat salarii de 405.000 de lei, adică 33.750 lei pe lună net și pensii de 383.000 de lei, adică 32.050 lei pe lună net.

De remarcat că Mihaela Ciochină și Cristian Deliorga au încasat pensii mai mari decât salariul.

BIBLIOTECA ALEPH

Florin Georgescu, viceguvernator BNR:

salariu - 83.000 lei, pensie - 20.000 lei, pensie specială - 7.200 lei

Acesta cumulează salariul colosal de la BNR cu o pensie contributivă și cu una specială.

FLORIN GEORGESCU A FOST propulsat la BNR de PSD. Potrivit CV-ului său, Georgescu a fost înainte de 1989 economist, inspector financiar, șef serviciu și apoi director general la Direcția Control de Stat București.

Este bursier Fulbright (cercetare) la Universitatea Kansas City, SUA, în perioada 1991–1992.

Georgescu a absolvit ASE și deține un doctorat.

În 1992 este numit secretar de stat la Finanțe.

Între 1992 și 1996 a fost ministru al Finanțelor în guvernul Văcăroiu.

În 2000, pentru câteva luni, Georgescu a lucrat la una din băncile lui Sorin Ovidiu Vîntu, Banca de Investiții și Dezvoltare. Florin Georgescu a avut două mandate de deputat, între 1996 și 2004, și de pe urma acestora primește o pensie specială de 7.200 lei net, conform Declarației de Avere din 2024. El are și o pensie contributivă de 20.000 de lei. Asta pentru că, după ani de salariu foarte mare la BNR, și pensia contributivă este una foarte mare. Pensia i s-a dublat față de anul 2019, când încasa doar 10.000 de lei pe lună.

Salariul pe care Florin Georgescu îl ia de la BNR este unul astronomic: 1.003.882 de lei, adică 83.000 lei net.

În total, lunar, Georgescu încasează 104.000 lei net. Adică 20 de salarii medii pe economie.

FOTO: INQUAM PHOTOS / ALEXANDRU MIHAI ROMAN

Mugur Isărescu și Florin Georgescu au luat și câte 10 salarii când s-au pensionat

ANGAJAȚII BNR PRIMESC 10 salarii la împlinirea vârstei de 65 de ani, potrivit contractului colectiv de muncă. Informația a fost confirmată pentru *Newsweek România* de către purtătorul de cuvânt al BNR, Dan Suciu.

Acesta a precizat și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească angajații pentru a lua un bonus de 10 salarii când ies la pensie.

„Dacă ai lucrat mai mult de 10 ani în BNR, primești indemnizația completă și 10 salarii când ieși la pensie. Dacă ai lucrat mai puțin, se reduce proporțional suma pe care o iei bonus la ieșirea la pensie.

Toți angajatii băncii primesc acești bani, fiind un lucru stipulat în contractul colectiv", ne-a explicat Dan Suciu.

Mugur Isărescu și viceguvernatorul BNR, Florin Georgescu, au încasat deja cele 10 salarii, adică aproximativ 800.000 de lei, pentru că amândoi au ieșit deja la pensie.

Isărescu a ieșit la pensie în jurul anului 2016, când avea un salariu net anual de 1.000.000 de lei, adică 80.000 de lei pe lună.

În acest moment, salariul pe care Isărescu îl primește de la BNR este de 85.000 de lei net. Isărescu mai primește o pensie de 19.700 de lei pe lună.

Specialii din anticamera primului ministru

Anticamera premierului Ilie Bolojan, Secretariatul General al Guvernului condus de Radu Oprea, este plină chiar de specialii cărora guvernul încearcă din răsputeri să le reducă din privilegii.

NEWSWEEK ROMÂNIA a identificat multe cazuri în care angajați ai SGG cumulează nestingherit pensia cu salariu sau adaugă alte privilegii pe lângă cele existente. Toți sunt prinși în schema de personal a SGG drept consilieri.

Dar nu orice fel de consilieri, ci superiori.

În mod ironic, chiar pe pagina de internet a SGG tronează un proiect de lege mai vechi privind interzicerea cumulului pensiei cu salariu care prevede, printre altele, că „beneficiarii pensiei de serviciu prevăzute la alin. (1) nu pot cumula pensia de serviciu cu veniturile realizate dintr-o activitate profesională, indiferent de nivelul veniturilor respective".

Pensie, salariu, apartamente, casă de vacanță, mașini, conturi

Majoritatea dintre acești consilieri superiori care nu au dorit să stea acasă și să își cheltuie pensia ci au decis să o cumuleze și cu un salariu tot la stat vine din structurile de forță ale statului român: SRI, MApN, SPP etc.

Valentin Ghioda are o pensie anuală frumușică de 96.000 lei, de la Unitatea Militară 0994 București, casa de pensii sectorială a Serviciului Român de Informații (SRI) și a încasat și de la SGG pentru poziția de consilier 82.597 lei.

Conform declarației sale de avere din 2024, Ghioda are o situație materială foarte bună: două apartamente în București, o casă de vacanță, mii de metri pătrați de terenuri agricole și intravilane, 3 autoturisme, conturi bancare de sute de mii de lei dar și o serie de datorii la bănci. Soția este secretarul general al Politehnicii București.

Următorul pe listă este **Răzvan Mihalcea**. El a avut o pensie anuală de 144.432 lei și un salariu de consilier superior la SGG de 80.884. Conform declarației sale de avere din 2025, el are două apartamente, un teren intravilan, o mașină, banii din pensia privată și un cont bancar.

Soția cumulează pensia și salariul dar nu cu cel de la stat, ci din privat.

Alt consilier superior de la guvern, alt cumul. **Sorin Popa** ia anual 84.000 lei de la casa de pensii din Argeș și un salariu de 26.400 de la SGG. Conform declarației lui de avere din 2025, Popa are un apartament cu o suprafață generoasă, o mașină și un cont generos în bancă. Soția lucrează în privat.

Speciali din Armată și SPP

Viorel Seredenciuc vine din Suceava și cumulează pensia anuală de 50.005 lei cu salariul de la SGG de 44.924 lei, la care se mai adaugă o serie de mici sinecuri tot de la stat: 76.089 lei de la ACET Suceva (compania de apă și canalizare), 37.071 din cea de consilier al ministrului Turismului și 18.000 de lei de la Parcuri Industriale Bucovina.

Soția, tot pensionară, încasează un salariu din privat pentru servicii de înfrumusețare.

Consilierul **Constantin Zoican** are o pensie anuală de 118.080 lei și un salariu de la SGG de 36.861 lei. Conform declarației sale de avere din 2025, el are terenuri agricole de mii de metri pătrați, un apartament, o mașină, datorii de 100.000 lei la două bănci și de 165.600 la Serviciul de Protecție și Pază.

Dragoș Ștefănescu intră în categoria angajaților la mai multe ministere. Conform declarației de avere din 2025, el ia soldă de 98.331 lei și normă de hrană de 12.484 lei, plus compensație de cazare de 18.000 lei de la Ministerul Apărării Naționale plus salariul de la SGG de 112.426 lei. Nu are casă, are un autoturism, datorii la bănci, iar soția lucrează în privat.

de
STELIAN NEGREA
stelian.negrea@newsweek.ro

Aparatul de stat e sufocat de angajați care cumulează pensia cu salariul

Ultimul pe listă este și cel cu cea mai spectaculoasă declarație de avere. **Cîrjan Radu Ionuț** a ales să lucreze pe post de consilier superior la SGG, în ciuda unei situații materiale deosebite.

Conform declarației sale de avere din 2025, Cîrjan muncește la SGG pentru un salariu anual de 63.678 lei, deși are terenuri intravilane și agricole de mii de metri pătrați, cinci apartamente și o casă de locuit, trei autoturisme, 8 conturi bancare în lei și euro din care se remarcă de departe unul în care are numai puțin de 1 milion de lei.

Soția domnului Cîrjan este un fost magistrat care încasează anual o pensie de 260.736 lei, la care s-au adăugat și niște restanțe obținute de la CSM în baza unor hotărâri judecătorești de 31.464 lei.

Citește mai mult pe ***newsweek.ro***

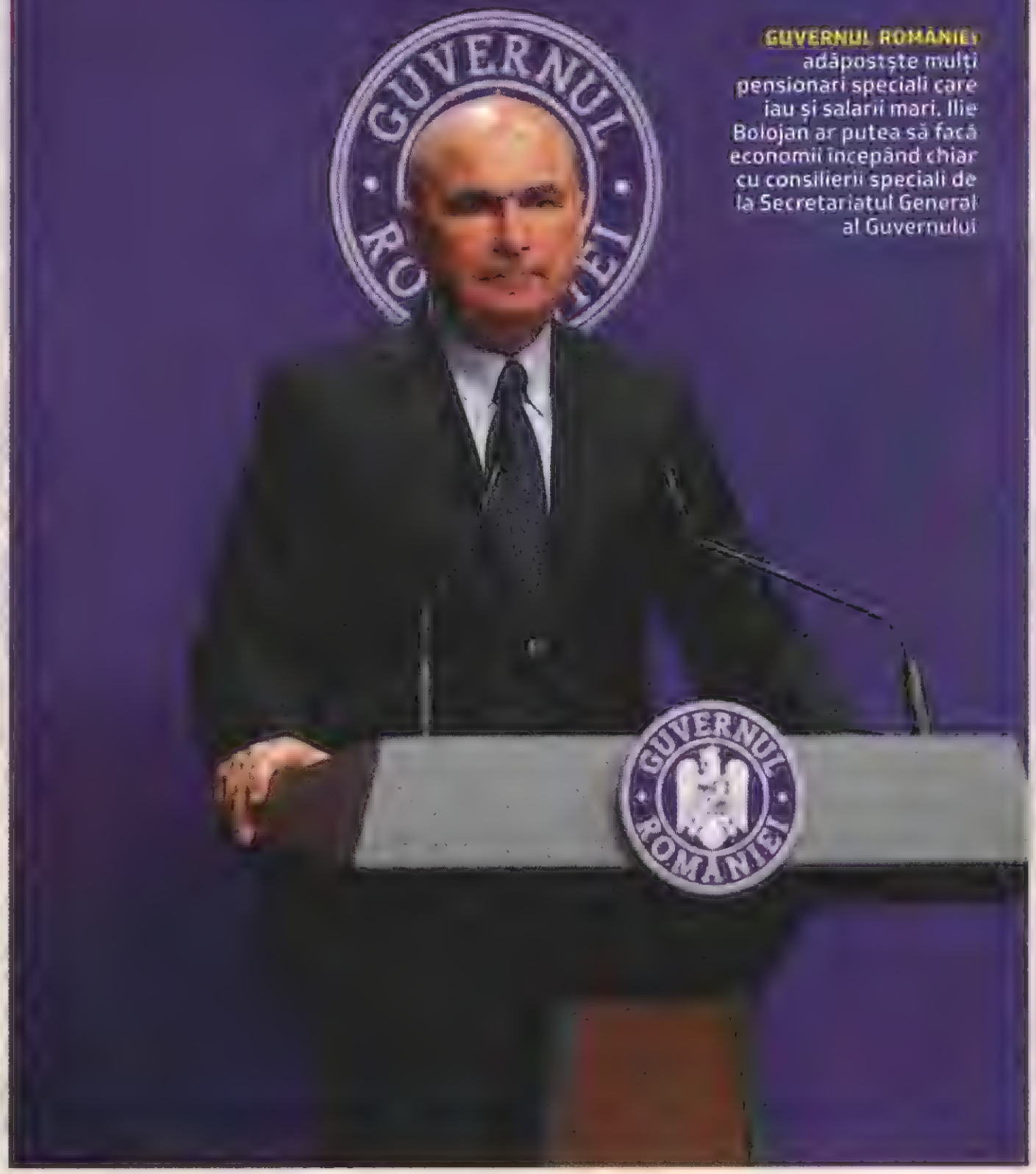

GUVERNUL ROMÂNIEI adăpostește mulți pensionari speciali care iau și salarii mari. Ilie Bolojan ar putea să facă economii începând chiar cu consilierii speciali de la Secretariatul General al Guvernului

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA/ GEORGE CĂLIN

EDITORIAL

Bătălia „pe viață și pe moarte“ dintre Georgescu și Simion a început. Cine va câștiga?

PETRE BĂDICĂ, redactor-șef al *Newsweek România*

Călin Georgescu se pregătește să îl înfrunte pe George Simion în bătălia pentru inimile „suveraniștilor“. Bătălia, care se anunță extrem de dură, este în faza incipientă. Georgescu a reapărut în viața publică după ce a priceput că Simion îi fură cu succes electoratul.

Nu doar la guvernare se ceartă lumea. Pe partea „suveranistă“, George Simion și Călin Georgescu au început bătălia care îl va desemna pe extremistul numărul 1 al țării. Ura dintre cei doi e mai mare decât cea dintre USR și PSD.

Ne amintim că Simion și Georgescu au apărut împreună în campania pentru președinție doar de 2 ori: la Realitatea TV, în ultima zi de campanie, și în ziua votului.

La TV, Georgescu l-a umilit, numindu-l pe George Simion „mai tânărul meu discipol“. Tânărul discipol George Simion i-a organizat numeroase mitinguri electorale, la care Călin Georgescu nu a participat.

După alegeri, cei doi „suveraniști“ nu au mai apărut niciodată împreună. Amândoi se detestă sincer, iar Simion nu l-ar fi numit niciodată premier pe Călin Georgescu dacă ar fi câștigat președinția. Georgescu știe asta foarte bine și a dorit ca George Simion să nu îl învingă pe Nicușor Dan. Călin Georgescu a anunțat că se retrage din viața politică și socială în luna mai din acest an. A crezut că își va conserva electoratul dacă „stă la cutie“, strategie adoptată și în campania electorală, când a vrut doar „un pact cu poporul“.

Și-a dat, însă, seama – destul de târziu – că, de data aceasta, are un altfel de bătălie de dus, cu George Simion. În mai, a anunțat că se retrage din viața politică, dar, după câteva luni de adormire, a revenit în atenția publicului.

Mai nou, lui Călin Georgescu i se organizează băi de mulțime săptămânale, atunci când e obligat să dea cu subsemnatul la poliție.

Georgescu se folosește de această ieșire obligatorie din casă pentru a se adresa publicului și pentru a torpila guvernul. În campania electorală, Georgescu a ignorat lipsa de performanță a fostului guvern, clamând doar un „pact cu românii“.

Acum, pare intrat în campanie electorală atunci când vorbește despre Soros și despre politicienii care au ruinat țara. Ieșirile cu iz electoral ale lui Călin Georgescu pot părea ciudate, dat fiind că alegerile pentru Cotroceni abia s-au încheiat, iar el nu vrea să fie decât șef de stat.

Realitatea este că Georgescu se află în campanie electorală și într-o luptă de la distanță cu George Simion, pentru cele 40% din voturi ale „suveraniștilor“.

Călin Georgescu a înțeles că „gogoașa“ George Simion s-a umflat prea tare și riscă să îl scoată de pe scena politică, unde nu este loc pentru doi lideri de extremă dreaptă.

Georgescu a înțeles, sau sfătuitorii lui i-au atras atenția că, dacă mai stă mult în hibernare, lumea îl va uita și va trece de partea lui Simion.

Înțelegând că trebuie să iasă la bătaie pentru scaunul de șef al „suveraniștilor“, Călin Georgescu și-a luat un an liber de la Universitatea din Pitești, unde preda.

Lumea e supărată, vrea să curgă sânge, iar George Simion a înțeles asta și este tot mai prezent, agresiv, demagog și câștigă popularitate.

Călin Georgescu i-a împrumutat electoratul lui George Simion pentru alegerile prezidențiale din luna mai, iar acesta din urmă nu mai e dispus să i-l dea înapoi.

Călin Georgescu a rămas același ca acum șase luni, chiar dacă și-a schimbat ușor discursul, înfierând politicienii. De fapt, nu mai produce nimic și pare că nu se poate reinventa. Călin Georgescu riscă să aibă soarta economiei ceaușiste pe care o regretă: produce aceleași sloganuri, care nu mai oblojesc pe nimeni.

Simion rămâne același populist desăvârșit, care susține toate conspirațiile legate de românii care ar fi trimiși la război, de „gay-ii“ care vin peste noi etc.

Simion a propus „un pact pentru migrație“, deși în România muncesc doar 140.000 de străini, după cum a scris *Newsweek România*.

Și extrema dreaptă este originală în România. Avem un partid extremist, AUR, cu 40% în sondaje, și pe Călin Georgescu, „cel mai iubit fiu al extremiștilor“, care nu face parte din AUR.

Deși Călin Georgescu pleca cu un avans uriaș de popularitate în fața lui George Simion, bătălia s-a echilibrat. Cei doi doar se tatonează și își aruncă pumni de la distanță, dar, foarte curând, totul va deveni o luptă pe viață și pe moarte.

Probleme românești, soluții autohtone. Pot românii recunoaște că au fost păcăliți și să nu mai sufle în pânzele extremismului pro-rus?

STELIAN NEGREA, editor al *Newsweek România*

România e coruptă până în măduva oaselor. Nu de ieri de azi, ci de pe vremea comuniștilor, când era o formă de supraviețuire pentru cei mulți și săraci și o formă de a-și prezerva puterea pentru cei puțini și bogați. Adică nomenclatura din jurul lui Ceaușescu. Cea care, de altfel, a preluat puterea în '89 și o deține și acum.

România are conflicte interne între generații diferite, între rural și urban, între diaspora și cei de acasă, între bărbați și femei, între vecini, între public și privat, între bogați și săraci, între oamenii harnici și cei leneși, între cei care fură și cei care respectă legea, între cei pro occidentali și cei pro dictaturi, între progresiști și conservatori, între tradiționaliști și globaliști, între vaccinișți și antivaccinișți etc.
Sunt atâtea falii și conflicte că ai putea scrie o istorie a celor 100 de războaie care se duc în același timp între români și în România.
Orice societate are astfel de conflicte, dar rezolvarea sau atenuarea lor trebuie să fie făcută cu soluții autohtone. Nu străine și nicidecum cu cele oferite de propaganda rusească introdusă deja în Cetatea România de mârțoagele lor troiene: extremiștii din AUR, SOS și POT, cu liderii lor gălăgioși și cu comportament de agenți ruși de influență de la George Simion până la Diana Șoșoacă și Călin Georgescu. Ultimii doi cu reale probleme în justiție, unde evident că pozează în victime. O clasică răsturnare a realității. Românilor sătui pe bună dreptate de jocurile mărunte ale partidelor clasice aceste partide extremiste le-au oferit o poleială demagogică și mincinoasă la toate nemulțumirile ieșite din toate conflictele de mai sus.
Le-au oferit soluții simple și care sună bine pentru probleme complexe pe care nimeni nu le-a dorit și din care toți vor să iasă cât mai repede.
Momentul lor de glorie a fost pandemia COVID-19 de acum cinci ani, adusă nouă tuturor de o scăpare a regimului dictatorial din China.
Vaccinurile nu reprezintă soluția ci problema, izolarea în case pentru a nu răspândi boala nu e soluția ci problema, doctorii care salvează vieți sunt de fapt niște ucigași etc.

Ar mai fi și soluția aplicării legii în cazul acuzațiilor aduse tuturor liderilor celor 3 partide extremiste.

Toate aceste minciuni sfruntate nu au fost tratate cu huiduieli, ci, din contră cu admirație și venerație.
Au venit valurile de emigranți, care nu sunt soluția pentru economiile rămase fără forță de lucru din cauza scăderii natalității abrupte din Occident și din România, ci problema.
A venit războiul din Ucraina, unde rușii nu sunt invadatorii criminali, ci eliberatorii pașnici care vor să denazifice o țară prietenă. Putin nu e un dictator sângeros și corupt care și-a ucis cu sânge rece toți oponenții, ci un lider mesianic care se împotrivește Occidentului decadent.
Soluția este ca românii și toți cei supuși acestui război hibrid constant de ani de zile creionat mai sus este să se trezească din acest coșmar de minciuni și să recunoască că au fost mințiți de niște escroci care au pozat în salvatori. Să ai acest curaj de a-ți recunoaște o eroare pe care ai făcut-o din diferite motive – furie, orbire, slăbiciune etc. – e un test suprem. Indiferent de nivelul de educație.
Nu trebuie să ai facultate să recunoști că ai fost păcălit de un escroc.
Acesta cred că e principalul argument pentru ca extremiștii să se dezumfle la următoarele alegeri și să nu ia scorurile cu care sunt creditați acum în sondaje. Ar mai fi și soluția aplicării legii în cazul acuzațiilor aduse tuturor liderilor celor 3 partide extremiste, dar așa ceva e greu de crezut că se va întâmpla, pentru că o bună parte din statul român cochetează din varii motive cu ideologia neclară, dar prea repede atrăgătoare a extremismului.
Că e greu de crezut că partidele clasice vor reuși să nu supere populația cu măsurile de austeritate chiar dacă acestea sunt minim invazive, să arate că sunt serioase, că s-au lepădat de metehnele trecutului, că pot tăia o panglică la o lucrare pe bani publici fără să își facă selfie până obosește blițul telefonului.

Impasul dintre Aliați și Rusia

col. (R) ION PETRESCU, contributor al *Newsweek România*

Dacă pe planul politicii interne alegătorii au observat că actuala clasă politică autohtonă nu prea a tras concluzii realiste, după harababura de la alegerile prezidențiale, pe planul politicii externe asistăm la reiterarea obsesivă a prezenței noastre în NATO și în UE, în condițiile în care, în mod subtil, în diferite arealuri ale presei românești mai persistă, sub formă de senzaționale dezvăluiri, contestări de un primitivism infantil ale dinamicii publice a conflictului de pe Frontul de Est, din Ucraina.

1. Așa a fost adusă în atenție și opinia politologului american John J. Mearsheimer, care semnala într-un dialog cu politologul norvegian Glenn Diesen, despre cum „Occidentul își provoacă propria distrugere în Ucraina și Gaza" și anume: finalul războiului din Ucraina e aproape.

Asta o afirmă analistul care a avertizat încă din anii 1990 că expansiunea NATO spre Est va provoca tensiuni cu Rusia. În anul 2014, tot el a susținut: criza din Ucraina a fost declanșată de politica occidentală, în special de sprijinul acordat integrării Ucrainei în NATO. El mai avertizase, despre ascensiunea Chinei ca mare putere și despre riscul unui conflict între SUA și China, în special în Asia-Pacific, din cauza competiției pentru hegemonie regională.

Un conflict care nu s-a mai produs decât la nivelul declarațiilor mai degrabă ambigue, emise atât la Beijing, cât și la Washington D.C.

2. Numai că politologul american face și afirmații hazardate, în dialogul amintit. El crede că: „În discursul public, cel puțin în mainstream, există convingerea că ucrainenii se descurcă destul de bine, iar rușii sunt cei în dificultate(...) Eu cred că această viziune este iluzorie. Ucrainenii sunt într-o situație gravă. Rușii se descurcă bine. Este suficient să observi expresia lui Putin la recenta conferință Valdai pentru a înțelege că rușii se consideră în avantaj. Dacă asta nu e suficient, citește editorialul recent al generalului Zalujnîi, care descrie starea războiului și perspectivele viitoare.

Desigur că el înțelege că Ucraina este într-o situație dificilă: sunt depășiți numeric, este un război de uzură, iar continuarea lui va duce la înfrângerea Ucrainei. El nu prevede o victorie".

Păi...: dacă acum, înaintea iernii din 2025, rușii mențin 700.000 de militari în Ucraina, nu cumva se confirmă că armata ucraineană are un efectiv defensiv notabil?... Uzura afectează, în egală măsură, pe invadatorii ruși și pe apărătorii ucraineni. Însă evoluțiile de pe front confirmă, tot mai mult, că niciuna din taberele combatante nu își va putea asuma practic victoria, doar va trebui să accepte volens nolens un tot mai visat armistițiu.

3. Aproape toate rapoartele, fabulează același John J. Mearsheimer, „atât din partea ucraineană, cât și din cea rusă, descriu o situație în care ucrainenii sunt în corzi. Se confruntă cu dificultăți majore, luptă să țină piept rușilor în zona Pokrovsk, dar pentru asta trebuie să mute forțe din alte puncte ale frontului, slăbindu-le. Cea mai mare problemă este lipsa de trupe pentru a acoperi linia frontului, ceea ce lasă breșe pe care rușii le exploatează". În realitate, chiar în luna septembrie, un cotidian național românesc s-a lăsat păcălit de o gogoriță informațională privind atacul unei necunoscute divizii rusești, un atac atât de puternic... încât nu a mai venit ulterior nicio știre despre divizia trâmbițată de Moscova, semn al unei păcăleli în buna tradiție a armatei ruse.

4. „Dacă ar fi fost înțelepți, ucrainenii ar fi încheiat un acord demult și ar fi fost într-o poziție mai bună. Ar fi obținut un acord bun? Nu, nu există acorduri bune acum. Întrebarea fiind care este cel mai puțin rău acord. Răspunsul este să oprească războiul imediat și să facă tot posibilul pentru a ajunge la un compromis cu rușii, astfel încât țara să nu fie distrusă și mai mult. Ucraina a pierdut războiul, iar în astfel de cazuri trebuie făcute concesii majore învingătorului. Scopul este să minimizezi aceste concesii, în special în privința teritoriului pierdut, iar asta implică colaborarea cu rușii" a aberat, fără jenă, tot John J. Mearsheimer. Asta pentru că Putin excelează în arta mimării compromisurilor publice, dar nu își respectă angajamentele luate.

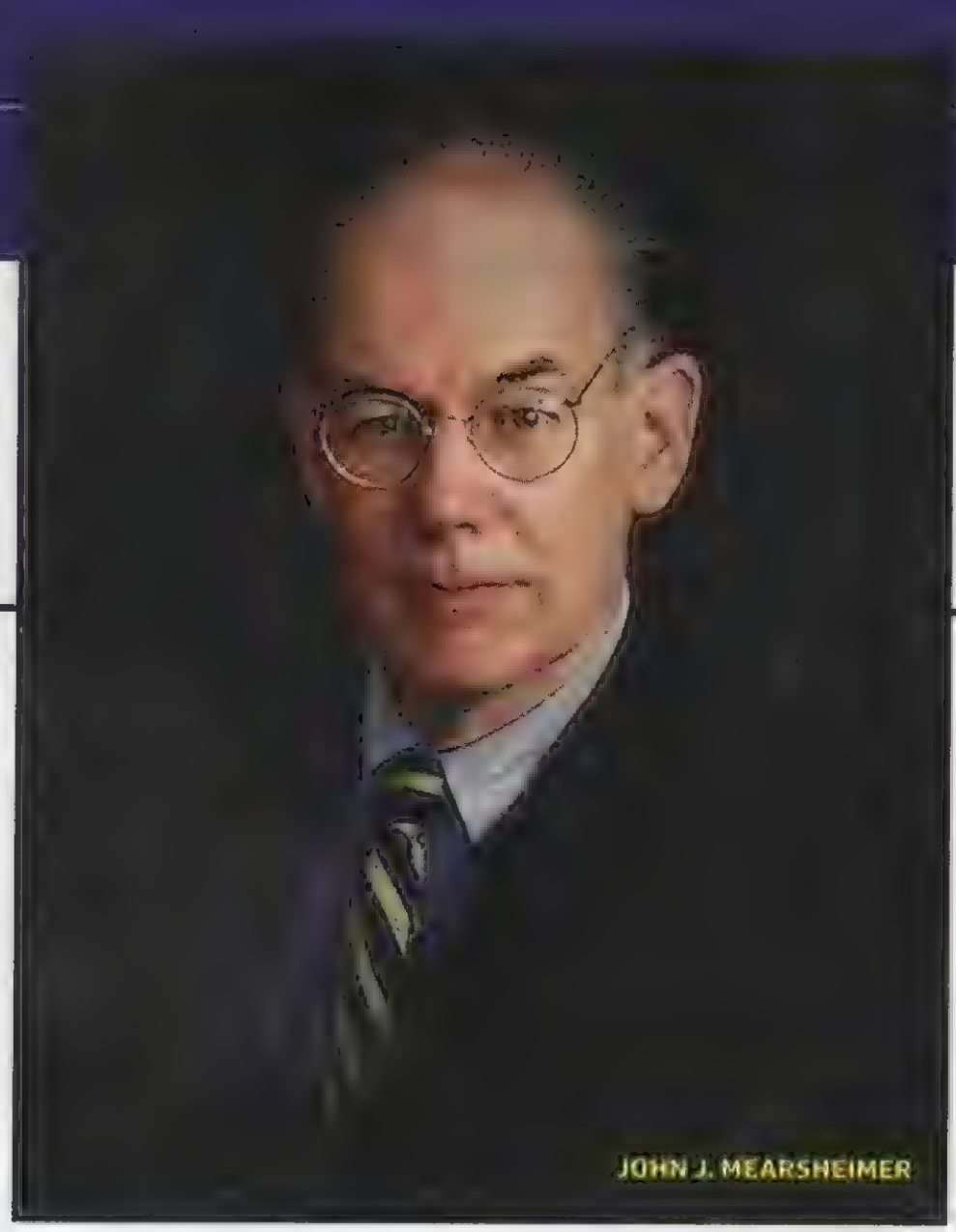

5. Mearsheimer îi taxează pe cei care „par să creadă că ucrainenii pot schimba cursul pe câmpul de luptă sau că Rusia reprezintă o amenințare mortală care ar putea cuceri teritorii în Europa de Est sau chiar Centrală, inclusiv Germania. Nu înțeleg cum cineva care cunoaşte Rusia, războiul şi echilibrul de putere poate crede că Rusia ar putea cuceri teritorii semnificative în Europa. Nu există dovezi că Putin ar vrea să cucerească întreaga Ucrainã, ci dimpotrivă, a declarat că nu are interes în vestul Ucrainei din motive strategice. Nu a amenințat niciodată statele baltice sau Polonia. Un război cu NATO ar fi o nebunie din perspectiva lui". Haida de! Asta-i nostim!... Neprihănitul Vladimir Vladimirovici Putin, alias Vova cel sfânt...

6. „Intenţiile lui Putin par să vizeze controlul unei părți din estul Ucrainei şi transformarea Ucrainei într-un stat disfuncțional. În ceea ce privește capacitățile, armata rusă a avut dificultăți în a cuceri a cincea parte din estul Ucrainei. Nu pare pregătită să invadeze întreaga Europă. Discursurile liderilor europeni despre amenințarea rusă sunt lipsite de realism. Totuşi, mulți par să creadă că Rusia este comparabilă cu al Treilea Reich, iar armata sa cu Wehrmacht-ul şi acționează în consecință, folosind Ucraina pentru a slăbi Rusia. Din perspectiva Ucrainei, aceasta este o catastrofă. Ultimul lucru pe care ucrainenii ar trebui să-l facă este să încerce să «sângereze» Rusia. În final, ei înşişi vor fi cei care vor suferi pierderi masive, pentru a proteja Europa de o amenințare inexistentă. Este o nebunie". John Joseph Mearsheimer ar fi bun de scenarist geopolitic. Mai ales că a ignorat voit „sângerarea" Ucrainei. Şi a omis realitatea că Rusia nu își permite să susțină luptele pe două fronturi - în Ucraina şi - pe viitor - contra unei țări membre a NATO.

7. „Sovieticii au ocupat Europa de Est şi au întâmpinat o rezistență constantă: revolta din Germania de Est în 1953, Ungaria în 1956, Cehoslovacia în 1968, probleme cu România, Albania şi Iugoslavia. Ideea că Rusia ar vrea să recreeze un nou Pact de la Varşovia este nerealistă. Experiența sovietică din Afganistan, similară cu cea americană, arată că ocuparea altor țări este o rețetă pentru dezastru. În era naționalismului, statele vor autodeterminare, iar Putin înțelege acest lucru. Argumentele că ar vrea să refacă imperiul sovietic sunt lipsite de fundament". Sigur, când locuieşti liniştit în Statele Unite ale Americii, vânzoleala militară din estul şi sudul Ucrainei o poți reinterpreta după bunul plac, deoarece nu există un preț public imediat al acestei deformări grotești a tragediei națiunii ucrainene.

Analistul John Joseph Mearsheimer va mai avea un şoc al viitorului când Rusia - cu sau fără Putin - va renunța la război şi va accepta un armistițiu pe termen lung. Adică la reiterarea situației din Peninsula Coreea, că tot au venit să lupte pe frontul din Ucraina circa 15.000 de militari nord-coreeni şi 5.000 de voluntari civili cubanezi.

Pentru primirea Premiului Nobel pentru Pace, pe 2025, în anul 2026, Trump pare să își fi asigurat nominalizarea cu Pacea impusă în Gaza. Nu ar fi mare supriză dacă pe lista sutelor de candidați la acest premiu va fi nominalizat - la presiunea diplomației americane - şi gospodin Putin, pentru a i se oferi astfel o ieşire onorabilă din meciul de box geopolitic din Ucraina.

Ceea ce ar duce la schimbarea culorii penajului porumbeilor simbolici, din alb imaculat în roşu sângeriu... Altfel cum?

Un câmp de luptă. Aceasta a fost Republica Moldova în ultimele luni. Țara a reușit să facă față războiului hibrid al Rusiei și să-și mențină opțiunea pro-occidentală. Puțini ar fi crezut. Iar acum, mica republică dintre Prut și Nistru poate servi ca exemplu și sursă de inspirație pentru democrațiile care se simt tot mai amenințate. – *Ovidiu Nahoi*

REPUBLICA
LECȚII PENTRU DEMO

REPUBLICA MOLDOVA

CRAȚIILE LUMII

REPUBLICA MOLDOVA mica țară dintre Prut și Nistru, cu 2,5 milioane de locuitori, a rezistat războiului hibrid al Rusiei, oferind democrațiilor un model și o sursă de inspirație.

„MOSCOVA NU RENUNȚĂ NICIODATĂ". Această propoziție poate fi auzită din partea multor analiști politici și comentatori de la Chișinău. Într-adevăr, partidul pro-european Acțiune și Solidaritate și-a menținut majoritatea absolută în Parlamentul republicii (55 de locuri din cele 101 ale adunării legislative). O victorie care stabilizează cursul pro-european al Republicii Moldova, dar provocările rămân.

La 11 octombrie, într-un discurs prilejuit de împlinirea a 35 de ani de la fondarea Comisiei de la Veneția, președinta Maia Sandu a expus amploarea provocării la care a fost supusă Republica Moldova în perioada premergătoare alegerilor.

„Un singur portofel digital, descoperit de Centrul Național Anticorupție, conținea peste 100 de milioane de euro — fonduri folosite pentru ferme de troli, site-uri de știri false, proteste și cumpărarea de voturi.

Nici protestele nu au fost ceea ce ar trebui să fie într-o democrație. Anchetele au scos la iveală liste de participanți, trasee de transport și plicuri cu bani.

Pe măsură ce se apropia ziua alegerilor, interpușii au început să ofere în mod deschis până la 3.000 de euro pe lună pentru a atrage oameni. Aceste adunări erau regizate pentru a proiecta imaginea nemulțumirii și pentru a o transforma în violență, coordonată de persoane instruite în afara țării.

Între timp, o bătălie și mai amplă a avut loc în mediul online. Mașinăria de dezinformare a funcționat la scară industrială, răspândind minciuni precum:

„«Europa înseamnă război».

«Guvernul vinde țara».

«Președinta este implicată în traficul de copii»".

O echipă BBC s-a infiltrat într-o fermă de troli, scoțând la iveală o rețea coordonată de conturi pe TikTok. Un ONG dedicat deconspirării falsurilor, Digital Forensic Research Lab, a constatat că aceste conturi au acumulat peste 55 de milioane de vizualizări. Într-o țară cu doar 2,4 milioane de locuitori, această amploare este amețitoare.

Chiar și preoți au fost implicați — fiind trimiși în așa-numite pelerinaje în străinătate pentru a fi instruiți în mesaje politice și cum să folosească rețelele sociale ca să influențeze opiniile", a spus președinta Maia Sandu, sintetizând o multitudine de rapoarte ale autorităților sau relatări ale presei.

Kremlinul se repliază

Imediat după aflarea rezultatului alegerilor, în ecosistemul online pro-rus din Republica Moldova s-a produs o schimbare, constată și Andrei Curăraru, specialist în Drept, Politici Publice și de Securitate, co-fondator al WatchDog.md .

El spune că membrii rețelei coordonate de la Moscova au primit un mesaj prin care erau îndemnați să ia o pauză de la activitatea lor.

„Aceasta vorbește despre faptul că ei se regrupează, se gândesc ce mesaje să promoveze, caută noi surse de finanțare și noi teme pe care să le abordeze.

Ne dăm seama că această înfrângere simbolică trebuie cumva înțeleasă și digerată, după care ei vor reveni cu alte metode", spune expertul.

Alegerile din Republica Moldova și mai ales perioada premergătoare au fost un adevărat laborator pentru Kremlin. Evenimentele au expus cu claritate intențiile și mai ales modul de acțiune al Moscovei. Iar lumea liberă poate extrage lecțiile necesare.

Utilizarea criptomonedelor, dezinformarea masivă și antrenamentul paramilitar pentru deturnarea protestelor au devenit elementele principale ale interferenței hibride. Iar fenomenul depășește granițele Republicii Moldova.

Democrațiile trebuie să se aștepte la reproducerea acestui mod de acțiune în alte state vulnerabile, din Georgia până în Balcanii de Vest, dar și în țările UE și NATO. Semnale există deja. Criptomonedele au jucat un rol covârșitor în alegerile anulate din România (noiembrie-decembrie 2024), conform rapoartelor autorităților de la București. Cât despre persoane cu antrenament paramilitar, în România nu a fost nevoie de grupe pregătite în afara țării – au fost implicați mercenari autohtoni, cu experiență pe teatrele de luptă din Africa centrală, potrivit rapoartelor procurorilor.

O altă lecție importantă pentru democrații: ofensiva Rusiei trebuie privită și înțeleasă în ansamblul ei. Mișcările de destabilizare din Republica Moldova sunt parte a aceluiași registru cu dronele care zboară în spațiul aerian al Poloniei, Danemarcei sau României, cu avioanele care zboară în spațiul aerian estonian, cu submarinul rusesc ieșit la suprafață în largul coastelor franceze.

Războiul hibrid rusesc se adaptează rapid. Moscova folosește noi tehnologii și exploatează vulnerabilități specifice în statele țintă. Ceea ce s-a putut vedea în Republica Moldova oferă un avertisment timpuriu cu privire la ceea ce s-ar putea încerca în alte părți.

Occidentul trebuie să se replieze rapid și să răsopundă prin urmărirea și sancționarea canalelor financiare ilicite. De asemenea, democrațiile trebuie să-și consolideze capacitățile de răspuns la campaniile de dezinformare, prin cooperare și diplomație publică.

REPUBLICA MOLDOVA și-a propus semnarea tratatului de aderare la UE, la orizontul anului 2030. Drumul, deși promițător, este presărat cu multe obstacole. Președinta Maia Sandu (jos) a cerut democrațiilor să conceapă instrumentele juridice și instituționale care să apere democrația de noile amenințări. Și să o facă repede.

În sfârșit, este importantă consolidarea capacităților cibernetice pentru a răspunde atacurilor puse la cale de interpușii Kremlinului.

Analiștii moldoveni sunt siguri însă că, într-un fel sau altul, Moscova își va recalibra acțiunile, trecând de la manipularea electorală la exploatarea vulnerabilităților statului și a polarizării sociale.

Cum ar putea fi deraiată aderarea la UE

Chișinăul și-a fixat un obiectiv foarte ambițios, acela de a semna tratatul de aderare la UE, la orizontul anului 2030. Într-adevăr, victoria partidului Acțiune și Solidaritate consolidează procesul de integrare a Moldovei în Uniunea Europeană.

Comisarul european pentru extindere, Marta Kos, a confirmat că vectorul de integrare al Moldovei va continua, iar negocierile ar putea accelera și chiar fi finalizate înainte de alegerile europene din 2029.

Dar parcursul european, deși promițător, rămâne fragil. Va necesita reforme riguroase pe plan intern și sprijin occidental susținut pentru a preveni regresul democratic.

Problema este că Republica Moldova nu va avea de-a face doar cu prieteni ai extinderii printre partenerii europeni. Ungaria lui Viktor Orban se opune aderării Ucrainei, iar cele două țări din vecinătatea Rusiei fac parte din același pachet politic al negocierilor. Chișinăul ar putea deveni, așadar, victimă colaterală.

Proaspătul câștigător al alegerilor din Cehia, care, foarte probabil, va prelua guvernarea, miliardarul Andrei Babis, este, de asemenea, un opozant al aderării Ucrainei.

Dacă blocajul persistă, Rusia poate profita, spunându-le moldovenilor că, iată, Europa le-a înșelat așteptările.

Frustrarea și polarizarea politică pot fi alimentate în țară de pro-ruși precum fostul președinte Igor Dodon. Mai mult, în Parlamentul de la Chișinău și-au făcut intrarea, pentru prima dată, două formațiuni populiste: Partidul Nostru, al lui Renato Usatîi, și Partidul Politic Democrația Acasă al lui Vasile Costiuc.

Amândoi liderii sunt personaje excentrice, amândoi se pricep să manipuleze rețelele sociale și să producă diviziune în societate.

Sarcina guvernului Republicii Moldova va fi aceea de a menține impulsul reformelor, în special în domeniile justiției și anticorupției, consolidând în același timp reziliența în spațiul informațional. O problemă recurentă este sărăcia, care afectează 30% din populație.

Vadim Pistrinciuc, expert în politici publice de la Chișinău, descrie astfel provocările care stau în fața noului guvern: „La câte probleme are țara asta, toată este o mică provocare. Prima provocare ar fi să se mențină ritmul în reforma justiției. Eu sunt sigur că încrederea în instituțiile de forță o să crească, în special în poliție, dar trebuie să vedem acum și justiția cum gestionează toate aceste cazuri.

Avem și cazul lui Vladimir Plahotniuc, care își așteaptă sentința. Sunt chestiuni foarte, foarte serioase, niște teste de maturitate de nivel zero. Al doilea element da, este o victorie frumoasă, dar la un cost foarte mare și acest cost este fragmentarea societății.

Găgăuzia nu este peste hotare, Găgăuzia este teritoriul Republicii Moldova. Partidele politice, organizațiile societății civile, inițiativele tinerilor, studenților, universităților, a cui doriți trebuie să se regăsească și acolo", spune expertul.

Găgăuzia și Transnistria, puncte vulnerabile

Într-adevăr, în regiunea autonomă găgăuză, forțele pro-ruse au câștigat peste 80% din voturi, la ultimele alegeri. Găgăuzii sunt, la origine, un popor turcic de religie ortodoxă. Astăzi, însă, nimeni nu mai vorbește limba turcă, deși inscripții se pot vedea în capitala Comrat și în regiune. Azi, aproape toată lumea vorbește – și simte – rusește.

În **GĂGĂUZIA,** strategii Kremlinului au reușit să inducă în mințile oamenilor de aici teoria cetății asediate. Locuitorii Găgăuziei pur și simplu se simt amenințați de Europa, de Maia Sandu, de România.

Unii spun că regiunea a fost abandonată de autoritățile de la Chișinău, dar lucrurile trebuie văzute cu toate nuanțele lor.

În realitate, regiunea a fost în ultimii ani una dintre cele mai mari beneficiare ale investițiilor din bani europeni. Au fost reabilitate șoselele care duc spre regiune, au fost renovate școli, grădinițe, edificii publice. Copiii sunt duși la școală cu autobuze moderne, cumpărate din fondurile europene. Afacerile din regiune sunt îndreptate către Uniunea Europeană.

Cu toate acestea, sprijinul pentru Rusia este covârșitor. Este rezultatul unei campanii de propagandă susținute de Rusia, de ani de zile. În regiune se pot recepționa prin cablu canalele de propagandă rusești, interzise în restul republicii. Aici, Chișinăul pur și simplu închide ochii. Rețeaua de corupție electorală a oligarhului Ilan Șor funcționează aici fără opreliști, deși, în restul țării, autoritățile au făcut meri eforturi pentru a o anihila.

Ilan Șor este refugiat în Rusia, după ce a fost condamnat în Republica Moldova în celebrul caz al furtului unui milliard de euro din băncile moldovenești. De acolo, el a direcționat sume mari pentru a finanța în Republica Moldova rețele de dezinformare, bloggeri și ferme de troli. Plus bani gheață, pentru a-i „convinge" pe alegători să pună ștampila pe candidații pro-ruși.

În Găgăuzia, strategii Kremlinului au reușit să inducă în mințile oamenilor de aici teoria cetății asediate. Locuitorii Găgăuziei pur și simplu se simt amenințați de Europa, de Maia Sandu, de România. Pentru mulți

PRINCIPALELE probleme ale țării rămân corupția și sărăcia, care afectează 30% din populație. Comrat, capitala regiunii autonome găgăuze (dreapta). O lecție despre cum propaganda poate bate realități sociale.

analiști de la Chișinău, este nevoie ca statul să-și facă mai mult simțită prezența în autonomia găgăuză și politicienii pro-europeni să se implice mai mult.

În noiembrie, ar trebui să fie organizate alegeri pentru structurile administrative locale și pentru funcția de başkan, liderul local cu rang de ministru în guvernul național. Actuala başkană, Evghenia Guțul, a fost recent condamnată la 7 ani închisoare, pentru finanțare ilegală din străinătate (rețeaua Șor).

Situația din Găgăuzia este elocventă pentru ceea ce poate face propaganda. Iar democrațiile pot vedea că faptele concrete și progresul social nu pot, singure, să facă față unui val de propagandă. Este nevoie de ceva mai mult și de răspunsuri mai sofisticate.

Și mai există Transnistria. Regiunea, autodeclarată independentă, traversează o criză energetică și economică fără precedent. Pe măsură ce Chișinăul a reușit să-și diversifice sursele de aprovizionare cu energie, ieșind din starea de dependență față de Moscova, Rusia a redus livrările de gaze către Transnistria cu două treimi, la câteva zile după alegerile parlamentare din 28 septembrie. Kremlinul pare să genereze o criză majoră, lăsând 350 de mii de oameni fără căldură și sursă de venit. Cine ar trebui să gestioneze acest haos? Chișinăul, firește. Iar aceasta – speră Moscova – va fi o piatră suficient de grea de piciorul Republicii Moldova, care să o împiedice în negocierile de aderare la UE.

În discursul din fața Comisiei de la Veneția, președinta Maia Sandu a atras atenția că, dacă regimurile autoritare învață mai repede decât se pot adapta democrațiile, atunci acestea din urmă vor pierde.

Ea a cerut democrațiilor să conceapă instrumentele juridice și instituționale care să apere democrația de noile amenințări. Și să o facă repede.

„Democrația nu este o slăbiciune — este o forță. Și trebuie apărată în fiecare zi, prin participare, vigilență și curaj", a spus Maia Sandu.

Și iată cum, într-un moment complicat pentru democrațiile liberale din întreaga lume, liderul unei țări mici, dar greu încercate, devine o excepțională sursă de inspirație.

ANGAJAMENT Secretarul de stat american Marco Rubio, pe 16 septembrie, la Doha, unde a promis prim-ministrului și ministrului de Externe Sheikh Mohammed bin Abdulrahman bin Jassim Al Thani sprijin pentru securitatea Qatarului.

FOTO: AFP/GETTY. TOP RIGHT: JAVIER SORIANO/AFP/GETTY

ORIENTUL MIJLOCIU

„Acest lucru a schimbat regiunea pentru totdeauna“

Purtătorul de cuvânt al Qatarului, Majed al-Ansari, a vorbit cu *Newsweek* despre planurile liderilor din Golf de a-l avertiza pe președintele Donald Trump cu privire la o „nouă percepție a amenințării“, în urma atacurilor Israelului asupra orașului Doha.

de **TOM O'CONNOR**

ȘOCUL UNUI ATAC AERIAN ISRAELIAN A răsunat mult dincolo de străzile din Doha. Atacul care a curmat șase vieți, printre care și cea a caporalului Badr Saad Mohammed al-Humaidi al-Dosari, în vârstă de 22 de ani, a fost o tragedie despre care s-a vorbit în tot Qatarul. Un înalt oficial qatarez a declarat pentru *Newsweek* că națiunea și partenerii săi din Consiliul de Cooperare al Golfului intenționau să îi transmită președintelui Donald Trump o schimbare drastică a opiniilor regionale față de Israel, ca urmare a atacului din 9 septembrie.

Înaintea Adunării Generale a Națiunilor Unite de la New York, care a avut loc în perioada 22-30 septembrie, purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe din Qatar, Majed al-Ansari, a descris atacul israelian, care a vizat un birou al Hamas din capitala Qatarului, ca „un moment care a schimbat pentru totdeauna societatea qatareză“.

„Pentru prima dată în istoria Qatarului, unul dintre noi a fost ucis într-un atac aerian asupra țării noastre“, a declarat Ansari, care este și consilier al prim-ministrului Sheikh Mohammed bin Abdulrahman Al Thani. „Un atac aerian care nu era justificat, care nu avea nicio legătură cu participarea Qatarului la vreun conflict violent, oriunde ar fi fost acesta, și care a fost rezultatul direct al deciziei Qatarului de a fi un actor pentru pace“.

Efectele atacului – care, potrivit lui Ansari, a avut loc în timp ce oficialii Hamas se întâlneau pentru a discuta o nouă propunere de încetare a focului în războiul din Gaza, în care Qatarul a jucat un rol cheie de mediere – s-au resimțit mult dincolo de granițele peninsulei cu aproximativ 2,6 milioane de locuitori, situată lângă Arabia Saudită și Golful Persic.

„Acest lucru a schimbat regiunea pentru totdeauna“, a declarat Ansari. „Regiunea noastră după 9 septembrie nu mai este aceeași ca înainte“.

Într-un moment în care Israelul căuta să-și extindă acordurile Abraham, Ansari a spus că atacul fără precedent „nu a schimbat doar societatea qatareză, ci și percepția Consiliului de Cooperare al Statelor Arabe din Golf

asupra amenințării" reprezentate de Israel. Iar asta s-a întâmplat pentru prima dată în istoria blocului format din șase membri, care include și Bahrain, Kuweit, Oman, Arabia Saudită și Emiratele Arabe Unite.

„Avem încredere totală în vecinii noștri și în relația noastră cu ei și știm că vor lua măsurile pe care le consideră necesare", a spus Ansari. „Dar, în conformitate cu, așa cum am spus, noua percepție a amenințării în regiune, suntem aici acum, colectiv, la New York".

„Vor avea loc întâlniri între membrii Consiliului de Cooperare al Statelor Arabe din Golf asupra amenințării și președintele Trump, iar unul dintre principalele mesaje care vor fi transmise este noua percepție a amenințării în regiune și modul în care relația noastră cu SUA trebuie să abordeze această nouă percepție a amenințării", a adăugat el. „Și avem încredere totală nu numai în convingerea noastră comună privind securitatea în regiune, ci și în parteneriatul cu Statele Unite în acest sens".

Solicitare de asumare a responsabilității

La scurt timp după atacul din Doha, biroul prim-ministrului israelian Benjamin Netanyahu și-a asumat întreaga responsabilitate pentru operațiune, despre care Hamas a declarat că a dus la moartea a cinci dintre membrii săi, dar nu a reușit să ucidă niciun lider. „Acțiunea de astăzi împotriva liderilor teroriști de vârf ai Hamas a fost o operațiune israeliană complet independentă", a declarat biroul lui Netanyahu într-un comunicat la momentul respectiv. „Israel a inițiat-o, Israel a condus-o și Israel își asumă întreaga responsabilitate".

Netanyahu a reiterat această poziție în cadrul unei întâlniri cu secretarul de stat american Marco Rubio, într-o conferință de presă comună la biroul prim-ministrului din Ierusalim, pe 15 septembrie.

„A fost o decizie luată de mine și de forțele noastre de securitate și de șefii acesteia", a spus Netanyahu. „A fost condusă de noi și ne-am asumat întreaga responsabilitate pentru ea, deoarece credem că teroriștilor nu ar trebui să li se acorde un refugiu – oamenii care au planificat cel mai grav masacru al poporului evreu de la Holocaust nu pot avea un refugiu. Așadar, am făcut-o singuri, punct".

Oficialii israelieni raportează că aproximativ 1.200 de persoane au fost ucise când Hamas a condus un atac surpriză împotriva Israelului pe 7 octombrie 2023, declanșând un război în care Ministerul Sănătății palestinian din Gaza a înregistrat aproximativ 62.000 de morți în teritoriul condus de Hamas.

Războiul s-a extins și pe numeroase alte fronturi, ucigând alte mii de persoane în Liban, Irak, Iran, Siria, Cisiordania și Yemen, atacul asupra Qatarului marcând încă o extindere mortală a unui conflict care a devastat regiunea și a pus la încercare promisiunea lui Trump de a supraveghea pacea în Orientul Mijlociu.

Casa Albă a declarat că a fost informată de armata americană cu privire la atacul iminent asupra orașului Doha, iar Qatarul a afirmat că a primit informații despre atac doar de la trimisul special al lui Trump, Steve Witkoff, în momentul în care rachetele au lovit capitala. Trump a negat, de asemenea, că ar fi avut cunoștință în prealabil despre operațiune și a afirmat că „un astfel de lucru nu se va mai întâmpla pe teritoriul lor".

Însă, având în vedere că Netanyahu refuză să excludă noi atacuri asupra Qatarului, Ansari a declarat că, deși Doha încă crede cu tărie în „puterea relației" cu Washingtonul, „simțim nevoia unui sentiment reînnoit de siguranță".

Până atunci, a spus Ansari, ar putea exista puține mișcări pe alte fronturi conexe, inclusiv rolul Qatarului în negocieri.

„În primul rând, principala noastră preocupare în acest moment este să răspundem la atac, să menținem suveranitatea și securitatea poporului nostru și să ne asigurăm că există responsabilitate pentru acest atac", a spus Ansari. „Orice altă considerație politică trebuie să treacă pe plan secund. Nu vom trece la alte probleme până când nu vom primi asigurări că țara noastră este în siguranță, că poporul nostru este în siguranță".

LINIA DE FOC După un atac american asupra instalațiilor nucleare iraniene, în iunie, Iranul a ripostat lansând rachete asupra bazei aeriene Al Udeid din Doha, Qatar.

ATAC Fumul se ridică în capitala Qatarului, Doha, pe 9 septembrie, în urma atacului aerian israelian care a ucis șase persoane, printre care un ofițer qatarez.

„Nu vom fi târâți într-o escaladare regională de către Israel și nici nu vom fi complici la o astfel de escaladare regională și, prin urmare, vom lua măsuri foarte clare pentru a ne asigura că există garanții și că că există responsabilitate", a adăugat el. „Și după ce vom rezolva această problemă, alte considerente pot fi puse pe masă".

Soarta negocierilor privind Gaza

Atacul a ridicat semne de întrebare cu privire la viitorul negocierilor dintre Israel și Hamas, care se află într-un impas de la prăbușirea, în martie, a acordului de încetare temporară a focului obținut cu sprijinul SUA cu doar câteva zile înainte ca Trump să intre în funcție pentru al doilea mandat.

Oficialii americani și israelieni au acuzat Hamas că nu a acceptat propunerile succesive care prevedeau o nouă încetare temporară a ostilităților și eliberarea a 48 de ostatici deținuți în Gaza. Între timp, grupul a cerut propriile garanții că Israelul nu va relua conflictul imediat după expirarea acordului.

Ansari a susținut că experiența atacului din Doha a subminat încrederea în poziția Israelului. „Când una dintre părți decide să aprobe o propunere, să o trimită celeilalte, să aștepte ca acestea să se întâlnească, iar apoi să bombardeze țara care găzduiește negocierile și să bombardeze negociatorii cărora le trimite propunerea... ce fel de validitate mai au negocierile după acel moment?", a spus Ansari.

„Cum poți părea rațional cerând celeilalte părți să se întâlnească din nou pentru a discuta orice fel de propunere, dacă s-a demonstrat că cealaltă parte de la masa negocierilor așteaptă practic întâlnirea pentru a te bombarda. Ar trebui să existe garanții că nu este așa, că există un partener pentru pace de cealaltă parte, că ostaticii și populația din Gaza sunt mai importanți pentru factorii de decizie decât propriile agende politice și termenele de judecată", a adăugat el. „Ce validitate au discuțiile?".

În același timp, Ansari a spus că nu există alternativă la o soluție diplomatică, deoarece el crede că Israelul nu poate câștiga războiul doar prin mijloace militare.

„Ce înseamnă o victorie unilaterală când vorbim despre 5,5 milioane de palestinieni care trăiesc în Palestina istorică? Premierul Netanyahu intenționează să-i alunge pe palestinieni din tot acest teritoriu? Intenționează să ucidă cei 2,3 milioane de oameni din Gaza? Intenționează să bombardeze fiecare oraș din regiune până când niciunul nu va mai avea palestinieni de niciun fel? Aceasta este o victorie imposibil de obținut", a spus Ansari.

„Nu vom trece la alte probleme până când nu vom primi asigurări că țara noastră este în siguranță, că popoarele noastre sunt în siguranță"

Între Iran și Israel

Înainte de izbucnirea războiului din Gaza în octombrie 2023, o mare parte din atenția Consiliului de Cooperare al Statelor Arabe din Golf asupra amenințării în materie de securitate era îndreptată către Iran. Relația Doha cu Republica Islamică a fost unul dintre factorii care au alimentat boicotul din 2017 condus de Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite, Bahrain și Egipt împotriva Qatarului, rezolvat patru ani mai târziu cu ajutorul primei administrații Trump, la începutul anului 2021.

Tensiunile dintre membrii Consiliului de Cooperare al Statelor Arabe din Golf asupra amenințării Iranului au crescut de-a lungul acestor ani, Teheranul fiind acuzat că și-a susținut aliatul yemenit Ansar Allah, cunoscut și sub numele de mișcarea Houthi, în efectuarea de atacuri împotriva Arabiei Saudite și Emiratelor Arabe Unite,

FOTO: ANDREW HARNIK/GETTY; JACQUELINE PENNEY/AFP/GETTY

precum și într-un atac direct împotriva instalațiilor petroliere saudite în 2019. Iranul a negat în mod constant că ar fi atacat direct țările din Consiliul de Cooperare al Statelor Arabe din Golf sau că ar fi ajutat operațiunile Ansar Allah în acest sens.

Decizia Emiratelor Arabe Unite și a Bahrainului de a adera la Acordurile Abraham în 2020 a iritat, de asemenea, Iranul, deși relațiile au început să se stabilizeze de atunci, Riadul reluând relațiile diplomatice cu Teheranul în martie 2023, după o pauză de șapte ani. Conflictul regional care a izbucnit mai târziu în același an a complicat însă echilibrul din Consiliul de Cooperare al Statelor Arabe din Golf pe tema amenințării dintre Iran și Israel, Qatarul găsindu-se în prima linie chiar înainte de atacul israelian.

În iunie, în timp ce Israelul a lansat o serie de atacuri ample și susținute asupra Iranului, care a răspuns cu atacuri cu rachete și drone, SUA au intervenit lovind trei instalații nucleare iraniene. Cu câteva ore înainte ca Trump să declare încetarea focului în ceea ce el a numit „Războiul de 12 zile", Teheranul a răspuns la bombardamentele americane lansând rachete asupra celei mai mari instalații militare a țării din Orientul Mijlociu, baza aeriană Al Udeid, situată în Qatar.

Consiliul de Cooperare al Statelor Arabe din Golf a condamnat atât atacurile SUA asupra Iranului, cât și represaliile Iranului împotriva bazei americane din Qatar. Ansari, la rândul său, a calificat întreaga escaladare drept „foarte problematică", comparând cele două atacuri efectuate de puteri străine împotriva țării sale în ultimele trei luni.

„Voi fi foarte direct: singurul atac asupra Consiliul de Cooperare al Statelor Arabe din Golf care a costat vieți omenești a fost atacul israelian", a spus Ansari. „Asta nu înseamnă că tratăm cu ușurință orice atac asupra suveranității noastre. Am arătat foarte clar în răspunsul nostru la atacul iranian că nu vom accepta acest lucru și că nu considerăm că este un incident care poate rămâne fără consecințe".

Dar, în timp ce „iranienii și-au cerut scuze în mod oficial" și au dat asigurări că nu se va repeta, oficialii israelieni „se bucură" de operațiunea lor și lasă deschisă posibilitatea unor operațiuni viitoare. De asemenea, îngrijorător este, a spus el, superioritatea militară a Israelului, pe care a exercitat-o simultan pe mai multe fronturi pe parcursul a aproape trei ani de conflict constant.

„Problema este avantajul calitativ pe care Israelul îl are în regiune", a spus Ansari.

„Este probabil singura țară la al cărei atac nimeni din regiune nu are capacitatea de a-i rezista. Asta, ca urmare a avantajului calitativ pe care îl are, și, prin urmare, pentru noi, când vine vorba de percepția amenințării, acest lucru înseamnă foarte mult". El a dat exemple despre modul în care țintirea de către Israel nu numai a Qatarului, ci și a altor state arabe a alimentat acest punct de cotitură în viziunea Consiliului de Cooperare al Statelor Arabe din Golf asupra unei țări considerate odată un potențial partener pentru pace.

„Nu privim doar o singură parte ca pe o amenințare. Acum privim spre vest", a spus Ansari. „Ce înseamnă când Israelul devine o amenințare activă la adresa securității regiunii Consiliului de Cooperare al Statelor Arabe din Golf? S-a dovedit deja a fi o amenințare pentru vecinii săi, pentru aproximativ șapte țări din regiune, atacând flotile pe mare, atacând sudul Libanului și, practic, anexând o parte din sudul Libanului și o parte din Siria, bombardând Yemenul".

„Au dovedit că nu respectă suveranitatea vecinilor lor", a adăugat el. „Deci,

„Au dovedit că nu au niciun respect pentru suveranitatea vecinilor lor"

dacă acesta este cazul, ce înseamnă asta pentru perspectivele de pace din regiune, în ansamblu?".

Dar, în loc să renunțe la diplomație, Qatarul încearcă să canalizeze sentimentul regional de insecuritate pentru a pregăti terenul pentru un proces de pace reînnoit, cu ajutorul SUA și al altor părți interesate, a spus el.

„Cred că singura cale de ieșire din această situație este să colaborăm cu comunitatea internațională, cu ajutorul Statelor Unite și al altor părți. Asta, pentru a-i asigura pe toți din regiune că SUA și comunitatea internațională sunt interesate de siguranța tuturor popoarelor, indiferent de originea lor", a spus Ansari, „și că prim-ministrul Netanyahu este, în cele din urmă, împins să se întoarcă la masa negocierilor, să acționeze ca un om de stat și să trateze regiunea ca pe un vecin, nu ca pe un invadator".

În ceea ce privește Teheranul, el a spus că rămân „multe probleme în care Iranul nu contribuie la pacea din regiune". Dar el și-a exprimat încrederea că și în acest caz diplomația susținută de o poziție unitară a Consiliului de Cooperare al Statelor Arabe din Golf este cea mai bună cale de urmat.

„Relația cu Iranul este, de asemenea, determinată de faptul că este vecinul nostru", a spus Ansari. „Împărțim cu ei câmpurile de gaze, împărțim cu ei apele Golfului, împărțim cu ei istoria și știm că trebuie să găsim o cale, pentru binele copiilor noștri, al copiilor copiilor noștri și al poporului iranian, pentru a putea trăi împreună în regiunea noastră".

Mediatorul global

În timp ce incertitudinea planează asupra soartei negocierilor de pace privind războiul din Gaza, Qatarul continuă să-și exercite influența diplomatică considerabilă în sprijinul altor eforturi de mediere care au loc în întreaga lume.

INFLUENȚĂ Ansari solicită asigurări din partea președintelui Trump, care are o relație de lungă durată cu Netanyahu (stânga jos).

Acest lucru a fost demonstrat recent, când guvernul afgan, condus de talibani, a eliberat un cuplu britanic reținut timp de luni de zile, în urma negocierilor mediate de Qatar. Doha, care a jucat un rol cheie în găzduirea negocierilor dintre SUA și talibani care au pus capăt celui mai lung război din istoria SUA, a continuat să servească drept canal de comunicare între administrația talibană, încă nerecunoscută, și comunitatea internațională.

Qatarul s-a dovedit, de asemenea, a fi printre puținele națiuni capabile să sprijine acorduri directe între Rusia și Ucraina, în contextul celui mai sângeros conflict din Europa de după Al Doilea Război Mondial. Luna iulie a marcat cel mai recent acord încheiat cu ajutorul Qatarului pentru repatrierea a zeci de copii ucraineni din Rusia și din teritoriile ocupate de Rusia.

Doha a fost, de asemenea, în centrul unui alt moment important recent, când a găzduit prima rundă de negocieri de pace între guvernul columbian și puternicul Clan del Golfo, cunoscut și sub numele de Forțele de Apărare Gaitaniste din Columbia, grup paramilitar de dreapta și cartel al drogurilor.

Astfel de eforturi sunt necesare, a declarat Ansari, într-un moment în care acordurile de pace sunt extrem de rare și „conflictele s-au acumulat într-un mod periculos pentru noi toți".

„Așadar, Qatarul a încercat să fie un actor unic în această privință și să discute cu toată lumea despre toate", a spus Ansari despre „capacitatea de a discuta cu Rusia și Ucraina, cu guvernul interimar din Afganistan și Statele Unite, cu guvernul venezuelean și Statele Unite, cu columbienii și Armata Gaitanistă Colombiană, cu RDC [Congo] și cu Rwanda, precum și cu M-23 [mișcarea rebelă] de acolo".

„În toate aceste contexte", a adăugat el, „am demonstrat că suntem un actor de încredere, care poate colabora cu orice parte, care poate sta la masa negocierilor și poate fi neutru, fără a pune pe masă nimic legat de agenda noastră".

Acest lucru se extinde și la conflictul din Gaza, unde, potrivit lui, Qatarul „a reușit să reprezinte Israelul și Hamas în cadrul negocierilor în același mod" și, mai general, „să vorbească în numele celor afectați de orice conflict și să nu țină cont de interesul nostru național, ci să ia în considerare posibilitatea ca pacea să fie rezultatul acțiunilor noastre".

El se aștepta ca aceste eforturi să continue în urma atacului israelian care a zguduit Qatarul și regiunea până în miezul lor.

„Va fi nevoie de mult mai mult decât acțiunile de intimidare ale prim-ministrului Netanyahu pentru a ne îndepărta de pace", a spus Ansari.

„Va fi nevoie de mai mult decât comportamentul brutal al lui și al gorilelor sale pentru a face Qatarul pasiv în comunitatea internațională".

„Poate să dea vina pe Qatar pentru eșecul său cât vrea, dar noi suntem dedicați acestui lucru", a adăugat Ansari. „Face parte din ADN-ul nostru, face parte din structura noastră". N

➤ **Tom O'Connor** *este redactor adjunct al revistei* Newsweek, *responsabil cu securitatea națională și politica externă. Urmăriți-l pe X @ShaolinTom*

FOTO: ANDREW CABALLERO-REYNOLDS/AFP/GETTY; MAHMUD HAMS/AFP/GETTY

GEOPOLITICĂ

Legea și ordinea mondială

Intervenția președintelui Donald Trump în conflictele dintre Cambodgia și Thailanda, precum și în alte conflicte, arată o schimbare globală către arbitrajul bazat pe forța brută

de **MATTHEW TOSTEVIN**

FERMIERUL CAMBODGIAN MAO Sary şi-a împreunat mâinile în semn de recunoştinţă. Îşi strângea lucrurile în căruţa improvizată care îi dusese familia în siguranţă când, în iulie, au izbucnit conflictele cu Thailanda, un aliat de lungă durată al Statelor Unite.

Acum, după încetarea focului facilitată de preşedintele american Donald Trump, se pregăteau să se întoarcă acasă de la pagoda budistă unde se adăpostiseră.

„Aş dori să-i mulţumesc lui Donald Trump pentru că a ajutat Cambodgia şi cambodgienii să se întoarcă în satele lor", a spus el. „Apreciez foarte mult acest lucru". Alţi fermieri strămutaţi au repetat aprobarea lui Sary faţă de preşedintele SUA, aflat la jumătate de glob distanţă. Guvernul cambodgian l-a nominalizat pe Trump pentru Premiul Nobel pentru Pace.

Dintre toate conflictele în care s-a implicat Trump de la revenirea la Casa Albă, disputele privind graniţa dintre Thailanda şi Cambodgia, care datează din perioada colonială, sunt probabil cele mai minore. Dar, la fel ca rolul său în războiul dintre Rusia şi Ucraina sau în Orientul Mijlociu, eforturile

„Implicarea lui Trump... plasează și prioritizează statele puternice ca manipulatori brutali ai puterii globale".

sale de diplomație autoritară sunt un alt indiciu al schimbării bruște față de ordinea mondială liberală postbelică, în care instituțiile și dreptul internațional – în teorie, dacă nu și în practică – aveau prioritate față de puterea pură.

„Implicarea lui Trump demonstrează o preferință pentru realismul dominat de stat din partea părților implicate în aceste crize, în special pentru arbitrajul direct al marilor puteri, mai degrabă decât pentru utilizarea instituțiilor internaționale, cum ar fi ONU", a declarat Paul Chambers, cercetător invitat la Institutul ISEAS-Yusof Ishak din Singapore.

„Acesta plasează și acordă prioritate statelor puternice ca gestionari ai puterii globale, mai degrabă decât instituțiilor internaționale", a declarat el pentru *Newsweek*.

Rivalitatea dintre SUA și China

Calculele geopolitice sunt, de asemenea, în schimbare. După ani de apropiere de Beijing și de conflict cu Statele Unite, care le-au ținut predici despre drepturile omului și regresul democrației, liderii Cambodgiei nu ar fi putut fi clari în laudele lor la adresa președintelui american.

„Acesta este doar un exemplu al realizărilor excepționale ale președintelui Trump în reducerea tensiunilor din unele dintre cele mai instabile regiuni ale lumii", se arată în scrisoarea de nominalizare adresată Comitetului Nobel norvegian de către prim-ministrul Hun Manet. „Eforturile sale consecvente de a obține pacea prin diplomație se aliniază perfect viziunii lui Alfred Nobel – de a îi onora pe cei care au adus contribuții remarcabile la fraternitatea internațională și la promovarea păcii".

Oficialii thailandezi nu au făcut nicio declarație publică cu privire la nominalizarea la Premiul Nobel și nu au răspuns la solicitarea de comentarii din partea *Newsweek* până la momentul publicării acestui articol. Ambele țări s-au acuzat reciproc de încălcarea armistițiului.

La originea conflictelor se află o dispută privind o frontieră care traversează o fâșie de junglă și ferme de orez, unde se află temple antice din epoca khmer-hindusă. Aceasta a reînviat animozitatea care datează de secole între societățile siameză și khmeră. Trump a vorbit cu liderii ambelor țări și le-a spus că este timpul să înceteze luptele, susținut de puterea sa de a stabili tarifele vamale pentru exporturile către Statele Unite, care sunt critice pentru ambele națiuni.

Newsweek a contactat Departamentul de Stat al SUA pentru a obține un comentariu.

„Cel puțin a chemat ambele țări la masa negocierilor și a ajuns la un acord de încetare a focului... A ajutat la salvarea multor vieți", a declarat Huy Vannak, președintele Uniunii Federațiilor Jurnaliștilor din Cambodgia și secretar de stat în Consiliul de Miniștri, cabinetul guvernului cambodgian. „Dacă ambele țări respectă tot ceea ce am convenit, restul problemelor pot fi rezolvate pașnic", a declarat el pentru *Newsweek*.

Într-o demonstrație de unitate, aprecierea pentru Trump a fost împărtășită în aceeași măsură și de opoziția politică din Cambodgia, care a suferit ani de represiuni și arestări. „Fără presiunea președintelui Trump pentru a determina Thailanda să încheie un armistițiu, noi, ca popor și țară, am fi fost zdrobiți de thailandezi într-o măsură nemaiîntâlnită de la războaiele

FOTO: TANG CHHIN SOTHY/AFP VIA GETTY; MATTHEW TOSTEVIN

RECUNOSCĂTOR Sary se pregătește să se întoarcă acasă, în Cambodgia, după încetarea focului din iulie, facilitată de intervenția lui Trump. Alți fermieri strămutați și acești călugări, din stânga, au aprobat decizia președintelui.

antice cu ei", a declarat Monovithya Kem, fiica exilată în SUA a liderului opoziției Kem Sokha, care se află în arest la domiciliu după ce a fost arestat în 2017 și ulterior condamnat pentru conspirație cu o putere străină – Statele Unite – în legătură cu contactele sale cu susținătorii democrației din SUA. Oficialii americani au respins acuzațiile.

Victima Războiului Rece

Cambodgia a fost de prea multe ori un indicator al schimbărilor geopolitice – și a suferit consecințele.

În timpul Războiului Rece, a fost mai întâi supusă bombardamentelor intense ale SUA, în efortul american de a întrerupe rutele de aprovizionare ale Viet Congului în războiul din Vietnam. Apoi, a fost devastată de preluarea puterii de către comuniștii Khmerilor Roșii, susținuți de China, al căror regim a produs un adevărat genocid, ucigând aproximativ 1,7 milioane de oameni – un sfert din populație. Fragmente de oase și haine încă mai apar la suprafață în „Câmpurile morții" în timpul ploilor musonice. Deși vietnamezii i-au alungat pe Khmerii Roșii în 1979, Cambodgia a rămas un pion în rivalitățile globale până la sfârșitul Războiului Rece. La începutul anilor 1990, a devenit pentru scurt timp un exemplu al eforturilor conduse de ONU de a instaura democrația multipartidistă pe un nou val de liberalism, dar a alunecat treptat spre autoritarism sub conducerea premierului Hun Sen, care este tatăl actualului prim-ministru și încă foarte influent.

Eforturile SUA de a exercita presiuni asupra Cambodgiei pentru a realiza reforme democratice au provocat doar o reacție negativă, care a dus la deteriorarea relațiilor cu Washingtonul. Mai mult decât orice altă țară din Asia de Sud-Est, Cambodgia a îmbrățișat ascensiunea puterii chineze pentru a obține sprijin politic și ca sursă de fonduri pentru proiecte de infrastructură și ajutor militar, inclusiv cooperarea privind o bază navală care a provocat furia Statelor Unite.

Acum, dinamica s-a schimbat din nou.

„Partea pozitivă a acestui conflict absurd dintre Cambodgia și Thailanda este că le arată cambodgienilor că SUA sunt prietenul pe care putem conta în momentele noastre cele mai vulnerabile", a spus Kem, care speră că schimbarea va duce și la eliberarea tatălui ei.

„Realitatea este că nimeni altcineva nu are influența sau voința necesară pentru a pune capăt acestei situații. Din cauza acesteia, dinamica dintre Statele Unite și Cambodgia s-a transformat drastic; este important ca ambele țări să profite de această oportunitate pentru a reechilibra politica internațională a Cambodgiei. Statele Unite au demonstrat că sunt partenerul principal și de încredere de care avem nevoie", a declarat ea pentru *Newsweek*.

Asta nu înseamnă că China nu mai este implicată în Cambodgia sau că Phnom Penh-ul a renunțat la legăturile sale cu Beijingul. Diplomații chinezi au fost, de asemenea, prezenți la discuțiile privind încetarea focului, alături de cei ai Statelor Unite – un alt indiciu al remodelării ordinii globale între marile puteri. „Națiunile mari au mai multe interese decât cele mici. Națiunile mici doar le urmează, în esență", a spus Vannak.

Retragerea vechii ordini

Este înlăturată ordinea mondială liberală care a apărut după Al Doilea Război Mondial și care, în teorie, se baza pe liberalismul politic, deschiderea economică și cooperarea globală – și era promovată de Statele Unite. Aceasta punea accentul pe instituții bazate, pe reguli, guvernanță democratică, comerț liber și angajament multilateral. Construit pe idealurile de pace, autodeterminare, egalitate între națiunile suverane și prosperitate comună, sistemul a fost conceput pentru a preveni repetarea războaielor de la începutul secolului al XX-lea.

„Cred că a fost o epocă. Cred că suntem la începutul unei noi epoci, cu mai multă incertitudine, o epocă mai nesigură și, prin urmare, mai periculoasă", a declarat prim-ministrul danez Mette Frederiksen pentru *Newsweek* în luna mai. Ea a adăugat: „Cred că răspunsurile trebuie să fie aceleași. Adică democrația trebuie să învingă și toate țările trebuie să respecte Carta ONU, astfel încât principiile să fie aceleași".

Prioritizarea puterii dure, a comer-

AMINTIRE SUMBRĂ Craniile dintr-o stupă la memorialul Choeung Ek Killing Fields din Phnom Penh. Fragmente de oase încă mai apar la suprafață pe câmpuri, în timpul musonului.

FOTO: ITANG CHHIN SOTHY/AFP VIA GETTY; LAUREN DECICCA/GETTY

DISPUTĂ Muncitori migranți cambodgieni așteaptă să treacă un punct de control la frontieră pe 29 iulie în Chanthaburi, Thailanda. Luptele recente au reînviat o animozitate veche de secole.

ţului şi a tranzacţiilor comerciale în detrimentul procesului diplomatic este la fel de evidentă în noua abordare a SUA faţă de războaiele din Orientul Mijlociu şi Europa – şi în alte intervenţii ale lui Trump în crize, cum ar fi cele dintre India şi Pakistan, ambele dotate cu arme nucleare, Congo şi Rwanda, şi un nou acord între Azerbaidjan şi Armenia. În Orientul Mijlociu, aceasta a însemnat un sprijin puternic din partea Casei Albe pentru Israel în încercarea de a distruge potenţialul nuclear al Iranului şi reţeaua sa de reprezentanţi regionali, de la Hamas şi Hezbollah, până la Houthi.

Ucraina este la fel de interesantă după recenta întâlnire a lui Trump cu preşedintele rus Vladimir Putin pentru a discuta despre încheierea războiului de la invazia Rusiei. Dezbaterea se mută către cât de mult vor fi acceptate victoriile Rusiei pe câmpul de luptă, mai degrabă decât asupra drepturilor şi naturii inviolabile a frontierelor internaţionale. Aceasta a fost o piatră de temelie teoretică a ordinii mondiale timp de decenii, chiar dacă s-a destrămat odată cu prăbuşirea fostei Iugoslavii.

Nu a existat un indiciu mai bun al schimbării vremurilor decât alinierea liderilor europeni în Biroul Oval luna trecută pentru discuţii de follow-up cu Trump privind Ucraina – fie că era vorba de a-l presa sau de a asculta ce se aştepta el să accepte. Ţările care au modelat ordinea postbelică şi au susţinut-o în mod vocal erau acum actori diminuaţi şi lipsite de puterea militară sau economică de a determina singure evenimentele.

Între timp, instituţii precum Curtea Penală Internaţională sunt respinse de administraţia Trump. Funcţionarii CPI sunt acum supuşi sancţiunilor pentru „încălcările" lor împotriva Statelor Unite şi a aliatului său Israel.

Pârghie, acum retorică

„Abordarea lui Trump subliniază faptul că, într-o lume în care China militarizează rutele comerciale, Rusia duce un război hibrid şi Iranul finanţează reţele teroriste pe trei continente, securitatea nu va fi păstrată prin apeluri la proces, ci prin proiecţia puterii brute", a declarat pentru *Newsweek* Zineb Riboua, cercetător la Centrul pentru Pace şi Securitate în Orientul Mijlociu al Institutului Hudson. „Intrăm într-o nouă eră a geopoliticii, în care ponderea alianţelor este judecată în funcţie de rezultate: accesul la energie, drepturile de staţionare, cooperarea în domeniul informaţiilor – nu de principii, valori sau declaraţii abstracte".

„Făcând din putere moneda diplomaţiei, Trump a clarificat că supravieţuirea în noul Război Rece nu depinde în teorie de ritualurile instituţiilor legate de lege ci de capacitatea Americii de a se ancora în zone în care a fost absentă sau slabă din punct de vedere istoric, de la Levant până la Caucaz. În acest context, puterea brută, şi nu valorile retorice, determină cine va prevala împotriva Beijingului, Moscovei şi Teheranului", a spus ea.

Schimbarea de abordare ar putea avea consecinţe imprevizibile, pe măsură ce tot mai multe state adoptă mentalitatea că, practic, capacitatea lor de a-şi decide soarta depinde de propria putere şi de alianţe, mai degrabă decât de forţa argumentelor lor sau de apelurile la un sistem global de legi şi drepturi.

„Dacă ne uităm la afacerile geopolitice, Cambodgia este ca o picătură de apă pe o frunză de lotus. Când frunza de lotus este mişcată de vânt, picătura cade", a spus Vannak. „Trebuie să devii ca Singapore sau ca Israel, care au capacitate suficientă pentru autoapărare. Cred că mulţi cambodgieni realizează că şi Cambodgia trebuie să devină puternică într-o zi".

„Intrăm într-o nouă eră geopolitică în care greutatea alianţelor este judecată după rezultate... nu după principii, valori sau declaraţii abstracte".

➤ **Matthew Tostevin** *este redactor-şef pentru afaceri globale la* Newsweek. *Îl puteţi urmări pe X @TostevinM*

CĂRȚI

Eliberarea păsării

Elon Musk a declarat că a cumpărat Twitter pentru a promova libertatea de exprimare, dar acest fragment exclusiv sugerează că motivul principal a fost promovarea unei agende personale, de dreapta.

În 2022, Elon Musk a achiziționat Twitter, cunoscut acum sub numele de X, afirmând că scopul era promovarea unei „piețe digitale, unde o gamă largă de convingeri pot fi dezbătute într-un mod sănătos". După achiziție, Musk a relaxat politicile de moderare a conținutului și a reactivat multe conturi interzise anterior, inclusiv cel al președintelui Donald Trump. În acest fragment din noua sa carte, GILDED RAGE: ELON MUSK AND THE RADICALIZATION OF SILICON VALLEY, *autorul Jacob Silverman analizează achiziția platformei sociale de către Musk pentru suma de 44 de miliarde de dolari și schimbările pe care le-a făcut. Silverman dezvăluie cum antreprenorul a dat semne de gândire de dreapta, chiar înainte de a deveni mâna dreaptă a lui Trump și imaginea DOGE. El încadrează rolul lui Musk într-o narațiune mai amplă despre Silicon Valley, arătând rețeaua de moguli ai tehnologiei care transformă această capitală a inovației într-o mașinărie politică. Acest fragment exclusiv din cartea lui Silverman investighează amploarea schimbărilor aduse de Musk la X și modul în care acestea se încadrează în planurile sale mai ample de radicalizare politică în Silicon Valley.*

FOTO: JUSTIN SULLIVAN/GETTY

DECIZIA LUI ELON MUSK DE A cumpăra Twitter părea impulsivă și de tip *trollish*, un tip bogat care cumpăra o altă jucărie pentru colecția sa, doar pentru a arăta că poate. Dar el acționa într-o tradiție familiară – un multimilionar care făcea o mișcare agresivă pentru un activ media influent, dar ușor pătat, de care era obsedat personal.

La fel ca Robert Maxwell în încercarea sa de a achiziționa *New York Daily News* sau Rupert Murdoch, care a plătit prea mult pentru a smulge *The Wall Street Journal* din mâinile familiei Bancroft, Musk trebuia să aibă *Twitter*. În acest proces, el a mobilizat o parte puternică a opiniei publice, bazându-se pe dreapta implicată în războiul cultural. Această platformă media particulară fusese deja o forță eficientă în lustruirea cultului personalității care a crescut prețul acțiunilor companiei prețuite de Musk. Tot aici se confruntase cu autoritățile de reglementare pentru că scrisese postări care ar fi putut avea efecte similare cu manipularea pieței. Preluarea întregii platforme era pentru el o decizie ușoară, la aproape orice preț. Dacă ar fi decis să o transforme într-o platformă mai deschisă politic, dedicată intereselor sale, câștigul ar fi putut fi enorm.

Concediind mai mult de jumătate din angajații Twitter, Musk a transformat modul de funcționare al platformei. A eliminat moderarea conținutului, a desființat echipele care se ocupau de încredere și siguranță și apoi a afirmat că face mai mult pentru a proteja copiilor de traficul sexual și de materialele abuzive decât ultima echipă managerială. (Protejarea copiilor de presupusele abuzuri sexuale era o obsesie a conspiraționiștilor de dreapta din mediul online.) El a restabilit multe conturi interzise anterior, inclusiv cele aparținând naziștilor, cum ar fi liderul „Groyper" Nick Fuentes, ai cărui adepți își umpleau feed-urile cu conținut care denigra evreii și femeile și îl glorifica pe Adolf Hitler.

Acționând în conformitate cu personalitatea sa de miliardar populist, care urăște establishmentul, Musk a eliminat așa numitele bife albastre de verificare din conturi, deoarece acestea erau considerate un indicator al statutului elitist și nu o modalitate de a se asigura că persoanele proeminente nu erau impersonale.

Într-un act greșit de redistribuire, el a făcut apoi verificările albastre disponibile pentru oricine plătea o nouă taxă lunară de abonament. La fel ca YouTube, Twitch și alte site-uri de videoclipuri sociale, Twitter a introdus

de **JACOB SILVERMAN**

SCANEAZĂ CODUL QR
Accesează direct canalul YouTube al *Newsweek* și începe să vizionezi

REORGANIZARE DIGITALĂ
Semnul Twitter este demontat la sediul platformei sociale din San Francisco, în iulie 2023, a doua zi după ce Musk a redenumit-o X.

împărțirea profitului pentru abonații ale căror postări atrăgeau multe vizualizări.

Rezultatul a fost că un simbol care fusese asociat cu identități verificate și surse de informații mai fiabile era acum utilizat pe scară largă de conturi parodice, naziști, troli și influenceri, toți motivați mai mult de generarea unui număr cât mai mare de vizualizări monetizabile, decât de a spune adevărul sau de a face trimitere la surse fiabile.

Pentru a încuraja oamenii să se aboneze, Musk a făcut în așa fel încât răspunsurile cu bifă albastră să apară primele sub toate postările. El amplifica discursul fanilor săi plătitori, în timp ce îl desconsidera pe cel al tuturor celorlalți. De asemenea, se asigura că răspunsurile cele mai vizibile sub orice postare populară – în special cele ale lui Musk – proveneau în mare parte de la persoane care împărtășeau viziunea din ce în ce mai reacționară a lui Musk asupra lumii.

Mai mult decât orice altă schimbare, acest act a consolidat noua identitate a Twitter ca platformă media de dreapta, care acționa ca o extensie a propriilor convingeri politice, suspiciuni paranoice, meditații nocturne și interese personale ale lui Musk.

„[Musk] a concediat un inginer al companiei care i-a spus că interacțiunea cu tweet-urile sale a scăzut deoarece oamenii nu mai erau la fel de interesați de el".

Musk era „obsedat de numărul de interacțiuni pe care le primeau postările sale", potrivit publicației de tehnologie Platformer. El a concediat un inginer al companiei care i-a spus că interacțiunile cu tweet-urile sale erau în scădere deoarece oamenii nu mai erau la fel de interesați de el.

În timpul Super Bowl-ului din 2023, Elon Musk a postat pe Twitter că ține cu Philadelphia Eagles. Președintele Joe Biden a postat și el pe Twitter că susține echipa Eagles în numele soției sale, Jill. Tweet-ul lui Biden a generat de aproximativ trei ori mai multe vizualizări decât cel al lui Musk. Aparent, acest lucru a fost inacceptabil pentru Musk, care și-a șters tweet-ul și a zburat în California după meci pentru a cere modificări ale algoritmului Twitter.

James Musk, unul dintre verii lui Elon, a postat un mesaj pentru toți angajații companiei pe Slack la ora 2:36 luni dimineața: „Depanăm o problemă legată de interacțiunea pe platformă. Toți cei care pot crea tablouri de bord și scrie software, vă rugăm să ne ajutați să rezolvăm această problemă. Este o urgență maximă. Dacă sunteți dispuși să ajutați, vă rugăm să dați like la această postare".

Datorită participării în miezul nopții a 80 de ingineri ai companiei, problema „extrem de urgentă" a fost rezolvată rapid. Într-un fel. Inginerii au reglat sistemele Twitter pentru a privilegia postările lui Musk față de toate celelalte, sporind vizibilitatea tweet-urilor sale „de 1.000 de ori". Mulți utilizatori au început să-l vadă pe Musk în feed-urile „Pentru tine" ale fiecăruia, chiar

dacă nu erau abonați la postările sale. Feed-ul „Pentru tine" a devenit o oglindă a intereselor lui Musk, conținând conturile de dreapta pe care le urmărea. Utilizatorii au constatat că timeline-urile lor erau setate implicit pe „Pentru tine", în loc de feed-ul conturilor pe care le-au ales să le urmărească. Pe Twitter, Musk a postat un meme popular pe care l-a modificat pentru a arăta o femeie (etichetată „Twitter") forțată să consume tweet-urile sale.

În iulie 2023, transformarea a devenit oficială: Musk a rebotezat Twitter cu numele X, „aplicația pentru toate", pe care aspira să o creeze cu ani în urmă, când era director executiv la PayPal. Logo-ul cu pasărea albastră fermecătoare a dispărut, fiind înlocuit de un X negru, arogant. Musk a promis că noul X va include „comunicații cuprinzătoare și capacitatea de a gestiona întreaga ta lume financiară".

Încurajat de faptul că deținea o platformă media care dicta ciclul știrilor, Musk părea să creadă – și era dispus să amplifice – fiecare zvon nociv din cronologia sa, susținând că hoardele de migranți ilegali invadau țara ca parte a unui complot controlat de democrați. El a sugerat că un atac armat în masă era o operațiune de război psihologic a guvernului. El a spus că George Soros dorea să „erodeze însăși structura civilizației" și că un teoretician al conspirației antisemite spunea „adevărul real" când a postat că evreii încurajează „ura împotriva albilor". El a adus comentatori populari de dreapta, precum Tucker Carlson, care, după ce a fost concediat de la Fox News, a început să posteze noua sa emisiune pe X.

Musk a început o campanie juridică împotriva dușmanilor săi. „Tesla construiește un departament de litigii hardcore, unde inițiem și executăm direct procese. Echipa va raporta direct către mine", a anunțat el. „Caut luptători hardcore, nu avocați cu pantofi

Î & R

Jacob Silverman

DE MEREDITH WOLF SCHIZER

Î. De ce credeți că liderii miliardari din domeniul tehnologiei din America se aliază atât de strâns cu președintele Trump? Credeți că este o schimbare reală spre dreapta sau este doar o strategie?

R. Depinde de fiecare miliardar din Silicon Valley. Cred însă că există o afinitate naturală. Ei împărtășesc unele idei similare despre democrație și autoritarism și despre cine ar trebui să fie la conducere, adică, în opinia lor, cea mai bogată sau cea mai inteligentă persoană din încăpere – adică, de obicei, ei înșiși. De asemenea, împărtășesc unele nemulțumiri culturale – despre probleme de justiție socială, despre mișcarea #MeToo, despre drepturile transsexualilor... Cred că există o oarecare aliniere între unele elite din Silicon Valley și Partidul Republican și Trump, în special. Există cu siguranță și un element strategic în faptul că unii oameni din dreapta tehnologică au văzut că Trump avea o altă cale către putere și că era cu siguranță un partener mult mai prietenos și potențial mai profitabil pentru ei decât Partidul Democrat, care este mai divizat în anumite privințe cu privire la problemele care afectează industria tehnologică. Și, în cele din urmă, unele dintre aceste personalități proeminente din domeniul tehnologiei, cum ar fi Peter Thiel sau David Sacks, au un trecut politic conservator, drept urmare cred că există o combinație a tuturor celor trei elemente.

Unii probabil ar fi fost mai aliniați cu politica liberală inițial, înainte de Trump. Pentru ei, este diferit?

Cred că există o serie de persoane din clasa executivă și din cea a investitorilor de capital de risc din Silicon Valley a căror orientare politică s-a schimbat. Unii dintre ei au vorbit despre cum simt ei că s-au schimbat sau despre faptul că lumea din jurul lor s-a schimbat. Un lucru pe care îl subliniez este că unii dintre acești oameni, precum Musk însuși, au susținut că sunt moderați și că, în opinia lor, lumea a devenit puțin nebună.

Pe măsură ce Musk s-a îndreptat spre dreapta, a devenit unul dintre cei mai apropiați consilieri ai lui Trump cu o viteză uimitoare. V-a surprins despărțirea lor bruscă?

Despărțirea nu m-a surprins. Nu aveam cum să cred că va dura mai mult de un an, mai ales că era vorba de două persoane care doreau foarte mult să dețină controlul și care erau acum aproape rivale pentru titlul de cel mai puternic om din lume.

Consiliul de administrație al Tesla tocmai a recomandat acționarilor să aprobe un pachet salarial

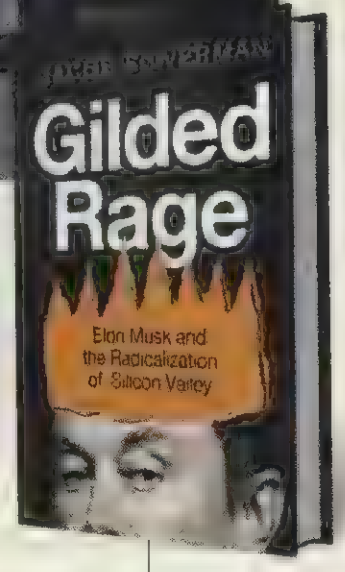

JOC DE PUTERE *Despărțirea bruscă a lui Musk de Trump, fotografiat promovând Tesla la Casa Albă, nu l-a surprins pe Silverman (jos, stânga).*

de un trilion de dolari pentru a-l stimula pe Musk să se concentreze pe Tesla. Poate un pachet salarial, oricât de mare ar fi, să-l îndepărteze pe Musk de politică?
Nu cred că se va dedica exclusiv politicii, dar, de fiecare dată când spune ceva pe rețelele sociale, tendința este ca mesajul să aibă o valență politică. Mai ales când vorbește despre imigrație, rasă sau alte probleme de acest gen, nu cred că se poate abține. Și, când ești atât de bogat, conduci peste cinci companii și ai fabrici uriașe și relații în toată lumea, practic tot ce faci are o conotație politică.

Trump a găzduit un grup de lideri din domeniul tehnologiei la Rose Garden, recent renovat, și se pare că Musk nu a fost inclus pe lista de invitați. Ce mesaj credeți că încearcă Trump să transmită?
Întotdeauna a existat o luptă pentru atenție și, desigur, pentru contracte și bani între toți acești executivi din domeniul tehnologiei. O parte din conflictul dintre [Musk] și Trump a început, probabil, în momentul în care Trump a anunțat proiectul Stargate, un proiect de centru de date de mari dimensiuni în care este implicată Oracle. Și Open AI, care este un rival al lui Musk. Musk este o persoană căreia nu-i place să nu fie aleasă. Dar aceste lucruri sunt luate personal și există și un aspect financiar în spatele lor. Știi, persoanele care sunt invitate la Casa Albă în mandatul lui Donald Trump anunță investiții uriașe sau potențiale acorduri cu agenții guvernamentale. Trump demonstrează că nu are neapărat nevoie de Musk. Asta arată că Trump este la conducere și că toți ceilalți din domeniul tehnologiei sunt dispuși să vină, să-i sărute inelul și să promită că vor face lucruri pentru administrație.

Ați lucrat pentru o scurtă perioadă pentru Vivek Ramaswamy la Roivant. Acum candidează pentru funcția de guvernator al statului Ohio. Ce v-a impresionat la stilul său de conducere și la personalitatea sa?
Cred că este mai mult decât unul dintre acei candidați prezidențiali neobișnuiți. Cred că este cineva care va rămâne în scenă pentru mult timp. Pentru mine, este un fel de Pete Buttigieg de dreapta. De asemenea, cred că merită urmărit sau este interesant într-un fel, deoarece este un exemplu al clasei conducătoare americane care se reproduce într-o nouă generație.

Ce doriți ca cititorii să rețină din cartea dvs.?
Am vrut să explic ce se întâmplă în această industrie în care identificăm atitudini sociale liberale, cu oameni care merg la Burning Man, consumă droguri, petrec și se distrează – sau un sentiment similar de libertarianism – în timp ce, în practică, în domeniul tehnologiei pare să se întâmple ceva mult mai diferit și, uneori, mult mai întunecat. În ultimii 10 ani, au apărut acești oameni care, de fapt, nu cred în democrație sau în multe dintre valorile care par să stea la baza țării noastre, cred eu, și a formei noastre de guvernare, și se simt îndreptățiți să conducă într-un mod care ne-a luat prin surprindere.

Credeți că este cu adevărat diferit faptul că oamenii cu tendințe mai conservatoare conduc această mișcare?
Cred că avem o lungă istorie, și una bipartizană, de guvernare printr-o formă de oligarhie și de bani care conduc politica noastră, în special după Citizens United. Cred că ceea ce este diferit este oarecum îndrăzneala acestui lucru și fuziunea intereselor corporative și guvernamentale într-un mod pe care nu l-am mai văzut până acum. Întotdeauna am avut marile afaceri implicate în politica noastră, adesea în detrimentul nostru. Dar niciodată nu am avut cel mai bogat om din lume sau al doilea cel mai bogat, în ziua în care înregistrăm acest interviu, pe scenă lângă candidatul la președinție, acționând aproape ca un co-candidat.

➤ Această conversație a fost editată și condensată pentru publicare.

FOTO ROBIN KAISER SCHATZLEIN: MANDEL NGAN/AFP VIA GETTY; JACK SMYTH

albi, precum Perkins sau Cooley, care prosperă pe corupție. Va curge sânge". După luni de zile în care a vorbit de rău conducerea Disney, el a finanțat procesul unui actor concediat împotriva gigantului media. A dat în judecată Media Matters, un grup liberal de supraveghere a mass-media, pentru că a semnalat prezența naziștilor pe site, ceea ce a forțat Media Matters să concedieze în cele din urmă o serie de angajați pentru a acoperi cheltuielile legale.

Musk a devenit practic un procesoman cu normă întreagă. Bătălia juridică privind încercarea sa de a se eschiva de la preluarea Twitter a fost larg mediatizată. De asemenea, s-a confruntat cu procese privind un pachet salarial de 56 de miliarde de dolari la Tesla, condițiile de muncă din companiile sale, anchetele SEC privind utilizarea rețelelor sociale și posibila manipulare a pieței bursiere, precum și diverse acte ocazionale de presupusă defăimare. Între timp, zeci de angajați dați afară de Twitter au dat în judecată compania pentru concediere ilegală sau pentru neplata indemnizațiilor de concediere prevăzute de lege. În timpul interogatoriului din cadrul procesului privind pachetul său salarial uriaș de la Tesla, Musk părea nesigur de situația în care se afla. „Suntem în procesul Tesla sau în procesul Twitter?", a întrebat el. „Sunt puțin confuz".

Oricât de ocupat l-ar fi ținut, pugilismul juridic era un spectacol secundar. Împreună cu prietenul său David Sacks, un donator republican activ politic care l-a susținut pe guvernatorul Ron DeSantis pentru președinție înainte de a se decide în cele din urmă pentru Trump, Musk a postat frecvent despre daunele apocaliptice provocate țării de democrații care transportă migranți din sudul globului. Deși criminalitatea violentă a scăzut în mare măsură în centrele urbane americane în ultimii ani, Musk a îmbrățișat propaganda despre orașele violente conduse de democrați. După ce unul dintre copiii săi s-a declarat trans și l-a renegat legal, Musk a devenit vocal anti-trans, promovând un film transfob și susținând conturi care incitau la ură, precum LibsOfTikTok, specializat în a pune în lumina reflectoarelor, într-un mod strălucitor și potențial periculos, profesorii gay, copiii trans și angajații guvernamentali queer. LibsOfTikTok era cunoscut pentru popularizarea insultelor „groomer" împotriva persoanelor gay și pentru denunțarea instituțiilor care ofereau îngrijiri medicale de afirmare a genului. Multe dintre aceste spitale și clinici au devenit ținta protestelor sau a amenințărilor cu bombe. La fel ca și colegii săi, Musk a interacționat frecvent cu LibsOfTikTok și cu creatoarea sa, Chaya Raichik, contribuind la ridicarea acesteia la rangul de personalitate de top a mișcării MAGA.

Musk și Sacks, urmând din nou aceeași linie ca Donald Trump, au descris frecvent mass-media mainstream – și aproape pe toți cei din ea – ca fiind mincinoși corupți. În același timp, aparenta lipsă de discernământ a lui Musk – disponibilitatea sa de a republica imediat orice zvon slab documentat care îi flata prejudecățile – era uluitoare pentru cineva atât de bogat și presupus geniu. Poate că lui Musk nu-i păsa dacă un videoclip dubios care acuza angajații Disney World de pedofilie era adevărat.

În ochii publicului, părea că Musk era radicalizat de dreapta paranoică online, fiind botezat în rândurile lor. Și unii dintre prietenii și colegii lui l-au urmat. Pe X, s-au angajat în aceleași subculturi naziste și de extremă dreapta – gameri misogini, tehnicieni ultra-libertarieni și Groypers care venerează incel-ul (un subgrup de troli internet naționaliști albi conduși de Nick Fuentes). Se putea observa în fiecare zi (și până târziu în noapte, în cazul lui Musk). Se vedea în postările pe care le împărtășeau, în persoanele cu care vorbeau și în ideile reacționare pe care le promovau în legătură cu

PROTESTE A devenit aproape la modă să refuzi să susții afacerile deținute de Musk, scrie Silverman. Mai jos: Un miting în fața unui dealer Tesla, în luna mai.

FOTO DAVID MCNEW/GETTY; JIM WATSON/AFP VIA GETTY

FĂCÂND SALTUL Musk pe scena celui de-al doilea miting al campaniei prezidențiale a lui Trump, în Butler, Pennsylvania, în 2024. CEO-ul Tesla a continuat să conducă DOGE

atenuarea COVID-19, programele DEI, schimbările climatice, drepturile transgenderilor și justiția socială. Au postat meme de extremă dreapta, au promovat documentare propagandistice și au participat la podcasturi care se adresau aceluiași public. Fiecare narațiune oficială era o „operațiune" manipulatoare concepută de elitele care trăgeau o pătură peste ochii maselor. Între timp, finanțau din ce în ce mai mult unul dintre cele două partide politice principale care alcătuiau clasa conducătoare pe care pretindeau că o disprețuiesc.

În aprilie 2024, Edward Perez, care lucrase la Twitter ca director pentru integritate civică, a decis că s-a săturat și că nu mai poate folosi X. Alți oameni făcuseră jurăminte similare înainte, atât în public, cât și în privat. Devenise aproape la modă, un simbol al unui consumism sincer și conștient, să spui: „Gata. Nu voi mai susține o afacere deținută de Elon Musk". (Unii proprietari de Tesla au început să cumpere autocolante pentru bara de protecție în care spuneau că au cumpărat mașina fără să-i cunoască orientarea politică). Înainte ca Perez să plece către locuri mai liniștite ale rețelelor sociale, a scris o analiză postmortem pentru platforma cunoscută anterior sub numele de Twitter, în care, bazându-se pe perspectiva sa de insider, a descris cu perspicacitate forțele malefice la lucru – financiare, politice și personale.

„Musk este un exemplu tipic al tendințelor rasiste, sexiste și plutocratice care subminează angajamentul democrației față de egalitatea pentru toți", a scris Perez, descriindu-l pe magnat ca pe un om care face crize de furie permanente. „Dorința lui Musk de a distruge ceea ce a cumpărat sugerează că este motivat de o dreptate perversă, nu de profit".

„Inginerii au reglat sistemele Twitter pentru a privilegia postările lui Musk, sporind vizibilitatea tweet-urilor sale «de 1.000 de ori»".

Era greu să nu fii de acord cu asta. Chiar și când Musk i-a spus lui Andrew Ross Sorkin de la *New York Times* că agenții de publicitate care îi criticau postările ar trebui „să se ducă dracului", Musk părea să acționeze mai mult din supărare decât din devotament real față de libertatea de exprimare.

Musk s-a implicat chiar și în furia cu care a fost înconjurat caricaturistul Dilbert, Scott Adams, când a spus că afro-americanii aparțin unui „grup de ură" și că albii ar trebui „să stea departe" de ei. Potrivit lui Musk, mass-media era cea care era rasistă împotriva albilor și asiaticilor.

Așa cum a scris Perez, absolutismul lui Musk în ceea ce privește libertatea de exprimare era o ficțiune perpetuată de mass-media docile. În practică, Musk s-a înclinat în fața guvernelor autoritare sau a interzis jurnaliștii critici atunci când reportajele lor îl deranjau. Și le-a spus agenților de publicitate să se ducă naibii pentru că nu le plăceau postările sale și mediul favorabil naziștilor pe care îl crease. Nu era vorba de principii, ci de Elon Musk.

➤ *Adaptat din* Gilded Rage: Elon Musk and the Radicalization of Silicon Valley. *Publicat de Bloomsbury Continuum. Copyright © 2025* **Jacob Silverman.**

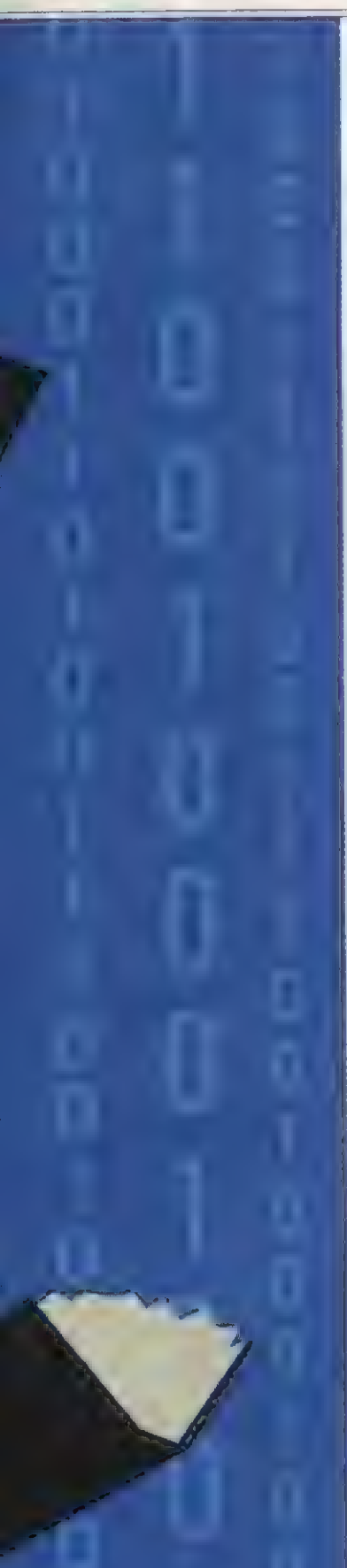

TEHNOLOGIE

Conversează ca un robot

Sistemele de AI conversaționale sunt din ce în ce mai utilizate, iar cuvintele cheie sugerate frecvent de aceste instrumente influențează modul în care vorbim.

AVÂND ÎN VEDERE CĂ PESTE 100 DE MILIOANE de oameni utilizează ChatGPT zilnic, cercetările au descoperit că aceste instrumente de inteligență artificială influențează modul în care comunicăm mai mult decât îmbunătățindu-ne exprimarea din e-mailuri.

În prima analiză evaluată de colegi pentru a testa dacă sistemele de AI conversaționale influențează modul în care comunicăm, studiul Universității de Stat din Florida a arătat că unele dintre cuvintele sugerate frecvent de aceste instrumente apar mai des în engleza vorbită zi de zi, datorită unui „efect de infiltrare".

Concluziile vin în contextul în care tot mai multe sondaje arată o adoptare pe scară largă a chatbot-urilor AI, în special în rândul milenialilor și al generației Z.

Spre deosebire de creșterile anterioare ale vocabularului legate de evenimente mondiale sau schimbări culturale – cum ar fi „Omicron", o variantă a virusului, în timpul pandemiei COVID-19 – cercetătorii FSU au descoperit că termenii folosiți frecvent de instrumentele AI au crescut de la lansarea ChatGPT. „Am analizat discursurile necriptate din podcasturile populare de tehnologie și știință înainte și după 2022, anul în care a fost lansat ChatGPT", a declarat pentru *Newsweek* Tom Juzek, profesor asistent de lingvistică computațională la FSU și cercetător principal al studiului.

de **MELISSA FLEUR AFSHAR**

„Am constatat o creștere moderată, dar foarte semnificativă a cuvintelor asociate cu AI, precum «a depăși», «a lăuda» și «strategic», în timp ce sinonimele comparabile au rămas stabile". Acest lucru sugerează că schimbarea este determinată de tehnologia în sine, mai degrabă decât de circumstanțe externe, stârnind discuții cu privire la avantajele și dezavantajele inteligenței artificiale.

Cuvinte la modă în domeniul AI

Echipa de cercetare, care a cuprins departamentele de lingvistică și informatică ale FSU, a examinat 22,1 milioane de cuvinte din conversații necriptate. Ea a constatat că, urmare a utilizării instrumentelor de inteligență artificială, cuvinte precum „*delve*" (a aprofunda) și „*intricate*" (complex) au devenit mai frecvent utilizate în anumite contexte, în special în educație și în scrierea academică. Alți termeni, inclusiv „*surpass*" (depăși) și „*garner*" (aduna), au înregistrat, de asemenea, o creștere semnificativă a utilizării.

Aproape trei sferturi din cuvintele țintă studiate au înregistrat o creștere a frecvenței, unele dintre ele fiind folosite mai mult decât dublu în comparație cu perioada anterioară,

au raportat cercetătorii. Ei au remarcat, de asemenea, că această creștere a fost specifică cuvintelor supra-reprezentate în textele generate de inteligența artificială, mai degrabă decât sinonimelor lor. De exemplu, „*underscore*“ (sublinia), pe care echipa l-a descris ca fiind un cuvânt la modă în AI, a fost utilizat din ce în ce mai des de la lansarea ChatGPT, dar sinonimul său „*accentuate*“ (accentua) nu a cunoscut aceeași evoluție.

„Această cercetare se concentrează pe o problemă centrală în discursul privind AI și a limbajului: aceste schimbări lingvistice au loc deoarece folosim un instrument și repetăm ceea ce ne sugerează acesta sau limbajul se schimbă deoarece inteligența artificială influențează sistemul lingvistic uman?“, a declarat Juzek.

„Nu este vorba că noi copiem inteligența artificială; de fapt lăsăm AI să ne rescrie în același tipar eficient și monoton“.

El a adăugat că, analizând tendințele lexicale înainte și după lansarea ChatGPT, el și echipa sa „au descoperit o convergență între alegerile de cuvinte ale oamenilor și modelele asociate LLM cu cuvintele la modă din domeniul AI“, concluzionând că oamenii adoptă acum aceste cuvinte în limbajul lor natural. Cercetătorii au numit acest fenomen „efect de infiltrare“, în care expresiile generate de mașini migrează în conversațiile de zi cu zi, modificând potențial modul în care oamenii se exprimă atât în mediul personal, cât și în cel profesional.

Datorită programării lor, sistemele de AI tind să folosească în exces anumite cuvinte la modă, iar această expunere repetată poate determina oamenii să internalizeze și să reutilizeze cuvintele pe care le văd, chiar și atunci când nu le-ar fi ales în mod natural. În acest sens, inteligența artificială ne poate pune literalmente cuvintele în gură.

Concluziile au determinat echipa să ia în considerare impactul potențial al instrumentelor AI asupra comportamentelor noastre în timp. Juzek a spus că aceste cuvinte care încep să „se infiltreze“ sunt cazul benign, deoarece același mecanism ar putea fi valabil și pentru convingerile și valorile umane.

Ar trebui să fim îngrijorați?

„Adevăratul pericol aici nu este plagiatul, ci omogenizarea lingvistică“, a declarat pentru *Newsweek* Colin Cooper, un analist al comportamentului uman care nu are legătură cu studiul. „Pe măsură ce ne bazăm pe fluența stilului ChatGPT, cuvintele noastre încep să se estompeze“.

„Toată lumea pare rafinată, stereotipă, sigură, dar în detrimentul tonului, texturii și autenticității. Nu este vorba că noi copiem inteligența artificială; de fapt noi lăsăm AI să ne rescrie în același tipar eficient și monoton, iar aceasta este eroziunea subtilă a individualității care ar trebui să ne îngrijoreze cel mai mult“.

Pentru Juzek, concluziile indică faptul că inteligența artificială determină schimbarea sau poate doar amplifică tendințele existente, dar el a spus că sunt necesare mai multe investigații pentru a determina „cauzalitatea exactă“.

➤ **Melissa Fleur Afshar** *este reporter la* Newsweek. *Îi puteți trimite un e-mail la m.afshar@newsweek.com*

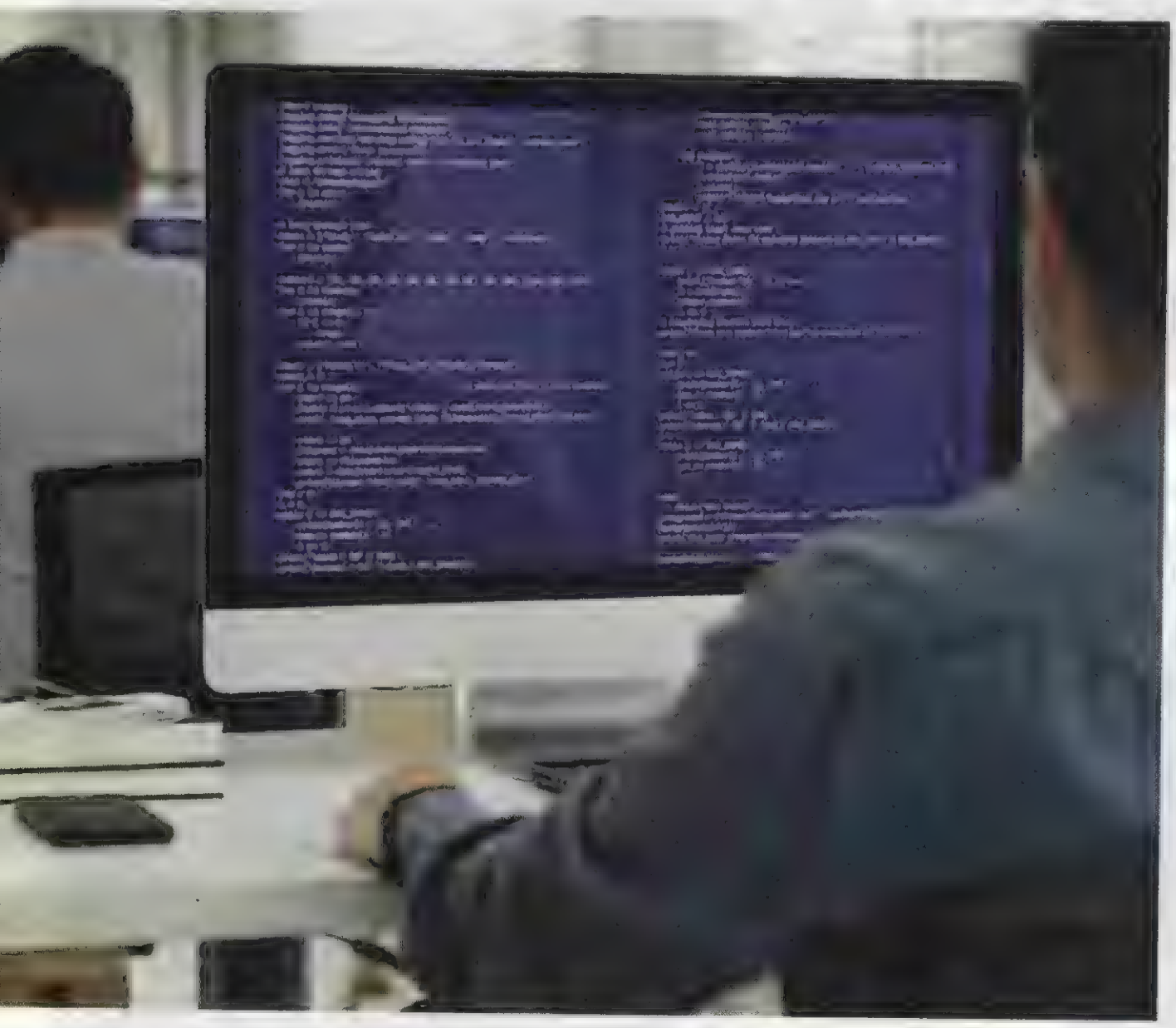

CONVERGENȚA DISCURSULUI Cercetătorii au descoperit că, de-a lungul timpului, utilizarea crescută a chatbot-urilor a dus la infiltrarea termenilor AI în conversațiile umane

FOTO: CHAYTEE/GETTY

Thursday
Thurs.
Friday
Fri.
Saturday
Sat.
July
August

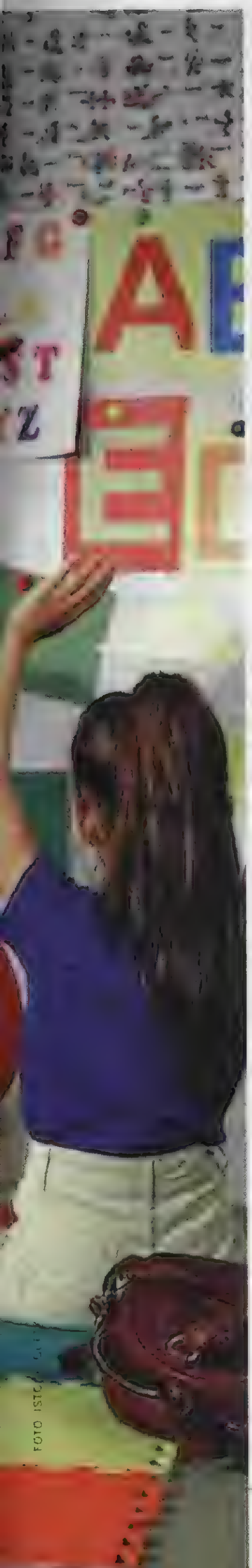

EDUCAȚIE

Clasa COVID-19

Milioane de copii născuți în timpul pandemiei intră în sălile de clasă pentru prima dată în această toamnă. *Newsweek* discută cu părinții și experții despre pregătirea lor pentru grădiniță.

de **JOSHUA RHETT MILLER**

LA CINCI ANI DUPĂ CE PANDEMIA DE coronavirus a paralizat întreaga lume, majoritatea celor 3,6 milioane de copii născuți în Statele Unite în 2020 încep grădinița, oferind multor tineri prima lor incursiune într-un mediu școlar structurat.

Copilăria atipică pe care au trăit-o acești copii a lăsat o amprentă de neșters și asupra a milioane de părinți stresați, care s-au vazut nevoiți să facă față incertitudinii generate de carantine, obligativitatea purtării măștilor și îngrijirea copiilor.

Dar această perioadă de tulburări și izolare a creat și unele beneficii neașteptate, printre care timp de calitate petrecut în familie, un curs intensiv despre beneficiile jocului independent și mai puține îmbolnăviri, grație lipsei vizitatorilor, au declarat pentru *Newsweek* părinții „copiilor COVID-19".

„Cred că sunt mai mult decât pregătiți", a spus Dave Ruth, în vîrstă de 44 de ani, despre fiii săi gemeni de 5 ani, John și James. „Sunt încântat pentru ei. Cred că vor prospera".

Ruth, din Stafford County, Virginia, a spus că John știe deja puțină spaniolă, limbajul semnelor de bază și citește cărți simple – toate acestea înainte de a fi pus piciorul într-o școală. „Nu au văzut niciodată o clasă de grădiniță", a spus el. „În afară de distracția cu alți copii la locul de joacă și petrecerile de ziua prietenilor de ici-colo, în cea mai mare parte a timpului, au stat acasă cu mine și soția mea în primii ani, până când au început școala".

Ruth a spus că fiii săi, care au început grădinița pe 11 august, au beneficiat de caiete de lucru acasă și de sesiuni pe YouTube. El crede că ar putea fi chiar mai bine pregătiți pentru grădiniță decât era fiul său mai mare, David, în vârstă de 15 ani, datorită, în parte, orelor suplimentare petrecute împreună acasă. „Cred că a fost foarte important", a spus Ruth.

„Toate sentimentele"

Lindsay Scouras, în vârstă de 40 de ani, a spus că fiul ei de 5 ani, Nico, aștepta cu nerăbdare începerea școlii de luni de zile. El a frecventat grădinița la o bibliotecă din afara orașului Providence, Rhode Island, dar 3 septembrie a marcat debutul său ca elev de grădiniță. Vorbind înainte de prima lui zi, Scouras a spus că are „toate sentimentele", adăugând: „Mă trezesc oscilând între «este atât de pregătit

și abia aștept să-l văd cum se descurcă» și «Doamne, oare am făcut tot ce trebuia pentru a-l pregăti?». Abia a împlinit 5 ani, este încă un bebeluș".

Scouras, care a descris în detaliu experiența sa de mamă în era COVID-19 pe site-ul *The Everymom*, a spus că a deveni mamă în timpul pandemiei a reprezentat o provocare unică atât pentru părinți, cât și pentru copii.

„Ne-a zguduit și ne-a făcut să ne întrebăm mereu dacă facem ceea ce trebuie", a spus ea. „Și, știți, nu puteam face lucrurile normale pe care le-ai face când ai un copil – să mergi la grupurile de mame, să mergi la întâlniri de joacă și să-i duci la școală sau la creșă și să-i lași să socializeze".

Ea nu și-a dat seama că Nico avea nevoie de terapie logopedică până la vârsta de doi ani, în mare parte din cauza izolării legate de pandemie. „Nu vorbea și am crezut că este normal, pentru că stăteam acasă cu copilul meu toată ziua", a spus ea: „Abia când am mers la pediatru, aceasta mi-a spus că ar trebui să poată spune 50 de cuvinte până acum. Când nu ai alți copii în jur cu care să-i compari, nu știi cu adevărat cum se descurcă".

Crearea unor elevi independenți

La fel ca Ruth, însă, Scouras crede că izolarea legată de pandemie ar fi putut să-i fie de ajutor fiului ei. „A petrecut foarte mult timp doar cu adulți", a spus mama celor doi copii. „Se descurcă foarte bine când se joacă singur, cred că și pentru că a fost singur atât de mult timp. Sora lui s-a născut abia când el avea aproape 4 ani".

„Se înțelege bine și poate comunica foarte bine cu adulții", a spus ea. „Cred că asta se datorează în parte faptului că și-a petrecut anii de formare înconjurat doar de adulți – oameni în care aveam încredere în cercul nostru – și nu a participat la multe petreceri de aniversare, întâlniri de joacă și alte evenimente de acest gen".

Scouras a spus că un alt avantaj pentru copiii născuți în timpul pandemiei este că nu au ratat evenimente importante, cum ar fi balurile de absolvire sau festivitățile de absolvire. „Am simțit mai mult pentru copiii mai mari, care știau ce se întâmplă", a spus ea. „Văd mulți copii care, după părerea mea, au fost afectați de faptul că au trebuit să facă totul online și acum sunt foarte rezervați. Cel puțin el a avut șansa să crească și să se nască într-o lume în care vor trece câțiva ani până când își va aminti ceva din toate acestea". Și, în ciuda preocupărilor sale anterioare, discuțiile cu pediatrul lui Nico și cu personalul grădiniței au convins-o pe Scouras că el este gata să înceapă grădinița, iar Nico însuși este „absolut pregătit". „Vorbește tot timpul despre grădiniță", a spus ea. „Pare foarte entuziasmat, chiar dacă nu are nici cea mai mică idee la ce să se aștepte". Scouras, care lucrează în relații publice și marketing, speră că Nico va moșteni devotamentul ei pentru educație. „Mi-a plăcut școala când eram copil și sper din suflet ca și el să o iubească. Am avut o experiență minunată... Sunt entuziasmată că va începe această aventură".

Ea a adăugat: „Nu pot să mă gândesc la o experiență mai aparte decât aceea de a te naște în timpul unei pandemii. Dar vom vedea cum îi va afecta acest lucru ca adult. Nu avem nicio idee ce ne așteaptă".

LECȚII ACASĂ Ruth cu (de la stânga la dreapta) soția Lorraine, gemenii James și John și fiul mai mare David. El a spus că fiii de 5 ani au beneficiat de pe urma pandemiei.

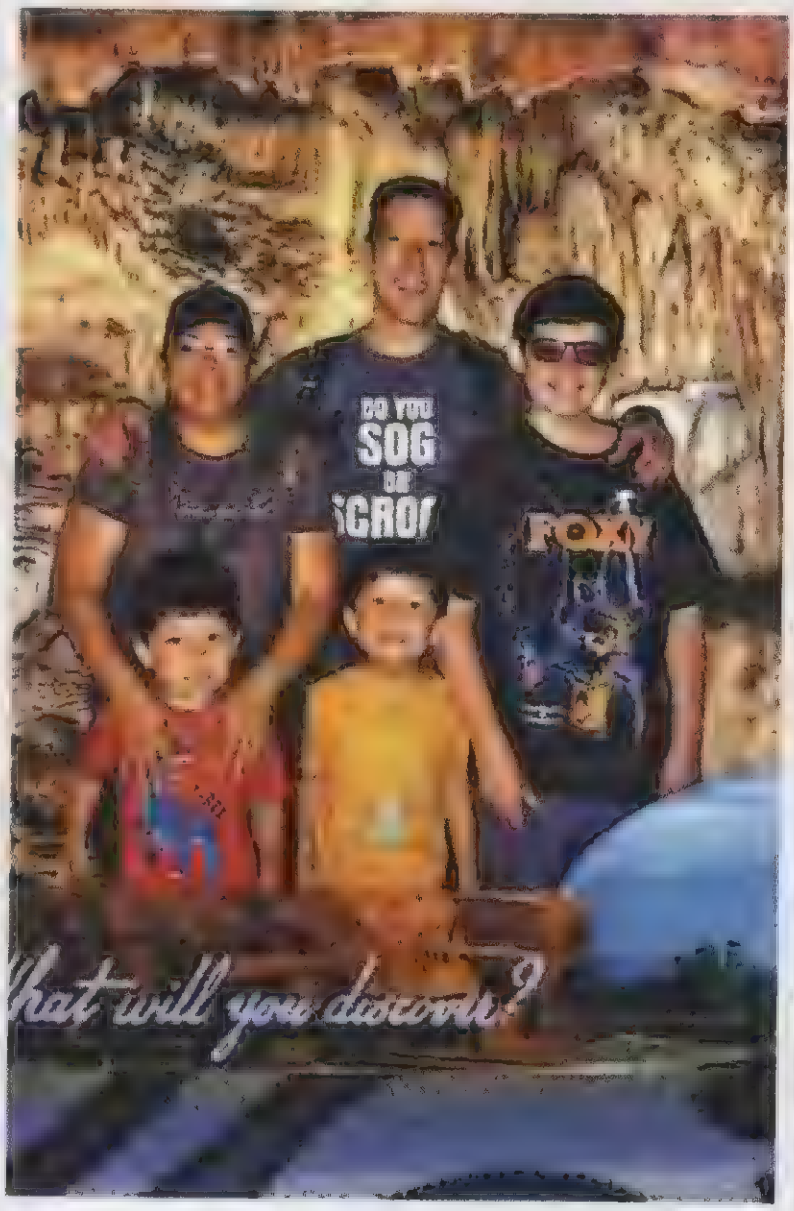

Preocupări sociale și comportamentale

Casey Peeks, director senior al departamentului de politici pentru prima copilărie al think tank-ului liberal Center for American Progress din Washington, a declarat că educatorii ar trebui să se aștepte să petreacă mai mult timp reglând comportamentul unor copii de grădiniță în această toamnă, comparativ cu anii anteriori. „Profesorii pot spune întotdeauna din prima zi de grădiniță care dintre elevii lor au frecventat grădinița sau un alt mediu de educație timpurie de înaltă calitate", a declarat Peeks pentru *Newsweek*. „În cazul acestor copii care s-au născut în perioada de vârf a pandemiei, cred că problemele sociale și comportamentale vor fi o preocupare mult mai importantă în acest an de grădiniță". În ultimii ani, personalul din grădinițe, îngrijitorii de copii și alți educatori din învățământul preșcolar au înregistrat o creștere semnificativă a problemelor comportamentale dificile în comparație cu perioada de dinaintea pandemiei, a spus Peeks, citând sondaje din programele federale Head Start și alte date.

„Și îmi imaginez că acest lucru va continua și la grădiniță", a spus Peeks, adăugând că tot mai mulți educatori din învățământul preșcolar au raportat că sunt epuizați de gestionarea claselor post-pandemice. „Cred că este vorba de faptul că trebuie să facă față acestor comportamente dificile, dar și adulții în-

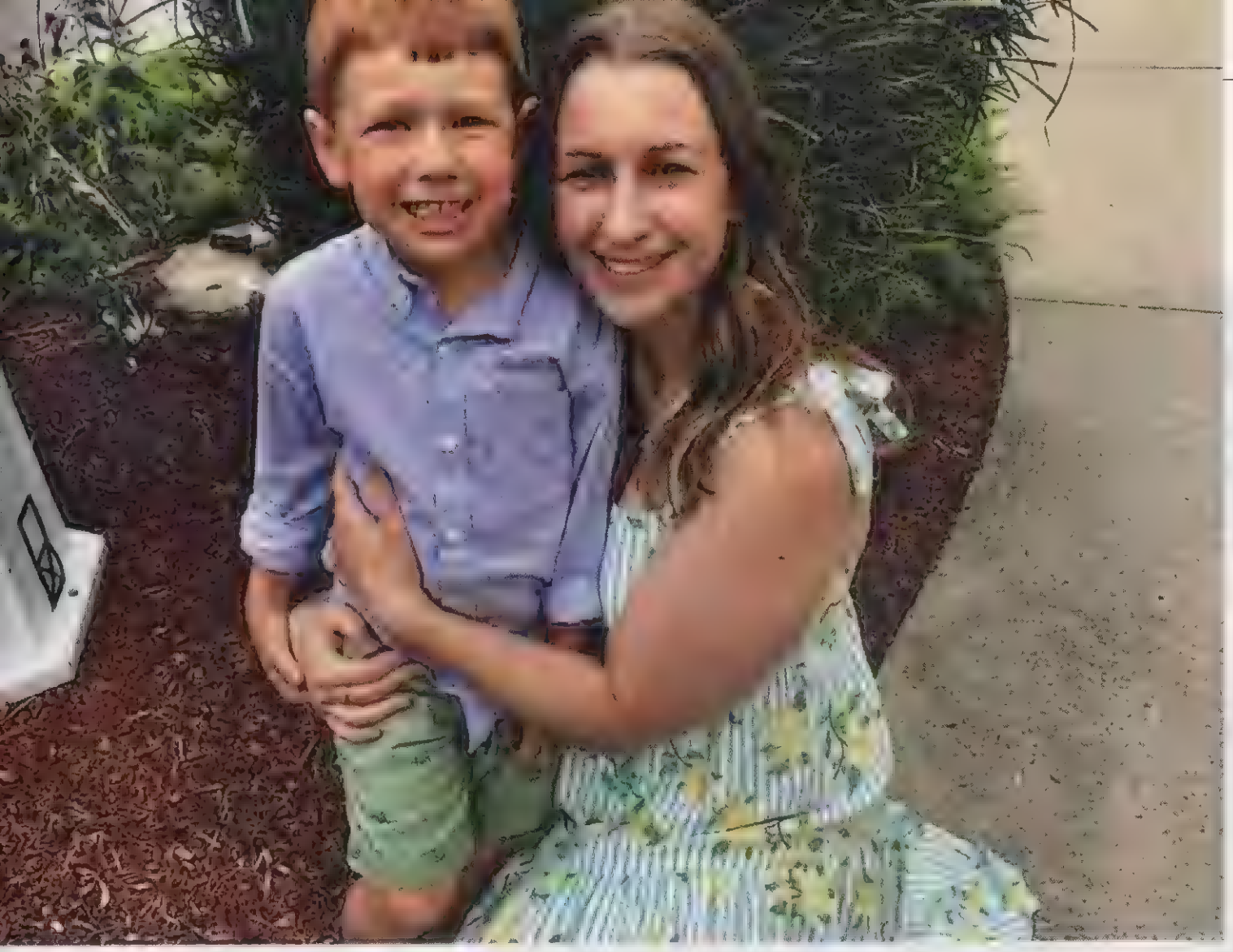

„COMPLET PREGĂTIT" Scouras cu fiul ei Nico, care, potrivit ei, era încântat să înceapă grădinița, în timp ce propriile ei emoții erau în schimbare.

şişi au avut un nivel ridicat de stres în timpul pandemiei", a spus fosta educatoare de grădiniţă. „Deci, propria lor sănătate mintală... combinată cu faptul că trebuie să aibă grijă de aceşti copii care aveau probleme comportamentale şi emoţionale foarte mari... este ceva cu care aceşti educatori au trebuit să se confrunte mai mult decât înainte de pandemie".

Peeks a citat, de asemenea, cercetătorii de la Universitatea Columbia care au realizat un studiu pe 255 de nou-născuți între martie și decembrie 2020, care a revelat că aceştia au obţinut scoruri uşor mai mici la un test de screening al abilităţilor sociale şi motorii la 6 luni, în comparaţie cu colegii lor de aceeaşi vârstă din perioada imediat anterioară izbucnirii pandemiei de COVID-19.

„Da, este posibil ca numărul celor care au mers la grădiniţă să fi fost mai mare, dar acestea sunt totuşi întârzieri care vor trebui abordate în timp", a spus Peeks. „Va fi foarte interesant să vedem datele şi să realizăm sondaje în rândul profesorilor de grădiniţă din această cohortă cu privire la ceea ce au observat în comparaţie cu alţi ani de clasă".

Generația COVID-19

Dr. Dani Dumitriu, cercetător principal al studiului în curs de desfăşurare al Universităţii Columbia, a spus că este prea devreme pentru a înţelege impactul exact al faptului de a te naşte în mijlocul unei pandemii. „Aceşti copii abia împlinesc 5 ani, iar noi abia începem evaluarea", a declarat Dumitriu pentru *Newsweek*. „Voi putea răspunde la această întrebare peste câţiva ani, dar în acest moment vă pot spune cu certitudine că orice academician care vă spune că ştie ceva despre această generaţie la vârsta de 5 ani se înşeală amarnic".

În cursul anului viitor, Columbia se aşteaptă să finalizeze colectarea datelor de la aproximativ 500 de copii de 4 şi 5 ani, apoi să petreacă încă un an analizând rezultatele cheie, a declarat Dumitriu, profesor asociat de pediatrie şi director al Centrului pentru Sănătate Relaţională Timpurie al universităţii. „În acel articol iniţial, am arătat un efect al pandemiei – nu un efect al virusului, ci doar stresul pandemiei", a spus ea. „De asemenea, vreau să subliniez faptul că datele colectate pe o perioadă de şase luni nu pot prezice rezultatele pe o perioadă de cinci ani. Creierul până la vârsta de aproximativ 3 ani este atât de plastic încât pur şi simplu nu se pot face deducţii despre viitor pe baza datelor colectate pe o perioadă de şase luni".

„Cu copiii născuți în plină pandemie, cred că problemele sociale și comportamentale vor fi o preocupare mult mai importantă în acest an de grădiniță".

„Copiii sunt rezistenți"

Jacqueline Coleman, viceguvernatoarea statului Kentucky, şi-a însoţit fiica Evelynne la prima zi de grădiniţă pe 13 august şi a scris pe X: „Ea este bine. Mama? Nu prea". Coleman, o democrată care a preluat funcţia în decembrie 2019, a născut în februarie 2020, cu doar câteva săptămâni înainte ca Organizaţia Mondială a Sănătăţii să declare pandemia şi statele să înceapă să emită ordine de rămânere acasă.

„Nu există nicio îndoială că bebeluşii născuţi în timpul COVID-19 şi părinţii lor s-au confruntat cu provocări foarte speciale într-o perioadă deja dificilă pentru familii", a declarat Coleman pentru *Newsweek*.

La fel ca Nico, născut în iulie 2020, Evelynne a avut probleme cu vorbirea. „Ceea ce era de înţeles, deoarece nu avea interacţiuni cu alţi copii şi era înconjurată de adulţi care îi vorbeau adesea prin măşti", a spus Coleman. „Dar odată ce a fost înscrisă la creşă, şi-a revenit, iar grădiniţa a ajutat-o şi mai mult. Acum, nu o mai putem opri din vorbit. Spun asta pe jumătate în glumă, dar dovedeşte şi ceea ce ştim deja: copiii sunt rezistenţi".

➤ **Joshua Rhett Miller** *este reporter şef de investigaţii la* Newsweek. *Îi puteţi trimite un e-mail la j.miller@newsweek.com*

FOTO: COURTESY OF DAVE RUTH; COURTESY OF LINDSAY SCOURAS

FOTO: NETFLIX

FILME

Vânătoarele de monștri

Regizorii filmului *KPop Demon Hunters* dezvăluie ce urmează pentru filmul de succes al Netflix.

de **SOO KIM**

***KPOP DEMON HUNTERS*, FILMUL DE ANIMAȚIE** de mare succes al Netflix, a cucerit lumea încă de la lansarea sa din perioada verii. Fără semne de încetinire, creatorii săi sunt „entuziasmați să exploreze ce urmează" pentru franciza în devenire, a declarat pentru *Newsweek* Chris Appelhans, unul dintre regizorii filmului.

Lansat în iunie, *KPop Demon Hunters*, produs de Sony Pictures Animation, a devenit cel mai vizionat film de animație al Netflix și cea mai populară producție a sa din toate timpurile. În plus, coloana sonoră originală a filmului a ocupat primele locuri în diverse topuri Billboard, Spotify și altele din întreaga lume.

Dacă asta nu era suficient, distribuția filmului include vedete precum Lee Byung-hun, starul din *Squid Game*, și Ahn Hyo-seop, cunoscut dintr-o serie de seriale coreene, printre care *Business Proposal*. Mai sunt și Ken Jeong din seria de filme *The Hangover*, precum și Daniel Dae Kim și Yunjin Kim, cunoscuți din serialul american *Lost*, din 2004.

Filmul, co-regizat împreună cu Maggie Kang, urmărește o trupă fictivă de fete K-pop numită HUNTR/X; cealaltă misiune a lor în viață, când nu vând bilete la concerte, este să vâneze și să alunge demonii care încearcă să ia sufletele oamenilor de pe Pământ.

În curând, ele întâlnesc o nouă trupă rivală numită Saja Boys – demoni deghizați în trupă de băieți care vor să prindă sufletele oamenilor. Filmul prezintă lupta dintre cele două trupe pentru viețile fanilor lor, atât pe scenă, cât și în afara ei.

Oricât de nișată ar părea această intrigă, povestea sa are rădăcini în tradiția coreeană, unde mulți șamani, de obicei femei, efectuează diverse ritualuri pentru a alunga demonii dintr-o gospodărie sau dintr-o casă. Filmul captivant este plin de referințe la diverse aspecte ale culturii coreene, atât vechi, cât și noi, dar în centrul său se află, desigur, muzica.

În cadrul unui interviu acordat revistei *Newsweek* înaintea lansării speciale a filmului în cinematografele din SUA și din alte țări în luna august, Appelhans a declarat: „Mi-am dorit întotdeauna să fac un film centrat pe muzică, dar într-un format netradițional. Așadar, când Maggie mi-a povestit pentru prima dată despre ideea ei pentru film, mi s-a părut că se potrivește perfect".

Appelhans a adăugat: „Amândoi credem cu tărie că muzica este o forță a binelui în lume, așa că dezvoltarea personajelor și a unei mitologii în care muzica ar

putea fi o superputere reală a fost una dintre primele provocări de scenaristică pe care a trebuit să le rezolvăm".

Fiind „absolut" un fan de lungă durată al culturii și divertismentului coreean, Appelhans s-a inspirat din diverse opere, de la filme și seriale coreene. „Am văzut *My Sassy Girlfriend* în facultate și mi-a redefinit genul comediei romantice. Apoi am văzut *The Host* [de la regizorul *Parasite*, Bong Joon-ho], care mi-a redefinit ceea ce credeam că este posibil cu tonul", a spus Appelhans.

El a adăugat că „prima lui pasiune K-pop" a fost cântărețul-compozitor/actorul Rain, în timp ce „prima lui pasiune K-drama" a fost *Boys Over Flowers*, serialul din 2009 cu Lee Min-ho din *Pachinko* în rolul principal, „și de atunci nu s-a mai oprit". Regizorul a spus: „Intrăm într-o perioadă în care generația mea de cineaști americani are influențe formative provenite din alte țări și culturi, și cred că asta este minunat. Filmul este un limbaj universal".

„Amândoi credem cu tărie că muzica este o forță a binelui în lume".

Coloana sonoră originală electrizantă a filmului *KPop Demon Hunter*, care conține o serie de melodii puternice și antologice, a devenit, la rândul ei, un fenomen global. Atât de mult încât filmul a fost proiectat în cinematografele din Statele Unite, Marea Britanie, Canada, Australia și Noua Zeelandă în versiune karaoke pe 23 și 24 august.

Appelhans a declarat: „Am muncit foarte mult pentru a găsi «povestea» fiecărei melodii, dar am insistat și ca acestea să funcționeze întotdeauna ca piese pop independente. O melodie precum «Golden» este, în esență, melodia «I Want» pentru Rumi, Mira și Zoey [membrii HUNTR/X], dar poate fi și un imn pentru oricine încearcă să se regăsească pe sine și locul său în lume.

Este meritul întregii echipe muzicale și de scenariu că am reușit să atingem acest echilibru".

Melodiile din film nu sunt doar un omagiu adus K-pop-ului, ci sunt și în topurile muzicale și sună ca și cum ar putea apărea cu ușurință pe orice album K-pop.

Depășind trupele din viața reală

Piesa „Golden" a trupei HUNTR/X a ocupat de numeroase ori locul 1 în topurile Billboard Global 200 și Billboard Global Excl. U.S. De asemenea, piesa a intrat în istorie devenind prima a unei trupe formate exclusiv din femei care a ocupat primul loc în topul Billboard Streaming Songs, potrivit Netflix.

În iulie, trupa fictivă de fete a depășit și trupa reală de K-pop Blackpink în topul Spotify din SUA cu „Golden", devenind cea mai bine clasată trupă feminină de K-pop. În aceeași lună, Saja Boys din film a detronat gigantul K-pop BTS ca cea mai bine clasată trupă masculină de K-pop în topul Spotify din SUA cu piesa „Your Idol".

Filmul prezintă secvențe de dans unice și fascinante, care au fost dezvoltate în colaborare cu coregrafi coreeni. Appelhans a spus că au lucrat cu mai mulți „coregrafi renumiți din Coreea" și cu un „grup extraordinar numit KTigers", care combină dansul cu taekwondo, arta marțială coreeană.

Appelhans a adăugat: „Le-am cerut animatorilor noștri să ducă mișcările și pozițiile dincolo de referințele video, să le distileze și să le exagereze într-un mod pe care numai animația îl poate face, iar ei au făcut o treabă uimitoare".

Combinația dintre melodiile captivante și mișcările de dans orbitoare din film a fost deosebit de populară în rândul publicului tânăr, cum ar fi Generația Alpha, care „nu era deloc" publicul

ÎN PRIM-PLAN Appelhans (în centru) și Kang (în extrema dreaptă) sunt însoțiți de distribuția filmului KPop Demon Hunters la o proiecție specială în Los Angeles, în iunie

FOTO: ALBERTO E. RODRIGUEZ/GETTY; NETFLIX (2); ROY ROCHLIN/GETTY IMAGES FOR NETFLIX; ROY ROCHLIN/GETTY IMAGES FOR EMPIRE STATE REALTY TRUST

SENZAȚIE În sensul acelor de ceasornic, de sus în stânga: The Saja Boys sunt demoni deghizați; Kevin Woo, care împrumută vocea sa pentru Mystery Saja, la o experiență Sing-Along *KPop Demon Hunters* la Paris Theater din New York City, pe 23 august; Rumi este solista principală a grupului de fete K-pop HUNTR/X, cu vocea lui Arden Cho și cea a lui EJAE; vedetele Rei Ami, Arden Cho și May Hong luminează Empire State Building pe 22 august.

țintă al filmului, a spus Appelhans. El și Kang „au făcut filmul pe care voiam să-l vedem, cu personaje, idei și influențe pe care nu le-am mai văzut într-un film de animație", a adăugat el.

„Cu toate acestea, este interesant să vedem cât de mult din subtext înțelege publicul tânăr. Cred că îi subestimăm foarte mult", a spus Appelhans.

Întrebat dacă au existat elemente creative sau idei de personaje care au fost eliminate din filmul final și pe care și-ar fi dorit ca publicul să le vadă, Appelhans a răspuns: „Personajele tale au întotdeauna mai multă profunzime și detalii decât poți include în film, dar, pentru acest capitol particular al poveștii lor, cred că suntem mulțumiți de ceea ce a ajuns pe ecran".

Având în vedere succesul fără precedent al filmului, ar putea fi acesta începutul unei alte francize globale importante, alături de *Squid Game*?

Întrebat despre posibilitățile de franciză ale filmului și despre eventualele continuări, Appelhans a răspuns: „Cu siguranță, Maggie și cu mine suntem entuziasmați să explorăm ce urmează pentru *KPop Demon Hunters* și suntem încântați că filmul rezonează cu atât de mulți oameni la nivel global".

KPop Demon Hunters este disponibil pentru streaming pe Netflix.

➤ **Soo Kim** *este reporter de lifestyle și tendințe la* Newsweek *și autoare a cărții* How to Live Korean. *Urmăriți-o pe Instagram @miss.soo.kim*

TEHNOLOGIE CHINEZĂ UN PAS ÎNAINTE

CHINA ESTE ÎN FRUNTE CÂND VINE VORBA DE TEHNOLOGIA VEHICULELOR ELECTRICE - CEEA CE ARE IMPLICAȚII ENORME ASUPRA SECURITĂȚII NAȚIONALE PENTRU SUA

de Rebecca A. Fannin

FOTO: AFP/GETTY

REVOLUȚIA VEHICULELOR ELECTRICE este adesea prezentată ca o necesitate climatică, o modalitate de a reduce emisiile de carbon și de a încetini încălzirea globală. Dar cursa pentru electrificarea parcurilor auto nu se referă doar la sectorul transporturilor: vehiculele electrice sunt poarta către o nouă eră militar-industrială. Iar China este deja câștigătoare. În timp ce SUA ezită în privința stațiilor de încărcare și a restricțiilor comerciale, China a construit un imperiu al vehiculelor electrice integrat vertical, dominând producția, lanțurile de aprovizionare și tehnologiile de bază care vor defini secolul următor. Nu este vorba doar despre mașini. Este vorba de baterii care alimentează totul, de la smartphone-uri, la drone și arme autonome. Înseamnă construirea unor linii de cercetare și dezvoltare profunde, care pot fi redirecționate către tehnologii militare. Înseamnă dominația în domeniul navigației AI, al roboticii și al orașelor inteligente. Este vorba despre cine va controla infrastructura viitorului și cine ar putea câștiga războaiele viitoare.

„Un sector auto sănătos și inovator impulsionează puterea industrială mult dincolo de mașini", a declarat pentru *Newsweek* David Feith, fost secretar adjunct la Departamentul de Stat. „Este crucial pentru amploarea și fluxul în aval al inovațiilor".

Mașinile electrice chinezești de astăzi sunt computere pe roți, echipate pentru era digitală, cu sisteme de infotainment și ecrane tactile și caracteristici de înaltă tehnologie, cum ar fi scaune rotative pentru pasageri și un dispozitiv ciudat care permite mașinilor să „danseze" sau să se miște în ritmul muzicii. Unele modele au chiar și o dronă montată pe acoperiș, pe care șoferii o pot lansa de pe mașină pentru a înregistra videoclipuri prin telecomandă.

Dacă America nu reușește să conducă (sau chiar să concureze) în domeniul vehiculelor electrice, nu numai că nu își va atinge obiectivele climatice, ci își va pierde baza industrială, își va goli centrul de producție și va transforma Detroitul, odată simbolul ingeniozității americane, într-un furnizor intern tradițional de camionete cu motor pe benzină. Pe scurt, Statele Unite riscă să piardă avantajul tehnologic care le-a făcut o superputere, în timp ce restul lumii le depășește cu viteză.

„Dacă SUA nu investesc în noi inovații în domeniul mobilității, sute de locuri de muncă și cote de piață vor dispărea pentru totdeauna, odată cu o schimbare majoră a bogăției", a avertizat Erik Gordon, profesor la Ross School of Business a Universității din Michigan.

Cursa vehiculelor electrice nu este doar o chestiune de mobilitate. Este o chestiune de suveranitate.

Autovehiculele sunt o ancoră economică

Măsura îndrăzneață a Chinei de a trece la vehiculele electrice a început în 2009 ca o politică de sus în jos pentru a concura cu producătorii auto străini, a reduce poluarea aerului și a reduce importurile de petrol. Stimulată de subvenții și de vastele sale capacități de producție industrială, China a depășit producția de mașini pe benzină și a devenit cel mai mare producător de vehicule electrice din lume, cu peste o pondere de 70% din producția globală actuală, potrivit Agenției Internaționale pentru Energie.

Vânzările de mașini electrice vor depăși 20 de milioane de vehicule la nivel mondial în acest an; China va produce 14 milioane, adică două treimi dintre acestea. Următorul salt al vehiculelor electrice este așteptat până în 2030, potrivit previziunilor AIE, când vehiculele electrice vor ajunge la 40% din totalul vânzărilor de autovehicule la nivel global. Dar, în 2024, vehiculele electrice reprezentau deja mai mult de jumătate din numărul celor vândute în China și ar putea ajunge la 60% în acest

DOMINAȚIE GLOBALĂ
China are deja un avantaj în domeniul bateriilor (mai sus) pentru vehicule electrice și caută să domine în domeniul roboticii și al producției de ultimă generație bazate pe inteligență artificială

LIDER ÎN DOMENIUL VEHICULELOR ELECTRICE ÎNSEAMNĂ LIDER ÎN DOMENIUL BATERIILOR – SURSA DE ENERGIE PENTRU TOATE DISPOZITIVELE ELECTRONICE, DE LA SMARTPHONE-URI, LA DRONE ȘI ARME AUTONOME

an. În comparație, în SUA, una din zece mașini vândute era electrică în 2024, arată cifrele AIE, și se așteaptă o creștere modestă în acest deceniu.

Chiar și așa, SUA depinde în continuare de industria auto convențională ca ancoră a puterii economice și geopolitice. La urma urmei, fabricile de automobile au furnizat arme în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial și ar putea face acest lucru și în prezent. În absența unor măsuri din partea liderilor americani pentru a reduce decalajul față de China în ceea ce privește vehiculele electrice, prin investiții în propria competitivitate, amploarea și viteza Chinei în domeniul tehnologiei industriale și sprijinul acordat adoptării vehiculelor electrice ar putea face ca producătorii auto americani să devină „din ce în ce mai irelevanți", a declarat pentru *Newsweek* analistul tehnologic Paul Saffo. „Dacă SUA nu trec rapid la vehicule cu energie nouă", a spus expertul în industria auto, Michael Dunne, de la Dunne Insights, „Detroit va ceda piața globală și va fi redus la un furnizor de nișă de camionete și SUV-uri alimentate cu benzină".Este dur acest adevăr? „Ne aflăm pe o insulă a motoarelor cu ardere internă (ICE), revenind rapid la Detroitul anilor 1950, cu mașini mari, în timp ce restul lumii avansează cu vehicule electrice", a declarat John Zysman, profesor emerit la UC Berkeley, cofondator și codirector al Berkeley Roundtable on the International Economy.

Rămânând în afara revoluției EV

Poate că este prea târziu pentru a opri avansul vehiculelor electrice chinezești. Mașinile electrice atractive și competitive din punct de vedere al costurilor din China câștigă o cotă de piață substanțială pe piețele europene, cum ar fi Marea Britanie și Franța, și reprezintă până la 85% din vânzările de vehicule electrice în Brazilia și aproape două treimi în Mexic. Această creștere este alimentată de costurile reduse ale forței de muncă din China, lanțul de aprovizionare bine dezvoltat al componentelor, sectorul de producție extrem de competitiv și aglomerat și subvențiile guvernamentale, care au contribuit la scăderea prețurilor medii ale vehiculelor electrice cu aproximativ 10% în ultimii cinci ani, până la circa 26.000 de dolari, la fel ca vehiculele cu motor cu ardere internă.

În loc să încerce să țină pasul, Statele Unite încearcă din ce în ce mai mult să țină la distanță vehiculele electrice din China. Anul acesta, Statele Unite au restricționat importul și vânzarea de vehicule electrice chinezești conectate la internet, invocând motive de securitate națională, cum ar fi spionarea șoferilor, înregistrarea imaginilor infrastructurii sau transmiterea datelor către Beijing.

Administrația Biden anunțase investiții în valoare de peste 170 de miliarde de dolari pentru a stimula producția internă de vehicule electrice. Însă acum, perspectivele din SUA pentru acestea s-au întunecat din cauza recentelor schimbări de politică sub președintele Donald Trump. Legea One Big Beautiful Bill a eliminat creditul fiscal federal de 7.500 de dolari pentru vehiculele electrice, iar după ce pauza pusă de Trump unui program de 5 miliarde de dolari pentru ca statele să-și construiască rețele de stații de încărcare electrică a fost anulată de instanțe, viitorul programului rămâne incert.

Politicile ineficiente pentru piața vehiculelor electrice ar putea reflecta pierderea industriei energiei solare, spune Wendy Cutler, vicepreședinte senior al Asia Society Policy Institute, unde acțiunile întârziate au făcut ca America să rămână în urmă, iar China să controleze peste 80% din panourile solare din lume. Dacă SUA gestionează prost tranziția către vehiculele electrice, acest lucru ar putea declanșa un nivel ridicat de șomaj și să-

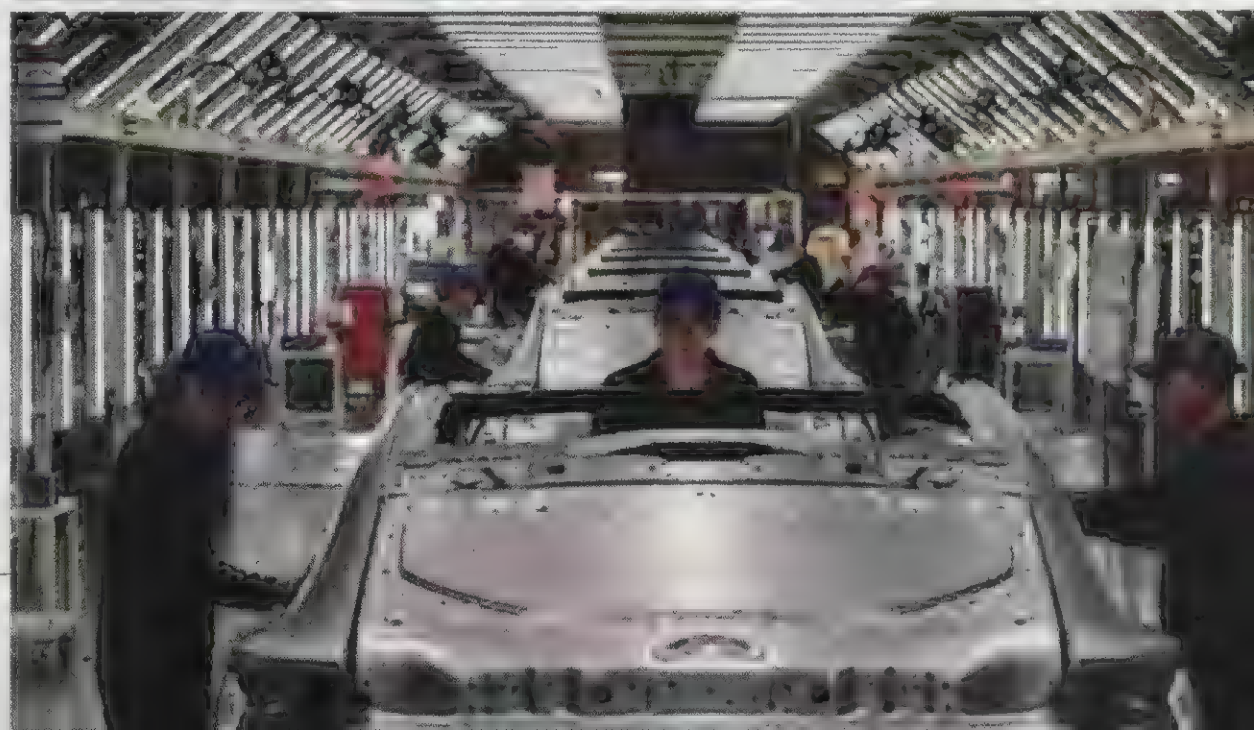

CÂȘTIGAREA CURSEI
China este în fruntea revoluției vehiculelor electrice. BYD deține o flotă de transport (mai jos). Vehicule electrice produse în China (jos), domină vânzările globale

FOTO COSTFOTO/NURPHOTO VIA GETTY (2). KEVIN FRAYER/GETTY

răcie în centrele de producţie din Rust Belt şi Sun Belt. Vehiculele electrice au mai puţine piese decât motoarele pe benzină, iar fabricile de asamblare automatizate nu au nevoie de atât de mulţi muncitori. De asemenea, nu au nevoie de aceiaşi muncitori: angajaţii fabricilor de vehicule electrice trebuie să fie competenţi în operarea sistemelor electrice, manipularea în siguranţă a componentelor de înaltă tensiune şi programarea şi întreţinerea roboţilor – nu sunt exact operatorii de pe linia de asamblare a lui Henry Ford.

În secolul al XX-lea, dominaţia Americii asupra industriei auto private a remodelat economia, peisajul, oraşele şi influenţa globală a ţării. Automobilul deţinut individual, posibil datorită progreselor înregistrate de Ford în producţia de masă la începutul secolului, a deblocat forţele care au transformat ţara după Al Doilea Război Mondial, inclusiv încurajarea mobilităţii forţei de muncă, alimentarea expansiunii suburbane, catalizarea industriilor siderurgice şi petroliere şi stimularea culturii de consum.

„Saltul economiei americane din trecut s-a datorat maşinilor private", a declarat pentru *Newsweek* Uri Levine, cofondator al Waze. Această dominantă nu a creat doar bogăţie, ci şi putere geopolitică.

Astăzi, China reproduce acest model cu vehicule electrice, iar beneficiile de ordinul doi se manifestă deja: oraşe mai inteligente, lanţuri de aprovizionare mai puternice şi un avantaj crescând în domeniul navigaţiei AI, al roboticii şi al tehnologiei bateriilor. Dacă SUA nu reuşesc să ţină pasul, nu vor pierde doar piaţa vehiculelor electrice, ci şi fundamentul pentru următoarea generaţie de inovaţii industriale şi militare. „Acum, pe măsură ce inovaţiile în domeniul mobilităţii din SUA stagnează, începem să rămânem în urmă, iar acest lucru ne va încetini din punct de vedere economic", a avertizat Levine.

Avantajul Chinei în domeniul vehiculelor electrice

Piaţa industrială uriaşă şi infrastructura modernizată a Chinei oferă o bază de neegalat pentru ca vehiculele sale electrice să devină mainstream. Mărcile chineze de vehicule electrice le depăşesc pe cele pe benzină în ceea ce priveşte autonomia de conducere, iar unele modele noi sunt aproape la fel de rapide la realimentare, cu baterii care pot fi schimbate în mai puţin de cinci minute. Acest avantaj este determinat de reţeaua extinsă de încărcare electrică a Chinei, cu aproape 10 milioane de staţii de încărcare în mai 2025 şi o creştere de 56% de la an la an, potrivit Comisiei Naţionale pentru Dezvoltare şi Reformă. Anul acesta, numai Beijingul intenţionează să construiască 1.000 de staţii de încărcare ultra-rapidă, care pot asigura o autonomie de 400 de kilometri cu o oprire de cinci minute, în timp ce megalopolisul Chongqing adaugă 4.000 de încărcătoare ultra-rapide.

În schimb, Statele Unite au aproximativ 76.000 de staţii de încărcare, potrivit Departamentului Energiei al SUA, Tesla reprezentând 54% din încărcătoarele rapide şi construind mai multe staţii cu mai multe porturi, două dintre ele în California.

Pe măsură ce ascensiunea Chinei în domeniul vehiculelor electrice continuă, acest know-how s-a extins şi la alte industrii de nouă generaţie. „În ultimii 15 ani, China a urcat în lanţul valoric, începând cu electronica, apoi valorificând această expertiză pentru a se extinde şi a captura o producţie globală mai mare", a declarat pentru

PROGRESE ÎN DOMENIUL ELECTRIC Ford (sus) şi GM au promis aproximativ 90 de miliarde de dolari pentru fabrici de baterii şi s-au bucurat de succese în domeniul vehiculelor electrice, inclusiv pickup-ul Ford F-130 Lightning (sus). Dreapta: Vehicule electrice la o staţie de încărcare Tesla în Sausalito, California

FOTO: BRANDON BELL/GETTY; JEFF KOWALSKY/AFP VIA GETTY; JUSTIN SULLIVAN/GETTY

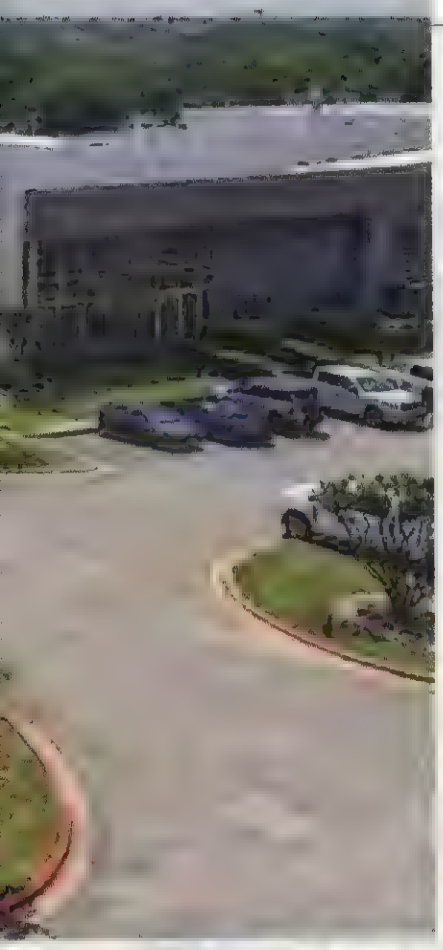

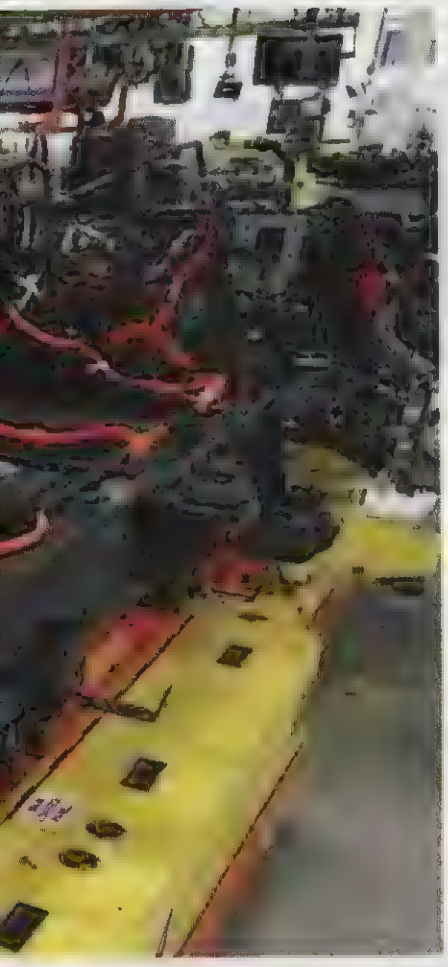

Newsweek Robert D. Atkinson, fondatorul think tank-ului Information Technology and Innovation Foundation. „Economiștii numesc acest fenomen cauzalitate cumulativă: câștigurile dintr-un sector alimentează progresele din alte sectoare. Exact asta au făcut chinezii".

Acest efect de domino ar putea determina China să-și valorifice dominația în domeniul vehiculelor electrice pentru a genera inovații înaintea Occidentului. De exemplu, producătorul de vehicule electrice NIO, susținut de investiții din provincia chineză Anhui, a dezvoltat stații de schimbare a bateriilor pentru a le înlocui pe cele descărcate cu altele reîncărcate în câteva minute. Pe modelul planurilor de date mobile, în China au apărut planuri de abonament pentru baterii ca serviciu pentru bateriile de vehicule electrice închiriate.

În orașul electrificat al viitorului, locurile de parcare ar putea fi transformate în parcări pentru ridesharing și robo-taxiuri, stații de încărcare rapidă și piste dedicate bicicletelor, a declarat Kara Kockelman, profesor de inginerie a transporturilor la Universitatea din Texas, Austin. Adoptarea pe scară largă a vehiculelor electrice duce la mai multe navete autonome, o mai bună planificare urbană, reducerea congestiei traficului și mai puțină poluare a aerului. Acest viitor se conturează deja în orașe digitalizate precum Shanghai, Beijing și Shenzhen. Datorită politicilor guvernamentale favorabile, dimensiunii și infrastructurii robuste ale Chinei, în comparație cu abordarea fragmentată și ezitantă a Statelor Unite, China are șanse să obțină un avantaj competitiv și pe piața vehiculelor autonome și a capacităților de navigație AI care le alimentează, a declarat John Helveston, profesor asociat la departamentul de management ingineresc al Universității George Washington.

Baidu's Apollo Go, liderul chinez în domeniul conducerii autonome, a lansat servicii de robo-taxi în multe orașe chineze, cu mult înaintea progresului înregistrat de Alphabet's Waymo, principalul jucător din SUA, în timp ce General Motors a anulat în 2024 serviciul său de robo-taxi, Cruise, care înregistra pierderi. Tesla se află încă în fazele incipiente de testare. „Peste cinci ani, aș paria pe o companie chineză care va descoperi cum să construiască o mașină complet autonomă, care să depășească chiar și Waymo de astăzi, deoarece există acest ecosistem industrial în jurul său", a prezis Helveston.

Oricare ar fi standardele viitoare pentru vehiculele electrice, liderul de piață va fi cel care le va stabili. Acest lucru se întâmplă deja cu standardele tehnice de încărcare pentru prizele electrice. În prezent, standardul nord-american este modelat după stația de încărcare Tesla, care a fost adoptată de GM, Ford, Rivian și alți producători auto americani. Europa impune un standard diferit pentru încărcarea rapidă. China are propriul sistem ultra-rapid, pe care Tesla se bazează pentru piața chineză. Între timp, o nouă priză de mare putere, cu un design ușor și un conector mai mic, numită ChaoJi, este testată în China și Japonia.

„DACĂ SUA NU TREC RAPID LA VEHICULE CU ENERGIE NOUĂ... DETROIT VA CEDA PIAȚA GLOBALĂ ȘI VA FI REDUS LA UN FURNIZOR DE NIȘĂ DE PICKUP-URI ȘI SUV-URI ALIMENTATE CU BENZINĂ"

Piața vastă a vehiculelor electrice din China și rețeaua extinsă de lanțuri de aprovizionare oferă avantajul suplimentar al integrării verticale. Liderul chinez în domeniul vehiculelor electrice, BYD, de exemplu, și-a eficientizat operațiunile prin reunirea pieselor pentru asamblare sub acoperișul unei singure fabrici, ceea ce poate îmbunătăți controlul calității și accelera ciclurile de cercetare și dezvoltare. BYD deține chiar și o flotă de transport maritim formată din șase nave, fiecare putând transporta 9.200 de vehicule, ceea ce îi permite un control mai bun asupra calendarului și costurilor rutelor de distribuție. A trecut

DRONELE ECHIPATE CU BATERII AVANSATE ȘI SENZORI POT ZBURA MAI MULT TIMP, POT EVITA OBSTACOLELE ȘI SE POT MANEVRA ÎN TACTICI DE GRUP CARE POT CÂȘTIGA BĂTĂLII

PREOCUPĂRI LEGATE DE DATE: O dronă DJI văzută în Anglia la începutul acestui an. Utilizarea dronelor companiei a fost interzisă anterior de armata SUA din cauza temerilor legate de securitatea cibernetică

FOTO: ANNA BARCLAY/GETTY

o generație – 36 de ani – de când Ford a operat o flotă de transport maritim, iar aceasta era destinată transportului de fier și cărbune peste Marile Lacuri către Dearborn, Michigan.

Un alt avantaj pentru China în această nouă eră a vehiculelor electrice: antreprenorii din domeniul tehnologiei, și nu producătorii auto tradiționali, sunt cei care conduc schimbările disruptive din industrie. Producătorii de vehicule electrice precum Xiaomi (care a fabricat inițial smartphone-uri), XPENG și NIO au început ca start-up-uri tehnologice în timpul boom-ului internetului din China din anii 2010. Susținuți de investitori de capital privat de top din China și Occident, aceștia au strâns sume mari de capital, au intrat pe bursele din Hong Kong și New York și și-au creat o poziție puternică în China. În schimb, GM și Ford au joint-venture-uri cu parteneri chinezi care sunt adesea întreprinderi de stat înființate acum aproximativ 25 de ani și care, în prezent, se confruntă cu o influență și cote de piață în scădere.

Supremația în domeniul apărării

O problemă urgentă în domeniul vehiculelor electrice este reprezentată de tehnologiile cu dublă utilizare, în scopuri comerciale și militare. „Fuziunea militar-civilă a explodat în ultimii ani odată cu evoluția tehnologiei", a explicat expertul în securitate națională Feith, iar progresele din sectoarele comerciale pot contribui direct la capacitățile de apărare. Liderul în domeniul bateriilor, roboticii și automatizării aduce economii de scară și proiecte de cercetare și dezvoltare care pot fi redirecționate către utilizarea militară.

„Astăzi, Statele Unite depind din ce în ce mai mult de adversarii străini pentru acces la mineralele, tehnologiile și lanțurile de aprovizionare care vor stimula creșterea economică, vor spori securitatea energetică și vor consolida apărarea națională", a scris amiralul în retragere Jonathan Greenert, copreședinte al Consiliului de conducere pentru securitate energetică al SAFE, într-un raport recent, „The Pillars of Power" (Pilonii puterii).

„Miza nu ar putea fi mai mare. Deciziile luate astăzi vor determina dacă Statele Unite își vor reafirma și asigura poziția de putere economică și tehnologică mondială sau vor continua să cedeze teren în industrii critice pentru viitorul lor", a concluzionat el, solicitând acțiuni coordonate pentru a restabili baza industrială a Americii, a asigura lanțurile de aprovizionare critice, a moderniza rețeaua electrică și a consolida apărarea națională prin leadershipul energetic și tehnologic, pentru a evita viitoare conflicte comerciale și tehnologice care amintesc de influența regimurilor din Orientul Mijlociu asupra petrolului. China a câștigat un avantaj în domeniul bateriilor și urmărește să domine robotica și producția de ultimă generație bazată pe inteligența artificială. Aplicațiile militare ale acestor domenii sunt deja demonstrate. Dronele echipate cu baterii și senzori avansați pot zbura mai mult timp, pot evita obstacolele și se pot manevra în tactici de grup care pot câștiga bătălii, cum ar fi recentul atac coordonat cu drone de lungă distanță al Ucrainei asupra Rusiei, cunoscut sub numele de „Pânza de păianjen".

Sistemele de conducere autonomă ale vehiculelor electrice pot fi adaptate pentru uz militar, pentru a ghida în mod autonom tancuri fără pilot, a transporta provizii și a patrula diferite zone. Motoarele electrice eficiente, cu cuplu ridicat, pot fi reutilizate pentru navigare precisă și dexteritate în atacurile militare. Senzorii și tehnologiile de inteligență artificială utilizate în vehiculele de pasageri conectate pot fi transferate pentru a fi utilizate în război, pentru a îmbunătăți monitorizarea câmpului de luptă și navigarea echipamentelor militare.

Bateriile care alimentează tehnologiile militare de nouă generație – drone, roboți umanoizi, navigație AI – se află în centrul competiției dintre SUA și China pentru leadership industrial și tehnologic. Dronele și bateriile sunt dominate în prezent de marile companii chineze de tehnologie: producătorul de drone DJI, cu sediul în Shenzhen, deținut în mare parte de fondatorul său miliardar Frank Wang, și Contemporary Amperex Technology Co., Limited, sau CATL, o companie de baterii axată pe vehicule electrice, derivată din gigantul japonez de electronice TDK, fondată de Robin Zeng.

Temerile SUA că dronele DJI ar putea transmite imagini sensibile înapoi în China au dus anterior la interzicerea utilizării lor în armata americană. Departamentul Comerțului a blocat aprovizionarea cu cipuri și senzori americani, iar Trezoreria a inclus firma pe lista neagră a investițiilor americane. Și totuși, DJI reprezintă 70% din vânzările globale de drone.

Situată în provincia Fujian, CATL este cel mai mare producător mondial de baterii litiu-ion și furnizează către Tesla și Volkswagen în China. CATL deține aproximativ jumătate din piața bateriilor din China și mai mult de o treime din piața mondială, iar acum pătrunde pe cea americană, ceea ce ridică îngrijorări cu privire la un furnizor chinez care poate alimenta totul, de la vehicule electrice, la sisteme de apărare. Pentru a atinge paritatea costurilor cu China în ceea ce privește bateriile, este necesară o producție la scară largă, iar această scară depinde de o cerere puternică și susținută de vehiculele electrice, care reprezintă cel mai mare consumator de baterii. Fără aceasta, SUA riscă să depindă în mare

măsură de China pentru sursa de energie care stă la baza tehnologiilor viitoare esențiale pentru securitatea națională și apărare. „Acest lucru ar însemna o dependență profundă de China și o vulnerabilitate față de aceasta", a spus Dunne.

CATL a încheiat recent un acord de licențiere cu Ford pentru a furniza tehnologie de baterii pentru o nouă fabrică de 3,5 miliarde de dolari deținută de compania americană producătoare de mașini în Michigan. Mișcarea a atras rapid atenția Comitetului special al Camerei Reprezentanților privind Partidul Comunist Chinez, care a pus la îndoială dependența Ford de tehnologia, mineralele și forța de muncă chineze. Ambițiile CATL în SUA se confruntă cu un alt obstacol: în ianuarie, Pentagonul a pus compania pe lista neagră din cauza presupuselor legături cu armata chineză – o acuzație pe care CATL o neagă.

Dominația Chinei în domeniul vehiculelor electrice stimulează și sectorul roboticii. Deși SUA au obținut un avantaj timpuriu în inovarea din domeniul roboticii, acestea rămân în urmă în ceea ce privește producția la scară largă, nicio companie americană neproducând în prezent roboți industriali în serie. Între timp, China, care a implementat pe scară largă robotica în vastul său sector manufacturier, a anunțat o investiție de 138 de miliarde de dolari în robotică și inteligență artificială în cadrul politicii sale „Made in China 2025", care vizează reducerea decalajului tehnologic și consolidarea poziției sale de lider mondial în domeniul producției avansate.

În cele din urmă, cultura americană a inovației este un avantaj decisiv pe care China a încercat să îl reproducă. Inginerii chinezi excelează în copierea și perfecționarea progreselor occidentale, dar invențiile cu adevărat revoluționare rămân mai greu de realizat. Beijingul recuperează teren, după cum o demonstrează ascensiunea bruscă a startup-ului de AI DeepSeek.

În această schimbare masivă a industriei auto, vehiculele GM și Ford dețin cote de piață globale de aproximativ 9% și 6%. O schimbare considerabilă față de anii 1960, când cei trei mari producători auto dominau piața, iar China abia producea mașini. Astăzi, în China, modelele cu motor pe benzină fabricate în America – o sursă de profit și acces la furnizori pentru producătorii auto americani – sunt rapid marginalizate pe cea mai rapidă piață de vehicule electrice din lume. În 2024, vânzările GM în China au scăzut cu 14%, iar în primele nouă luni ale anului, cota sa de piață a scăzut de la 8,6% la 6,8%, față de 15% la mijlocul anilor 2010. În primele șase luni ale anului 2025, producătorul auto a înregistrat o revenire, cu o creștere a vânzărilor de 9,4%, impulsionată de dinamica vehiculelor sale cu energie nouă.

În declin, dar nu ieșit din cursă

Cu toate acestea, pe piața dinamică a vehiculelor electrice din China se prefigurează o reorganizare. Peste 100 de mărci concurează în prezent între ele, ceea ce duce la reduceri semnificative și războaie de prețuri. Se preconizează că doar 15 producători chinezi de vehicule electrice vor ieși învingători din acest boom, potrivit previziunilor companiei de consultanță AlixPartners. Fără a se da bătuți, în SUA, GM și Ford au promis peste 90 de miliarde de dolari pentru construirea de fabrici de baterii și conversia vechilor fabrici, care vor începe să funcțio-

SENZORII ȘI TEHNOLOGIILE AI UTILIZATE ÎN VEHICULELE CONECTATE DE PASAGERI POT FI TRANSFERATE PENTRU A FI UTILIZATE ÎN RĂZBOI, ÎN SCOPUL ÎMBUNĂTĂȚIRII MONITORIZĂRII CÂMPULUI DE LUPTĂ ȘI A NAVIGAȚIEI ECHIPAMENTELOR MILITARE

SCÂNTEI STRĂLUCITOARE Dreapta: Producătorii de vehicule electrice XPENG, condus de Brian Gu (sus), și Xiaomi - al cărui stand este văzut la cea de-a 21-a Expoziție Internațională a Industriei Auto din Shanghai - se numără printre startup-urile tehnologice din China care conduc schimbări disruptive în industrie. Jos: Muncitori pe o linie de producție pentru baterii EV în Guangxi, China

FOTO COSTFOTO/NURPHOTO VIA GETTY; HECTOR RETAMAL/AFP VIA GETTY; TOBIAS SCHWARZ/AFP VIA GETTY;

neze în trei până la cinci ani – o perioadă lungă pe piața în rapidă evoluție a vehiculelor electrice. Producătorii auto din Detroit s-au bucurat de câteva succese notabile în domeniul vehiculelor electrice, cu modelele de pick-up (F-150 și Silverado) și SUV-uri (Equinox și Mustang Mach EV). Tesla a înregistrat o scădere a vânzărilor în acest an, dar încă deține aproximativ jumătate din vânzările de vehicule electrice din SUA.

Și nu uitați de cultura americană de inovare, lider mondial în domeniu. Două firme cu sediul în San Diego, South 8 Technologies și UNIGRID, au obținut fiecare 12 milioane de dolari în finanțare strategică și zeci de brevete pentru tehnologii de baterii cu durată mai lungă de viață și încărcare mai rapidă, care ar putea accelera adoptarea vehiculelor electrice.

Tesla a avut un avantaj de pionierat în China în 2013, profitând de sprijinul guvernului pentru vehiculele EV prin subvenții și stimulente, precum și de baza sa de producție și deschiderea unei gigafabrici în Shanghai, în 2019. China a devenit piața numărul unu a Tesla în ceea ce privește vânzările și cel mai mare centru de producție și export al companiei. Tesla este considerată încă de chinezi o marcă premium, iar modelul său 3, la aproximativ 33.000 de dolari, este mai scump decât mărcile chinezești comparabile, cum ar fi sedanul Xiaomi SU7, la 30.400 de dolari. Dar Tesla a început recent să ofere reduceri și pe piața chineză, extrem de competitivă. Iar imaginea sa de prestigiu a început să se estompeze odată cu apariția unor noi producători chinezi de vehicule electrice și cu necesitatea reînnoirii gamei Tesla (un nou model Y cu șase locuri, mai spațios, a fost lansat cu succes în august). Deși a înregistrat o creștere de 8,8% anul trecut, cota de piață a Tesla pe piața chineză a scăzut la 6%, de la 15% în 2020. Mai mult, BYD, pe care Warren Buffett a susținut-o în 2008, a depășit Tesla ca cel mai mare vânzător global de vehicule electrice în 2024 și continuă să-și mărească avantajul în ceea ce privește vânzările. „Producătorii chinezi de vehicule electrice sunt avansați și inovează la nivel de vârf, iar Tesla trebuie să fie capabilă să țină pasul cu acest ritm", a declarat Paul Triolo, expert în politica tehnologică și China, partener al firmei de consultanță în afaceri DGA Group, cu sediul în Washington, D.C.

„China are un avantaj, deoarece dispune de lanțul de aprovizionare pentru vehicule electrice, în special minerale rare și baterii, precum și un avantaj semnificativ în ceea ce privește costurile".

Există încă multe necunoscute cu privire la evoluția tehnologiei vehiculelor electrice. Alte tehnologii disruptive ale viitorului ar putea afecta creșterea acestora. „Este utopic să credem că vehiculele electrice vor fi modelul tuturor vehiculelor", a declarat futuristul tehnologic George Gilder, adăugând că prevede „un rol important pentru vehiculele emergente alimentate cu energie regenerabilă și hidrogen".

Cu toate acestea, impactul de ordinul doi al realiniamentului global al industriei auto se face deja simțit. Lipsa mineralelor rare a blocat liniile de producție din Detroit la începutul acestui an și s-a ameliorat abia după ce SUA a încheiat un acord cu China pentru ridicarea restricțiilor de export pentru anumite programe software de proiectare a cipurilor. Pentru a evita alte probleme de aprovizionare de acest gen, GM a încheiat recent un acord pe termen lung cu Noveon Magnetics, a cărei fabrică din San Marcos, Texas, este singurul producător de magneți din metale rare din Statele Unite.

În ultimele două decenii, China a trecut de la statutul de imitator, la cel de inovator, înregistrând progrese rapide în domeniul energiei noi, al roboticii, al bateriilor și al dronelor, precum și al puterii militare conexe. „Nu putem bloca accesul Chinei la tehnologie", a declarat pentru *Newsweek*, Jim McGregor, președintele APCO Worldwide, Greater China. „Putem să-i încetinim puțin, dar trebuie să găsim o modalitate de a ne înțelege și de a elimina riscurile".

PEBBLE BEACH CONCOURS D'ELEGANCE

Incursiune pe plaja exclusivistă a bunicuțelor motorizate, la a 75-a aniversare

Dacă Concorso d'Eleganza Villa d'Este este cel mai prestigios și încărcat de tradiție eveniment dedicat automobilelor de epocă din Europa, Pebble Beach Concours d'Elegance este omologul său de peste ocean. Anul acesta exclusivistul loc de întâlnire al colecționarilor de bunicuțe motorizate din SUA a împlinit venerabila vârstă de 75 de ani. Iar la petrecerea din luna august s-au prezentat 229 de bijuterii pe patru roți, inclusiv 55 din 22 de țări din întreaga lume. – *Răzvan Scăești*eanu

DIN 1950, COLECȚIONARII DE mașini din America, dar și din întreaga lume, își dau întâlnire la Pebble Beach Concours d'Elegance, unde faimosul teren de golf cu 18 găuri Pebble Beach Golf Links este scena, iar Oceanul Pacific servește drept fundal.

Ca și Concorso d'Eleganza Villa d'Este, Pebble Beach Concours d'Elegance nu este un eveniment de motorsport sau și de motorsport (cum se întâmplă la Festivalul Vitezei de la Goodwood, Marea Britanie), ci unul despre eleganța pe patru roți. Automobilele sunt jurizate pentru stilul și meritul lor tehnic, precum și pentru istoria, originalitatea și acuratețea conservării sau restaurării lor.

Anul acesta, cea de-a 75-a ediție a Pebble Beach Concours d'Elegance s-a desfășurat între 13 și 17 august.

229 de mașini, 55 din 22 de țări din întreaga lume și 174 din 31 de state americane, au intrat în cursa pentru premii. Cel mai râvnit trofeu, „Best of Show", a fost câștigat de o Hispano-Suiza H6C Nieuport-Astra Torpedo din 1924, prezentat de Penny și Lee Anderson Sr. din Naples, Florida.

„Această Hispano-Suiza a bifat toate cerințele posibile (...) Baza este avansată din punct de vedere tehnic. Caroseria este meticulos lucrată manual, ușoară și frumoasă. A fost comandată special de renumitul pilot, atlet și inventator André Dubonnet, descendentul celebrului pasionat de aperitive Joseph Dubonnet, care a concurat cu ea atât la Targa Florio, cât și la Coppa Florio", a declarat președintele concursului, Sandra Button.

„Un proprietar ulterior i-a adăugat praguri mașinii, dar familia Anderson a căutat să readucă mașina la forma sa originală, astfel încât să puteți vedea și aprecia cu adevărat forma sa de torpilă", a explicat Sandra Button.

Cunoscută sub numele de „Torpila Tulipwood", mașina este de fapt construită din benzi de mahon, fiecare sculptată individual în formă și unită la nervurile interioare prin 8.500 de nituri. Se pare că initial, când a fost construită, caroseria a cântărit doar 74 de kilograme.

Luptă grea, pentru trofeu „Best of Show" din acest an

Lupta din acest an pentru trofeu „Best of Show", câștigat de Hispano-Suiza H6C Nieuport-Astra Torpedo, a fost grea.

HISPANO-SUIZA H6C NIEUPORT-ASTRA TORPEDO

Open Sports Racer din 1956, prezentat de Phillip Sarofim din Beverly Hills, California.

Printre adversari s-au aflat, de exemplu, un Maybach SW38 Spohn Sport Zweisitzer din 1939, prezentat de Dana și Patti Mecum din Geneva Lake, Wisconsin, un model Invicta 4½ Litre S Type Corsica Drophead Coupé din 1933, prezentat de SBH din Riffa, Bahrain, și un Maserati 200SI Fantuzzi

75 de ani de Formula 1

Cea de-a 75-a ediție a Pebble Beach Concours d'Elegance a fost și scenă pentru aniversarea a 75 de ani de Formula 1. Cum Ferrari e sinonim cu Formula 1, fiind singurul constructor care a luat startul în toate cele 75 de sezoane și care a câștigat 15 titluri, vedetă a fost monopostul Ferrari 312 T2 (șasiu 026) cu care celebrul pilot Niki Lauda a alergat în 1976.

Lauda, campion mondial în 1975, a început sezonul F1 1976 la volanul noului Ferrari 312 T2 (șasiu 026), câștigând Marele Premiu din Belgia și Monte Carlo și terminând pe podium în Spania și Suedia.

La Marele Premiu al Germaniei de la Nürburgring, Lauda a trecut la o versiune puțin mai avansată a mașinii (șasiu 028). În acea dimineață, 1 august 1976, cerul era o pânză cenușie, în timp ce ploaia stropea constant, îmbibând pista și punând la îndoială modul în care se va desfășura cursa. Cu toate acestea, cu câteva momente înainte start, cerul s-a înseninat încet, iar lumina soarelui a strălucit, pregătind scena pentru o cursă care nu va fi uitată curând.

Piloții au pornit în viteză de pe grilă, dar în curând majoritatea dintre ei, inclusiv Lauda, au intrat la boxe pentru o schimbare a anvelopelor. Lauda a început apoi să accelereze și era în frunte când, apropiindu-se de un viraj brusc la stânga, a pierdut controlul. Ferrari-ul său a luat foc, iar Lauda a suferit arsuri grave.

Dar doar șase săptămâni mai târziu, însă, încă cu răni de la arsuri, Lauda a urcat eroic la volanul monopostului 026 pentru Marele Premiu al Italiei de la Monza și a terminat pe locul 4.

Restul sezonului, el și James Hunt s-au luptat cu dinții până la ultima cursă de la Fuji, în Japonia, care a început cu Lauda la trei puncte în față. Această cursă a început pe ploaie torențială, iar

FERRARI 312 T2

după un tur, Lauda a intrat la boxe spunând: „Există lucruri mai importante decât Campionatul Mondial".

Hunt a continuat și a reușit să termine pe locul 3, depășindu-l astfel pe Lauda cu un punct în lupta pentru titlul mondial.

Lauda a concurat, de asemenea, cu 026 în primele două curse ale sezonului 1977, înainte de a trece la o mașină nouă și a câștiga al doilea său Campionat Mondial.

Un Ferrari 250 GT SWB California Spider Competizione din 1961, cea mai scumpă mașină:peste 25.000.000 $

Gooding Christie's, casa oficială de licitații a Concursului de Eleganță de la Pebble Beach pentru a 21-a oară, a încheiat licitațiile de la cea de-a 75-a ediție a evenimentului cu încasări-record, de peste 127 de milioane de dolari.

Mai multe recorduri mondiale importante au fost stabilite pe parcursul celor două zile de licitații de la Pebble Beach 2025, inclusiv cea mai valoroasă mașină licitată vreodată de Gooding Christie's, un Ferrari 250 GT SWB California Spider Competizione din 1961 care s-a vândut cu peste 25 de milioane de dolari.

Ferrari-ul 250 GT SWB California Spider Competizione din 1961 adjudecat la Pebble Beach este doar a 20-a mașină vândută vreodată cu peste 20 de milioane de dolari la o licitație publică, a 13-a cea mai scumpă mașină vândută vreodată la o licitație și al 13-lea California Spider vândut cu peste 10 milioane de dolari.

Acesta a crescut recordul modelului Ferrari California Spider de la 16.288.000 de euro (18.649.760 de dolari) plătiți pentru un Ferrari 250 GT SWB California Spider din 1961, șasiu 2935GT, la licitația Rétromobile Artcurial de la Paris în 2015. Acest California Spider a făcut parte din Colecția Baillon.

60 de ani de Shelby Cobra 427

Plaja exclusivistă a bunicuțelor motorizate din Monterey County, California, a fost în acest an și scena aniversării a 60 de ani a, probabil, una dintre cele mai intimidante mașini sport. Numit după motorul Ford de 427 de inci cubi (6.997 centimetri cubi) care l-a propulsat pentru a domina cursele SCCA și a stabili un standard de performanță care a rezistat ani, „Big Block Cobra" a câștigat statutul de icoană în rândul pasionaților încă din ziua în care a fost introdus.

Pentru a marca cum se cuvine această aniversare, Shelby Cobra a avut dedicată cu clasă la Concursul de Eleganță de la Pebble Beach din acest an.

Carroll Shelby, o legendă în lumea automobilelor, este cunoscut pentru munca sa inovatoare în domeniul mașinilor sport de înaltă performanță, precum Ford GT40, câștigător la Le Mans, dar și-a făcut simțită prezența inițială ca pilot de curse, câștigând numeroase curse, inclusiv ultima cursă de la Pebble Beach, triumfând la Le Mans și concurând în Formula 1.

Shelby Cobra a apărut în 1962, combinând un șasiu AC Ace cu motor Ford V8 de 260 de inci cubi (4.260 cmc), cu un motor mai mare, de 289 de inch cubi (4.735 cmc).

Iterația supremă, Shelby Cobra 427 - cu un șasiu nou, suspensie cu arcuri elicoidale și un motor puternic de 427 de inci cubi (6.997 cmc) - a fost introdusă în 1965. „Big Block"-ul dezvolta între 425 și 485 de cai putere, în funcție de versiunea de Cobra.

MAYBACH SW38 SPOHN SPORT ZWEISITZER

MAYBACH SW38 SPOHN SPORT ZWEISITZER

BENZ 21-80 PRINZ HEINRICH RENN WAGON - 1910

BUGATTI TYPE 101C-X ROADSTER - 1965

INVICTA 4½ LITRE S TYPE CORSICA DROPHEAD COUPE

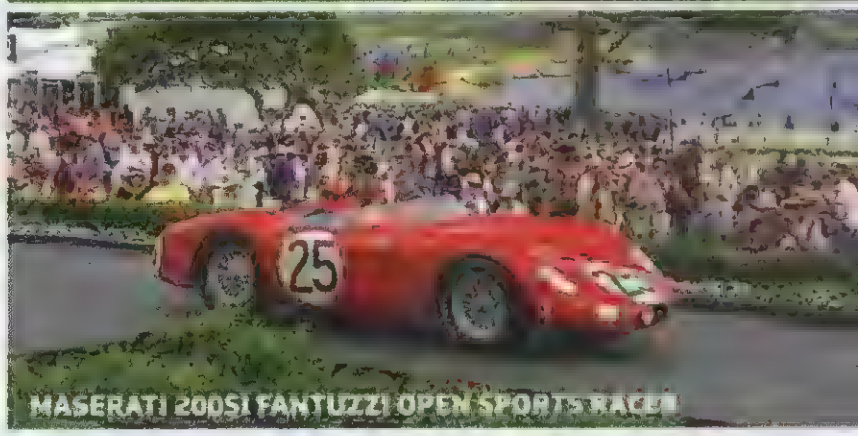

MASERATI 200SI FANTUZZI OPEN SPORTS RACER

SIATA 208 CS BALBO COUPE - 1953

10 ani de la tragedia din clubul Colectiv

30 OCTOMBRIE 2015. 65 DE TINERI ŞI-AU PIERDUT VIAŢA ŞI PESTE 184 de oameni au fost răniţi în incendiul de la clubul Colectiv din Bucureşti, la 30 octombrie 2015.

27 de oameni au murit în noaptea tragediei, iar alţi 37 în spitalele din ţară, din cauza infecţiilor intraspitaliceşti, şi în cele din străinătate, unde au fost transferaţi mult prea târziu.

Cea de-a 65-a victimă s-a sinucis la un an şi nouă luni de la incendiu.

Tragedia de la Colectiv a scos la iveală faptul că România nu are capacitatea să trateze marii arşi. Spitalele aveau infecţii nozocomiale, motiv din care au murit şi răniţii internaţi.

Autorităţile au spus imediat după eveniment că România are tot ce trebuie din punct de vedere medical şi nu au vrut să trimită răniţii la spitale mult mai bine dotate din străinătate.

La mai bine de o săptămână de la incediu au plecat în alte ţări primii răniţi la clinici din Olanda, Belgia, Israel, Austria, Norvegia, Suedia, Marea Britanie.

Nici măcar în momentul de faţă România nu are centre pentru tratarea marilor arşi.

Cristian Popescu Piedone a primit la Curtea de Apel Bucureşti, în mai 2022, o condamnare definitivă de 4 ani de închisoare cu executare pentru abuz în serviciu în dosarul incendiului de la Colectiv. Însă un an mai târziu, în iunie 2023, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie (ICCJ) l-a achitat prin recurs în casaţie, pe motiv că fapta nu ar fi prevăzută de legea penală, a anulat executarea pedepsei şi Piedone a fost repus în funcţia de primar al Sectorului 4.

Ulterior, el nu a mai candidat, dar l-a susţinut pe fiul său, care a devenit primar al Sectorului 4.

Până de curând, Cristian Popescu Piedone a fost preşedinte al Autorităţii Naţionale pentru Protecţia Consumtorului.

OCTOMBRIE-NOIEMBRIE 2025

Lupta de la Codrii Cosminului

26 octombrie 1497.

Armatele moldovene conduse de Ştefan cel Mare au atacat şi au învins armata regelui Poloniei Ioan Albert în Bătălia de la Codrii Cosminului.

Bătălia a avut loc la circa 100 km nord de capitala de atunci Suceava (în poloneză Suczawa), între actualele comune Voloca pe Derelui şi Valea Cosminului, având ca rezultat o victorie importantă a moldovenilor.

Isteria difuzării la radio a *Războiului lumilor*

30 octombrie 1938.

Războiul Lumilor, o prelucrare a romanului lui H.G. Wells de către Orson Welles, a fost difuzată radiofonic în New Jersey, fapt care a stârnit panica în rândurile a mii de oameni care chiar au crezut că SUA au fost invadate de extratereştri. Regizorul Orson Welles a recurs la o serie de trucuri pentru a atrage atenţia ascultătorilor şi a crea suspans.

A fost inaugurată Casa Albă

3 noiembrie 1800. În 13 octombrie 1792, se punea prima piatră la temelia edificiului care avea să devină reşedinţa preşedintelui Statelor Unite ale Americii: Casa Albă. Construcţia avea să fie finalizată în 1800.

Casa Albă a fost proiectată de James Hoban, un arhitect irlandez care a emigrat în America în timpul Războiului de Independenţă.

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

ROMÂNIA

Newsweek

ABONEAZĂ-TE!

Online, cu cardul, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., J40/2003/2018, CUI: RO388476?4 cont RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor	La toate oficiile poștale	La firmele de abonamente: ➤ Manpres Distribution București ➤ Calliope S.R.L. Ploiești ➤ Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente: abonamente@newsweek.ro

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată trebuie să ne trimiteți datele necesare livrării revistei (nume, prenume, adresa completă, numărul de telefon, adresa de e-mail), împreună cu copia dovezii de plată la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1 sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare.
Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se detalează cu o lună.

Abonament PRINT+DIGITAL*	Abonament PRINT*	Abonament DIGITAL*
3 luni: 125 lei	3 luni: 73 lei	1 lună: 21 lei
6 luni: 234 lei	6 luni: 141 lei	3 luni: 57 lei
12 luni: 450 lei	12 luni: 275 lei	6 luni: 105 lei
		12 luni: 200 lei

Revista *Newsweek România* apare lunar.

*Prețurile includ TVA 11%

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Detalii: abonamente@newsweek.ro

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ
vă rugăm să ne comunicați la abonamente@newsweek.ro

GALA CELOR MAI PERFORMANTE

COMPANII 2025

6 noiembrie • ROMEXPO, Pavilion B3-B2

topul național

al firmelor

BUCUREȘTI, 2025

TOP 100 ROMÂNI DE PRETUTINDENI

ANUL 8 • NUMĂRUL 8

Newsweek ROMÂNIA

re▸patriot

MĂRIUȚA NISTOR & NATALIA ZAHARESCU

Două amazoane care apără REPUBLICA MOLDOVA

„Paznicele votului", din stradă în online: **Natalia Zaharescu** și **Măriuța Nistor** demască noua armată digitală a Kremlinului ▸ PAG.23

Echipa re·patriot

MARIUS COSTAN
Antreprenor și inițiator RePatriot

FELIX PĂTRĂȘCANU
Managing Partner FAN Courier

DRAGOȘ ANASTASIU
Președinte Eurolines România Group

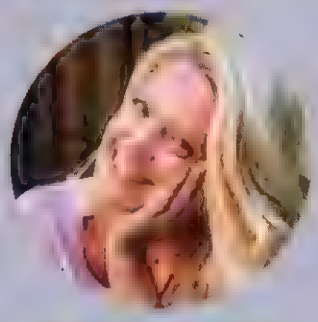

ANDRA MAXIM
Communication Manager RePatriot

FELIX TĂTARU
Președinte GMP Group

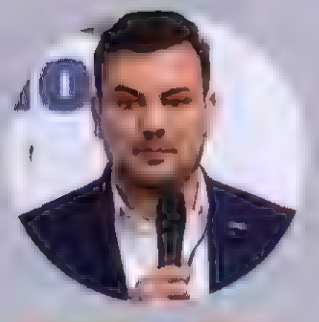

SERGIU MANOFU
Managing Partner DY Nutrition

NICUȚA ENACHE
Fondator Osteria Ciao Niki

FLORIN FURDUI
Country Manager Portland Trust

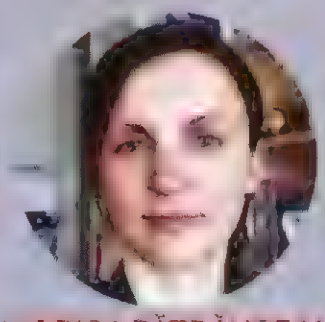

VIORICA PĂTRĂUCEAN
Cercetător Google DeepMind și RePatriot AI

MIHAI UNGUREANU
Managing Partner Radicstar

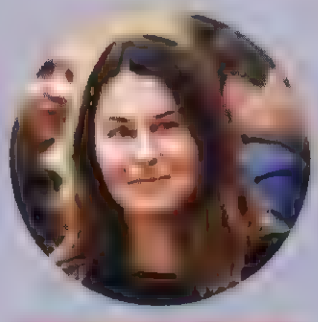

HILDEGARD BRANDL
Managing Partner UNITH2B

MIHAI DOHOTAR
Antreprenor în Grecia și România

LUCIAN ROTAR
Antreprenor și ambasador RePatriot

NICU ȘTIRBEȚ
Fondator Eco-Village Văleni

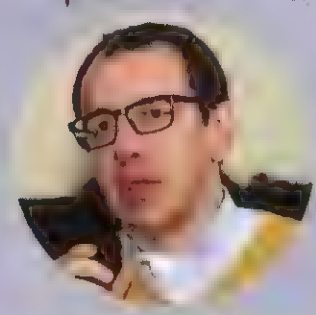

GABRIEL AFTENIE
Fondator Babylon Consult

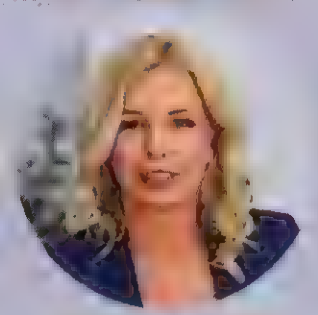

BIANCA GRIP
Fondator Grip Ads

EMIL MUNTEANU
Fondator Power Net Consulting

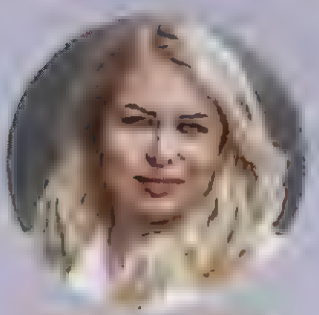

SIMONA PÎRTEA
Managing Partner Enache Pirtea & Asociații

RAREȘ DINU
Fondator Ad Aeternam

IULIAN NEDEA
Managing Partner Simtel Team

DANA BUCIN
Partner Murtha Cullina LLP

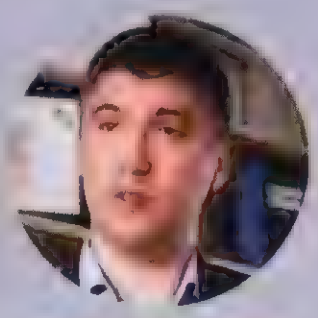

BOGDAN TUDOR
Fondator StarTech Team

IONUȚ DRAGOMIR
Fondator Evamar

CRISTI CHIȚU
Președinte PT Group Enterprise

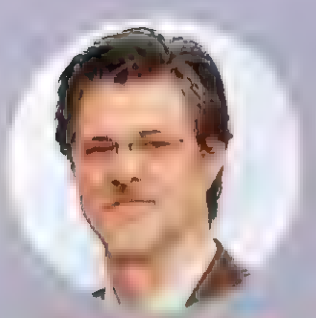

GABRIEL IȘTOC
CEO Lasotex Industrial, Antreprenor, Coach

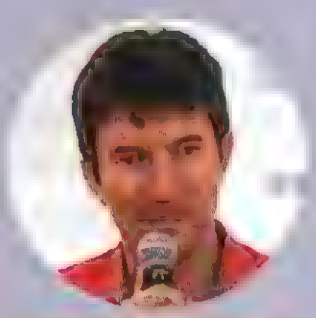

DORIN FLEȘERIU
Fondator RomBel

DRAGOȘ ROȘCA
Fondator Delta Asset Invest

VALENTIN FĂGĂRĂȘIAN
Antreprenor în Italia și România

RALUCA EPUREANU
Fondator FlairMarkers

GABRIEL PREFAC
Co-fondator Senflua Insurance

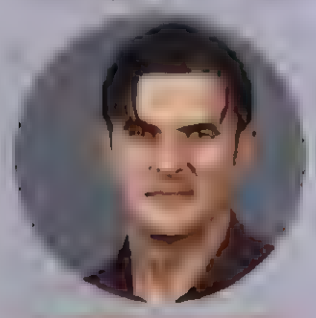

ANDREI GHENCIU
Profesor matematică University of Wisconsin-Stout

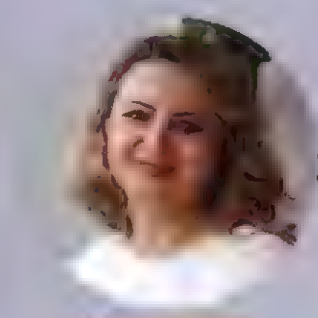

ANAMARIA ȘTEFAN GEORGESCU
Fondator Sophia

ALINA BALAȚCHII LUPAȘCU
Director PR AQUA Carpatica UK & IE

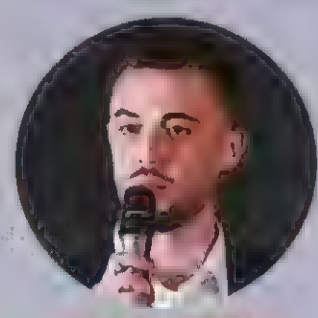

ALEXANDRU UNGUREANU
Co-fondator Quick Leap

AMBROZIE ȚURCANU
Fondator Ambrozie Consulting

GEORGE TOMESCU
Co-fondator Quick Leap

TOP 100 ROMÂNI DE PRETUTINDENI

MARIUS BOSTAN

Zece ani de RePatriot: Încă 100 de români care ne inspiră să credem în România

Așa cum vița se prinde de pământ și rodul ei dăinuie peste ani, tot așa limba, credința și identitatea ne țin împreună.

De zece ani, RePatriot descoperă şi adună laolaltă românii care, oriunde s-ar afla în lume, duc cu ei limba, credința şi demnitatea noastră. Diaspora nu este departe, ea este o prelungire vie a țării, o inimă care bate dincolo de granițe, dar care se întoarce mereu spre România.

Prin Top 100 Români de Pretutindeni, îi omagiem pe cei care, prin munca, inteligența și curajul lor, ne inspiră să credem mai mult, să facem mai bine şi să rămânem împreună.

România, ancorată în vestul civilizat

În aceşti ani, am înțeles şi mai clar că locul nostru este în familia națiunilor democratice şi prospere, făcând parte din cea mai puternică alianță de securitate. România trebuie să rămână ferm ancorată în valorile occidentale: adevăr, libertate, responsabilitate, stat de drept, respect pentru muncă şi pentru oameni şi să aducă şi Republica Moldova alături.

Românii de pretutindeni duc aceste valori cu ei şi le aduc înapoi acasă, transformându-le în investiții, proiecte şi energie pentru o țară mai puternică.

O Românie mai bună pentru copiii noştri

Tot ceea ce facem are un rost: să lăsăm copiilor noştri o Românie mai dreaptă, mai prosperă şi mai demnă. Românii din Diaspora au arătat că se poate construi o viață mai bună, dar visul cel mare este ca acea viață mai bună să poată fi trăită aici, acasă.

Top 100 nu este doar un omagiu adus celor care strălucesc în lume, ci şi un angajament că viitorul României trebuie să fie mai luminos pentru generațiile care vin.

Dorul de acasă nu s-a stins, ci s-a transformat în acțiune. Diaspora a trimis acasă investiții, a susținut şcoli şi spitale, a deschis pieţe pentru produse româneşti, a adus know-how şi a apărat adevărul atunci când manipularea şi propaganda încercau să slăbească legăturile. Românii de pretutindeni nu doar trăiesc în alte țări, ei construiesc punți către România, iar aceste punți devin drumuri trainice spre viitor.

O Românie unde cei plecați să se întoarcă oricând cu drag

România trebuie să fie locul în care oricând poți reveni cu bucurie, fie pentru o vacanță, fie pentru a investi, fie pentru a-ți aduce familia acasă. Diaspora nu e ruptă de țară, ci parte din ea, şi legătura aceasta trebuie întărită prin încredere şi prin fapte.

RePatriot a arătat în aceşti 10 ani că suntem mai puternici împreună şi că România merită iubită şi ridicată de fiecare dintre noi. Credem în România. Credem în puterea oamenilor ei, aici şi pretutindeni. Credem că împreună putem construi țara mai bună în care vrem să trăim.

Românii de pretutindeni sunt comoara noastră. Iar împreună suntem România care reuşeşte.

MARIUS BOSTAN,
antreprenor, inițiator RePatriot

Ionuț Tudor, antreprenorul decis să-și pună în valoare în România experiența din Marea Britanie

IONUȚ TUDOR S-A NĂSCUT ÎN Târgoviște, județul Dâmbovița, un oraș cu o istorie puternică. A urmat Liceul Tehnologic din Nucet, pe profil de industrie alimentară. „După liceu, m-am înscris la două instituții de învățământ superior, însă adrenalina și energia din lumea afacerilor m-au atras complet. Am realizat rapid că pasiunea mea reală era în zona antreprenorială, așa că mi-am dedicat timpul și resursele dezvoltării de proiecte concrete, asumându-mi cu încredere drumul profesional ales, chiar și fără o diplomă universitară finalizată", povestește Ionuț Tudor.

Parcursul său profesional a început în România, unde a dezvoltat mai multe afaceri în zona de import-export și comerț.

„Ulterior, am plecat în Marea Britanie, unde am început cu munci necalificate – o experiență care m-a învățat adaptabilitatea și importanța de a porni de jos, cu răbdare. Am urmat o calificare în domeniul finisajelor interioare, iar în timp mi-am format propria echipă și am înființat o firmă LTD. Această firmă a evoluat treptat într-un grup de companii care acoperă mai multe specializări: finisaje interioare, fațade, protecție pasivă la foc (fireproofing), precum și producția de tâmplărie din aluminiu, pereți cortină și sisteme de sticlă. Toate aceste direcții s-au dezvoltat natural, din dorința de a răspunde cerințelor pieței, cu soluții profesioniste și echipe bine pregătite", ne-a spus Ionuț Tudor.

În prezent, se concentrează pe mai multe proiecte strategice, atât în Marea Britanie, cât și în România. Unul dintre cele mai importante este lansarea, în România, a unei linii de prelucrare a sticlei dedicate proiectelor speciale: laminare, securizare și producție de sticlă rezistentă la foc.

Această investiție va fi urmată de implementarea unei linii verticale de vopsire în câmp electrostatic.

„Pe partea de real estate, avem în derulare mai multe proiecte: un cartier rezidențial cu certificare de eficiență pasivă în Târgoviște, o investiție imobiliară în zona Cotroceni din București, precum și alte inițiative aflate în faze incipiente.

Un aspect foarte important al acestui parcurs este faptul că îl construiesc împreună cu soția mea, Petra, care este directorul financiar al grupului de firme. Implicarea ei constantă și echilibrul pe care îl aduce în deciziile strategice sunt esențiale în tot ceea ce dezvoltăm", ne-a spus Ionuț.

El vine frecvent în România și, mai mult decât atât, intenționează ca în viitorul apropiat să-și concentreze peste 90% din energie și resurse în proiectele dezvoltate aici.

„Prin revenirea mea în România, îmi doresc nu doar să investesc, ci și să susțin românii care se întorc acasă. Cred că împreună putem promova, mai ales în rândul tinerilor din comunitățile locale, experiența, calificările și mentalitatea dobândite în anii petrecuți în străinătate. Este un capital valoros, pe care îl putem transforma într-o adevărată forță de modernizare", este convins Ionuț Tudor.

CRISTIAN MERDARIU - Fondator City Habitat Realty - Chicago

SORIN FISCU - Fondator Houseatonic Software - Massachusetts

DR. IOANA COZMUTA - Founder & CEO G-Space - California

DR. DRAGOȘ PETRESCU - CEO Ainira Industries - Melbourne

ANDREI DUNCA - Co-Founder la Blue-fish AI - Berlin

PAUL TOMOTAS - Fondator Upgreen Solution Ltd și AVA Steel Ltd - Cardiff

OANA OLTEANU - Founder Motive Force Ventures - San Francisco

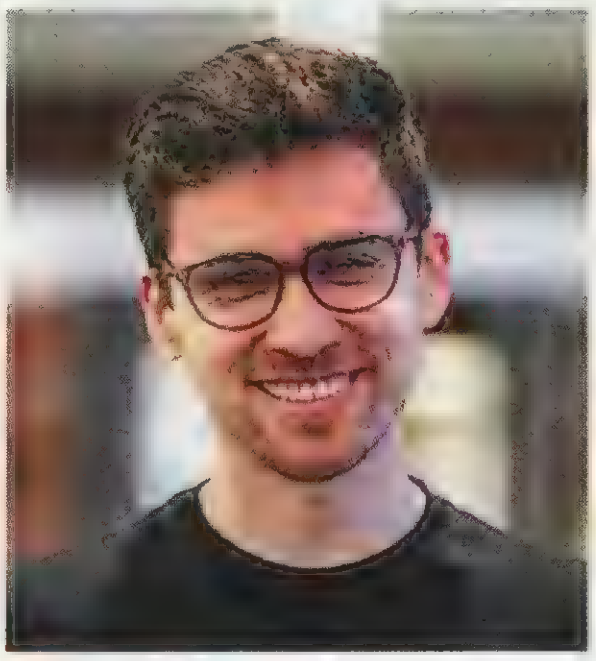

LAURENCE ION - Antreprenor în serie - California

DAN TEODOSIU - Antreprenor și manager - Paris

Mihai Diga
Un lider român vizionar care impulsionează inovația globală în domeniul sănătății

MIHAI DIGA ŞI-A ÎNCEPUT CARIERA internațională în cadrul unei echipe de cercetare și dezvoltare la Fresenius Medical Care în România, având privilegiul de a lucra alături de trei dintre foștii săi profesori universitari, o experiență care i-a modelat angajamentul față de inovație, precizie și dorința de a produce un impact real prin tehnologie.

În ultimii 25 de ani, Mihai și-a construit o carieră de leadership internațional în domeniile MedTech, farma și sănătate digitală, dezvoltând produse și platforme inovatoare care au îmbunătățit în mod direct îngrijirea pacienților cu afecțiuni cardiace și renale la nivel global.

Activitatea sa, care cuprinde diagnostice bazate pe inteligență artificială, monitorizarea implanturilor cardiace, platforme cloud și aplicații centrate pe pacient, a fost ghidată de motto-ul său personal: „Folosind Tehnologia și Inovația pentru a face o diferență pozitivă pentru pacienți și clienți".

Mihai a ocupat mai multe funcții de conducere de top în industria sănătății, inclusiv rolul de vicepreședinte global al Diviziei de Sănătate Digitală la Biotronik, precum și mai multe poziții executive la sediul central Fresenius Medical Care din Germania.

În prezent, este Chief Technology Officer (CTO) și membru în Consiliul de Conducere al ADG Group, parte a grupului PHOENIX Pharma. În această poziție, Mihai conduce strategia de tehnologie și transformare digitală a grupului, impulsionând inovația în domeniul tehnologiei farmaceutice, automatizării, platformelor de date și soluțiilor medicale bazate pe AI.

Deși activează la nivel internațional, Mihai rămâne profund conectat la România, extrăgând putere din valorile sale și menținând legături personale și profesionale strânse cu țara natală. El privește succesul său ca parte a unei povești mai ample, o poveste care demonstrează că valorile românești pot străluci pe scena globală.

„Valorile învățate în România, curiozitatea, determinarea și respectul profund pentru educație, continuă să-mi ghideze viața, modul în care conduc echipe și construiesc soluții care au impact asupra pacienților din întreaga lume".

FLORIN PRICOP - Chairman & CEO
Priehl Group, Inc - Chicago

DARIUS CURTA - Managing Director
Hortman Clinics - Dubai

DIANA DRAM - Consultant în management,
Good Break Consulting - Chicago

RADU CERNIA - Manager general
„The Ritz-Carlton" - Fukuoka

CORNEL FOTA - Director Deloitte -
Vancouver

LIVIU RAULEA - Director International
Procurement, Marriott International - Dubai

TEODOR BUBURUZAN - Director
Tehnologii Conectate, Volkswagen
AG - Germania

CRISTINA SCHEAU - Engineering
Leader, OpenAI - California

PETER SANDICA - Președinte Renolux
Restore Group – Toronto

Primul român ales vicepresedinte în Consiliul de Integrare al orașului Nürnberg: Ionela van Rees-Zota

ÎN GALERIA ROMÂNILOR CARE construiesc punți între lumi, Ionela van Rees-Zota se remarcă prin echilibrul dintre rigoarea jurnalistică și vocația de a aduna comunități. Născută la Moinești (Bacău) și formată între Râmnicu Vâlcea și Târgoviște, a absolvit Dreptul și Jurnalismul la Universitatea „Valahia", cu un Master în Administrație Publică Europeană. Parcursul i-a fost completat de numeroase specializări în evaluarea proiectelor, audit, managementul calității, psihologie, integrare și limbi străine.

Și-a început cariera în România, în presă și administrație, apoi, din 2008, a dus energia civică în Germania. A înființat și condus proiecte care țin comunitatea laolaltă: Centrul Cultural Româno-German „Dumitru Dorin Prunariu" din Nürnberg (cu bibliotecă și școală de limba română), un ziar românesc, o agenție de presă și inițiative dedicate sprijinului pentru migranți. Predă limba română adulților și copiilor și coordonează programe de integrare în cadrul Primăriei Nürnberg, reprezentând comunitatea în Consiliul de Integrare, unde ocupă funcția de al treilea vicepreședinte.

Astăzi, munca ei poartă aceeași semnătură: educație, cultură, incluziune. Continuă activitatea publicistică prin Ziarul VOCEA TA și Agenția de Presă Așii Români și pregătește, împreună cu Raluca Teodora Păun, lansarea cărții „Tu unde dormi la noapte?" (8 octombrie 2025, Nürnberg), ce conține o colecție de interviuri care aduc în lumină vieți la margine, dar pline de demnitate, ale oamenilor străzii originari din România.

Legătura cu țara rămâne vie prin parteneriate, proiecte și prin felul în care vorbește despre România. „Noi publicăm știri care să promoveze românii și România!", rezumă Ionela un crez transformat în rutină zilnică.

Privind înainte, vocea ei este fermă: România are nevoie de investiții consecvente în educație și cultură, de o administrație transparentă și politici publice care valorifică expertiza Diasporei, oferind condiții reale de întoarcere. Incluziunea, echitatea și dezvoltarea durabilă nu sunt doar deziderate, sunt direcții concrete pe care Ionela le practică zilnic, făcând din identitate și punți solide o reușită comună.

SORIN CIȘMAȘ - Inginer Apple Inc. - California

JENNIFER VLASIU – Profesionist IT și lector universitar - Canada

RAUL DUDNIC – Producător și regizor TV ROMEDIA Television - Ontario

DUMITRU CONSTANTIN (PUIU) POPESCU - Jurnalist - Toronto

DEA WILSON - Antreprenoare, investitoare, Super Conector - Los Angeles

RALUCA TOBIN - CEO Strategos Analytica - Londra

ANDREI SECUEȘU - Investment banker și antreprenor social - San Francisco/Germania

DELIA SALENO - Medic veterinar & Manager - Palma de Mallorca

ANATOLIE ȚURCANU - Director General Elit-Pan și filantrop - Chișinău

Cristina Steliana Mihailovici, de la inginerie maritimă de top, la ambasador al copiilor din întreaga lume

DR. CRISTINA STELIANA MIHAILOVICI este un inginer profesionist și lider academic cu o carieră internațională de peste 25 de ani în inginerie maritimă, sustenabilitate, educație și management de proiect.

Recunoscută în Top 50 Women in Engineering 2024 de către WES și laureată a premiului Rising Stars - We Are The City UK 2025, ea este o voce respectată în promovarea inovației durabile și a educației interdisciplinare.

Activitatea sa remarcabilă se extinde dincolo de inginerie, dr. Mihailovici este autoare publicată încă de la vârsta de 12 ani, cu lucrări apărute în reviste culturale și antologii internaționale.

Copilăria petrecută între Carpați, Dunăre și Marea Neagră a avut un puternic impact pozitiv și inspirațional. În prezent, scrie și publică poezie sustenabilă și povești educaționale pentru copii, în 12 limbi, promovând valori precum protecția mediului, diversitatea culturală și învățarea globală. Personajul central din creațiile sale este Little Globy, un ambasador al păcii și al prieteniei între copii din întreaga lume, inspirat de fetița sa, Nicole Noelia.

Pe plan profesional, dr. Mihailovici a coordonat proiecte europene (Erasmus, Leonardo, Horizon 2020), a oferit consultanță pentru organizații maritime britanice (NW IFCA, Marine Management Organisation), predă în universități de prestigiu și a prezidat conferințe internaționale în domeniul transportului maritim și performanței portuare. De asemenea, a fondat o revistă nautică educațională și a construit parteneriate între mediul academic și industrie. În prezent, este inițiatoarea unui festival în Liverpool, orașul unde locuiește, numele ei fiind notat, alături de scriitori britanici, în Capsula Culturii, în clădirea istorică simbol al Liverpool-ului, 360 Royal LiverBirds Building.

Expertiza ei acoperă inginerie offshore, transport și logistică maritimă, politici de mediu, audituri ISO 14001, sustenabilitate și leadership incluziv. Este fluentă în română, engleză și spaniolă, și are cunoștințe solide de franceză, italiană, esperanto și catalană. Prin îmbinarea științei, artei și educației, dr. Cristina Mihailovici inspiră o nouă generație de profesioniști globali, promovând excelența, creativitatea și responsabilitatea față de planetă.

ALIN PĂTRAN - Cercetător și Manager Singapore Institute of Manufacturing Technology (SIMTech)

GABRIEL GRUIONU - Director de inovație, antreprenor și mentor în biotehnologie - Indianapolis

MUNTEANU COLÁN DAN - Doctor în filologie - Gran Canaria

BENIAMIN BOGOȘEL - Matematician - Franța

CRISTINA BLAJ - Cercetător în imuno-oncologie, Revolution Medicines - California

DARIU GAVRILĂ - Profesor în vehicule inteligente, TU Delft - Olanda

VIOREL BOSTAN - Rector UTM, doctor habilitat - Chișinău

NELU MIHAI - Dr. în știința calculatoarelor, CEO și Fondator Mosaixsoft Inc și „Cloud of Clouds" - California

MARIAN GIDEA - Profesor și director program de matematică - New York

Paula Ciupag: Fiecare emigrant român trăiește pe jumătate în țara sa natală

PAULA CIUPAG ESTE JURNALIST cu peste 15 ani de experienţă, fondator şi redactor-şef al *Leute MAGAZIN* – singura revistă bilingvă tipărită română-germană din Germania. Lansată în 2021 şi distribuită exclusiv pe teritoriul german, publicaţia are misiunea de a promova imaginea României în context european, punând în lumină poveştile românilor care inspiră şi creează punţi între Diaspora şi ţara de origine. *Leute MAGAZIN* a fost prezentată şi în presa naţională din România, inclusiv în *Adevărul*. Pe lângă activitatea editorială, Paula este lector la una dintre cele mai importante instituţii de şcolarizare din Germania – Volkshochschule Augsburg, unde predă Limba română ca limbă străină. În 2023, a organizat EXPO RomanIA, prima expoziţie 100% românească din Germania, reunind 40 de antreprenori români. Revista se implică şi în proiecte caritabile, organizând conferinţe şi recepţii precum FEMEIA MAI şi GIVE YOUR POWER TO EMPOWER, donând fonduri către asociaţii caritabile din România.

De asemenea, *Leute MAGAZIN* susţine proiectul Via Transilvanica, promovându-l la evenimente ca un adevărat ambasador de imagine. Paula este de părere că fiecare emigrant trăieşte pe jumătate în ţara sa natală şi asta se reflectă în necesitatea de a căuta mereu fie un medic român, un contabil, un consultant, orice... român să fie. „De aceea noi avem şi astfel de contacte recomandate în paginile noastre".

Prin aceste iniţiative, Paula Ciupag contribuie la consolidarea legăturilor culturale, sociale şi identitare ale românilor din Diaspora, evidenţiind atât realizările personale ale oamenilor, cât şi proiectele care inspiră comunitatea.

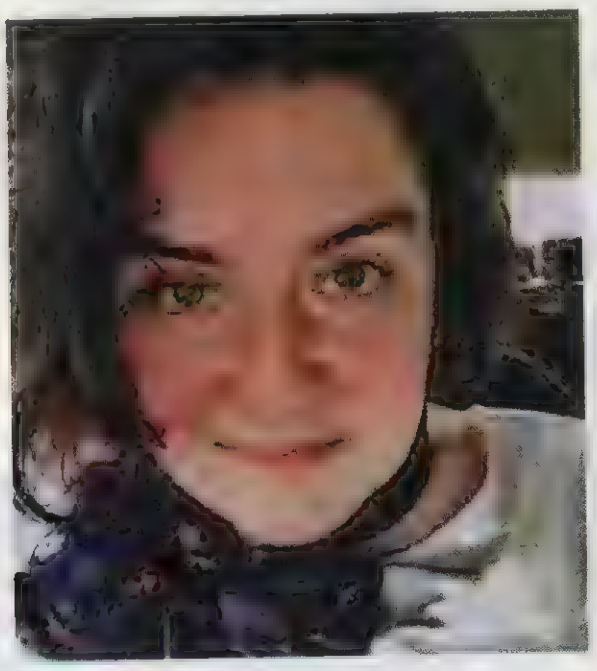

SORINA STALLARD - Director DOR Romanian Diaspora - Birmingham

NATALIA ZAHARESCU - Jurnalist de investigație, ZDG Chișinău

MĂRIUȚA NISTOR - Jurnalist de investigație, ZDG Chișinău

ANATOL ȘALARU - Medic, lider civic - Republica Moldova

CIPRIAN TOFAN - Deputy Lord Mayor - Plymouth, Marea Britanie

ALISA RUSSELL - Primar al orașului Bicester - Marea Britanie

OANA ANDREEA MECLEȘ - Judecător - Italia

DANA DENIS-SMITH - Vicepreședinte adjunct, Baroul Anglia și Țara Galilor

LAURA HANT - Președinte Asociația „Mihai Eminescu" Viena

Bogdan Surdu
Mă pun mereu în locul pacientului

DR. BOGDAN SURDU ESTE MEDIC stomatolog și antreprenor român în Franța, dedicat excelenței și empatiei față de pacienți.

Născut la Mediaș, jud. Sibiu, și absolvent al UMF Cluj-Napoca în 2012, dr. Bogdan Surdu a urmat un traseu ascendent, îmbinând rigoarea medicală cu spiritul antreprenorial. Primele experiențe le-a acumulat încă din facultate, ca asistent dentar, trei ani în stomatologie generală și un an în chirurgie maxilo-facială, etapă care i-a cimentat standardele profesionale.

În 2013, a ales Franța cu un obiectiv clar, propriul cabinet. S-a instalat ca medic colaborator liberal în Longjumeau, Île-de-France, iar, din 2017, a preluat cabinetul ca fond de comerț, transformându-l într-o clinică modernă. În 2023, a achiziționat și spațiul comercial, consolidând proiectul pe termen lung. Astăzi, clinica are 6 cabinete, trei utilizate de el și de soția sa, dr. Monica Surdu, medic specialist ortodonție, iar celelalte găzduiesc un psiholog, un kinetoterapeut și două infirmiere, un ecosistem integrat pentru îngrijirea pacienților.

Specializat în implantologie, dr. Surdu rămâne un adept al formării continue. Urmează CESUP în Parodontologie la Facultatea de Medicină Dentară Montrouge și Garancière și începe un program privat de implantologie AFOPI, Paris, coordonat de dr. Jean-Louis Zadakian. Pentru el, excelența clinică înseamnă actualizare constantă a cunoștințelor și adoptarea tehnicilor validate științific.

Empatia lui are rădăcini în propria experiență medicală. A trecut prin multe intervenții stomatologice, de la tratament ortodontic de 4 ani și 6 luni, la chirurgie de repoziționare a maxilarului, extracții și implanturi. „Mă pun mereu în locul pacientului", spune el, iar această perspectivă se vede în atenția pentru confort, comunicare clară și soluții personalizate.

Legătura cu România rămâne puternică. Revine anual pentru familie, la Mediaș, București și Cluj-Napoca, colaborează cu foști colegi și păstrează relații cu profesori care l-au inspirat. În plan personal, lucrează la obținerea permisului de barcă, o metaforă potrivită pentru felul în care își navighează cariera, cu direcție, disciplină și curaj.

DR. ȘERBAN STOICA - Chirurg cardiac pediatru - Marea Britanie

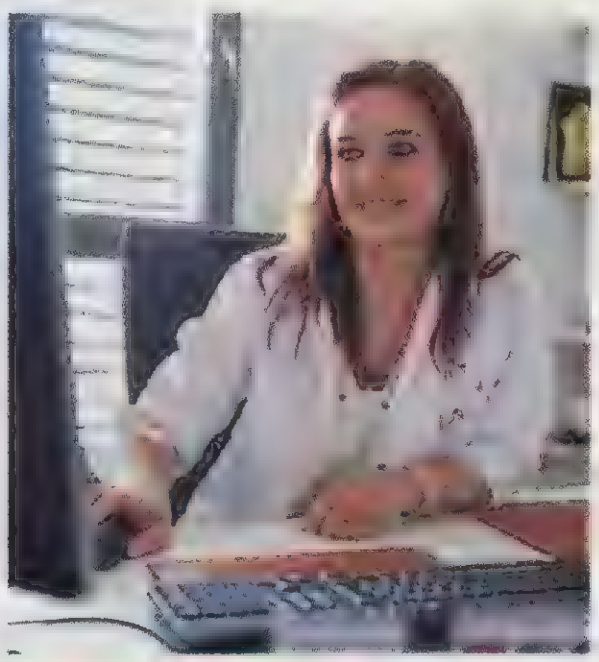

DR. OLIVIA SGARBURA - Medic chirurg oncolog - Montpellier

BIANCA DANIELA UZUN - Consultant în alăptare - Viena

DR. MARIA MAGDALENA ROTH - Medic dermatolog și cercetător - Palma de Mallorca

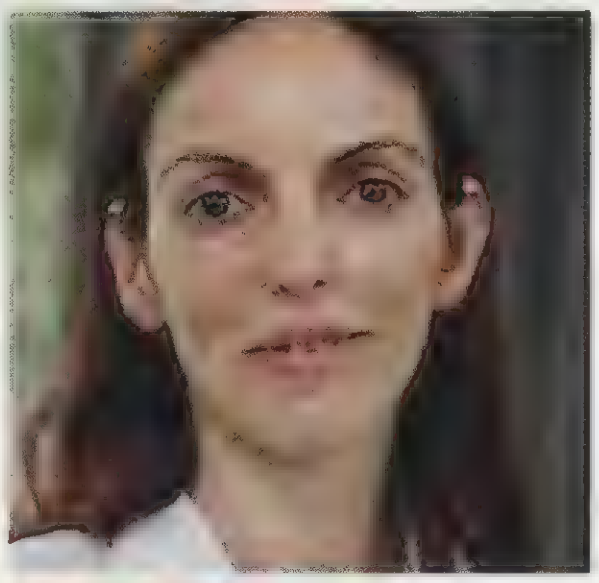

DR. ANCA ȘINDRILARU - Specialist în tratarea tumorilor cutanate și coordonator doctoral, Clinica din Ulm - Germania

DR. DAN MILEA - Profesor și director Departament Oftalmologie - Singapore

DR. MIRCEA ILIESCU - Doctor în genetică umană și antropologie, Universitatea Cambridge

PROF. DR. IOANA BRAICU - Profesor și cercetător, Departamentul de Ginecologie - Berlin

DR. MARIA MIS - Medic – Atena

Preasfințitul Ioan Casian, episcopul român ortodox al Canadei – Montreal

PREASFINȚITUL IOAN CASIAN s-a născut la 20 februarie 1969, în orașul Comănești, județul Bacău, părinți fiindu-i preotul Ioan și preoteasa Mariana. A urmat școala elementară și liceul industrial, clasa matematică-fizică în orașul natal, între 1975-1983, respectiv 1983-1987. Între 1989-1993, a fost student al Facultății de Teologie „Andrei Șaguna" din Sibiu, absolvind cu teza de licență în drept canonic „Iconomia în Biserica Ortodoxă".

Între 1993-1995 locuiește în mânăstirea Sf. Ioan Botezătorul (Ierusalim) unde primește primele elemente de formare monastică. În același timp urmează cursuri de greacă veche la Institutul Flagelazione (Ierusalim), de franceză la Institutul de limbă și cultură franceză Alliance française (Ierusalim) și de inițiere în tehnica picturii și restaurării de icoane.

În 1995 primește tunderea ca rasofor cu binecuvântarea IPS Serafim al Germaniei și Europei de Nord. Între 1995-1998, printr-o bursă de excelență primită din partea unui grup de 20 de mânăstiri catolice, urmează cursurile Universității Pontificale Sf. Anselm de Canterbury (Roma) - Facultatea de Istorie și Spiritualitate monastică și Patristică și Institutul Pontifical Oriental, Specialitatea Istorie, Artă și limbi clasice (greaca și latina veche) absolvind cu lucrarea „Drumul spre libertate: un studiu al comentariului asupra rugăciunii Tatăl nostru al Sf. Maxim Mărturisitorul", profesori coordonatori fiind Jeremy Driscoll și Maciej Bielawski. La sfârșitul studiilor, la chemarea IPS Mitropolit Iosif al Europei Occidentale și Meridionale, vine la Paris, unde împlinește funcția de secretar administrativ până în anul 2002.

Pe data de 23 iunie, este hirotonit diacon, iar apoi, pe 24 iunie 2001, preot pe seama Mânăstirii Înălțarea Sfintei Cruci (Malvialle, Franța). Pe data de 1 noiembrie 2001, primește tunderea în monahism (schima mică) pe seama aceleași mânăstiri. Face un stagiu scurt în mânăstirea Sf. Ioan Botezătorul (Maldon, Essex, Anglia). Între anii 2002-2003, este preot paroh la parohia Sf. Iosif din Bordeaux.

Din aprilie 2003, până în iunie 2006, este preot paroh la parohia română Sf. Nicolae din New York (USA). Este responsabil al Așezământului monahal Sf. Dimitrie cel Nou din Basarabi (Middletown, New York), unde organizează o cameră memorială în cinstea Arhim. Mitrofor Vasile Vasilachi, ctitor al acestui așezământ. La propunerea IPS Arhiepiscop Nicolae și cu aprobarea Consiliului Eparhial arhimandritul Ioan Casian, este propus pentru funcția de episcop-vicar și este ales de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința din 2 martie 2006. Pe data de 2 iulie 2006, este hirotonit în Catedrala cu hramul Sfinților Împărați Constantin și Elena din Chicago. De atunci până astăzi, și-a desfășurat activitatea pastoral-misionară în special în cadrul parohiilor românești de pe coasta de est a SUA și Canadei.

RĂZVAN-VASILE TATU - Paroh, Parohia Sf. Ap. Andrei - Johannesburg

SERGIU-MARCEL VLAD - Paroh, Parohia Sf. Mc. Paraschevi - Istanbul

MIHNEA POP - Paroh - Lyon

MONSENIOR BENONI AMBARUS - Arhiepiscop al Arhidiecezei de Matera-Irsina și Episcop al Diecezei de Tricarico - Roma

PASTOR CRISTIAN IONESCU - Pastor și președinte al Uniunii Bisericilor Penticostale Românești - Chicago

IPS NATHANIEL POPP - Arhiepiscop al Episcopiei Ortodoxe Române din America

PS NECTARIE PETRE - Episcopul ortodox român al Irlandei și Islandei

PROF. DR. ADRIANA BARA - Teolog - Montreal

MONSENIOR ANTON COȘA - Episcopul de Chișinău - Chișinău

Ioana Barac – artistă, arhitectă și catalizator al artei românești în Connecticut

IOANA BARAC ȘI-A CONSTRUIT cariera la intersecția dintre arhitectură, artă publică și educație. Licențiată a University of Hartford și absolventă a Yale School of Architecture (M.Arch, Premiul Moulton Andrus, 2003), Ioana predă din 2015 la University of Hartford și conduce Atelier Cue, studio din New Haven dedicat proiectelor care implică comunitatea în modelarea spațiului public.

Viziunea ei pornește de la ornament ca limbaj civic: lucrările recent semnalate de Yale includ „Currents", o instalație de mari dimensiuni ce celebrează viața marină în Darien, CT; la New Haven, contribuie la „Intersection to Connection", un program de artă publică ce reconectează cartiere separate de infrastructură, și semnează intervenții în peisajul urban local.

Ca organizator cultural, Ioana coordonează programele de Artă Vizuală ale Consulatului Onorific al României în Connecticut și este co-fondatoare RoArtConn, rețea care crește vizibilitatea artiștilor români prin expoziții și evenimente curatoriate. În 2025, expoziția „Meanders/Meandre", curatoriată de Ioana la Hartford Art School, a reunit artiști din SUA cu invitați din România și Republica Moldova, consolidând punți transatlantice.

Portofoliul ei cuprinde și proiecte emblematice de lumină și comunitate: „Winter Solstice Luminary Walk", la Edgerton Park a devenit un reper anual al orașului, iar presa locală a documentat impactul său asupra publicului. Ioana semnează, de asemenea, lucrări cu vocație diplomatică și editorială. În 2022, instalația „25" a fost piesa centrală a expoziției ICR New York dedicată a 25-a aniversări a Parteneriatului Strategic România–SUA. Din 2023, coordonează direcția grafică a revistei HCR-CT și expozițiile de artă asociate Zilei Naționale.

Prin practica sa, parte design, parte pedagogie, parte artă publică, Ioana Barac transformă spații și, mai ales, comunități: aduce laolaltă artiști, instituții și publicul american, dând României o voce vizibilă în Connecticut. În prezent, dezvoltă împreună cu Luiza Budea un proiect de mural al patrimoniului românesc în stat, continuând să folosească arta ca infrastructură de legătură între identitate și loc.

CAMELIA SKIKOS -
Designer - San Francisco

EDSTA (EDUARD ILIE) -
Creator de conținut - New York

ADRIENN VIVIEN ZOLTÁN -
Soprană - Londra

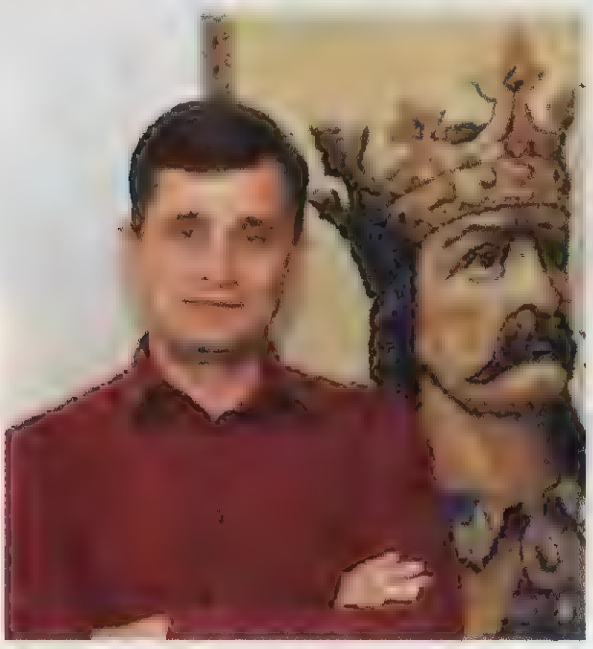

IURIE LEVCIC - Etnolog -
Cernăuți

OANA STĂNESCU - Arhitect -
New York

CRISTINA PRISACARIU - Artist plastic
- Japonia

MIRABELA VIAN - Dansatoare
și actriță - Paris

ADELA LICULESCU - Pianist -
Viena

MARIUS PREDA - Muzician -
Olanda

Bogdan Suceavă, profesor universitar Universitatea de Stat a Californiei, Fullerton

BOGDAN SUCEAVĂ ESTE profesor universitar în cadrul Departamentului de Matematică al Universității de Stat a Californiei la Fullerton și cercetător științific I în cadrul Institutului STAR al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.

Este autorul a peste 80 de lucrări de matematică, publicate, între altele, în: *Houston Journal of Mathematics, Taiwanese Journal of Mathematics, American Mathematical Monthly Beiträge zur Algebra und Geometrie, Differential Geometry and Its Applications, Czechoslovak Mathematical Journal, Publicationes Mathematicae, Results in Mathematics, Notices of the American Mathematical Society, Historia Mathematica.*

Este coautor al lucrării „Eclectic illuminism: applications of affine geometry", (scrisă împreună cu Adam Glesser, Matt Rathbun, și Isabel Marie Serrano) [College Math. J. 50 (2019), no. 2, 82–92], care în 2020 a primit Premiul Polya din partea Mathematical Association of America.

Pentru contribuțiile creative de-a lungul a peste două decenii de carieră, Universitatea de Stat a Californiei la Fullerton i-a acordat L. Donald Shields Excellence in Scholarship and Creativity Award pe anul 2023, cea mai înaltă distincție din universitate. Este membru al Departamentului căruia American Mathematical Society i-a decernat în 2022 Premiul pentru Mathematics Programs That Make a Difference. În 2020, a primit Medalia de Onoare din partea Societății de Științe Matematice din România. Este autorul a 20 de volume de literatură scrise în română, care au primit o serie de recunoașteri, între care premiul pentru literatură de ficțiune a Asociației Scriitorilor din București pe 2007, pentru romanul „Miruna, o poveste". Romanul „Venea din timpul diez", tradus în limba cehă de Jiří Našinec, a primit premiul Josef Jungmann pentru cea mai bună traducere în cehă în 2014 din partea Asociației Traducătorilor din Cehia. Același roman l-a adus pe autor la Salon du livre 2013, când a fost unul dintre cei 23 de autori care au reprezentat literatura română atunci când aceasta a fost oaspete de onoare la Paris. Interesul publicului e reflectat și în faptul că trei dintre romanele sale sunt prezente în colecția Top10+ a Editurii Polirom: „Miruna, o poveste", „Venea din timpul diez" și „Avalon. Secretele emigranților fericiți".

Monografia „Adâncul acestei calme creste. Programul de la Erlangen și poetica Jocului secund" (Polirom, 2022) a fost onorată cu premiul Agenției de Carte și cu premiul Societății Leibniz din România.

DR. ESTELA ENE - Profesor și director Catedră Engleză, Indiana University - Indianapolis

DR. ANCA MICU - Professor, prodecan al Univeristății Fairfield - Connecticut

DR. IRINA MUNTEANU - Profesor, Universitatea Tehnică din Darmstadt - Germania

PROF. DR. GELU IONESCU - Critic literar și fost redactor la Radio Europa Liberă (1983-1995) - Germania

GABRIELA FERGUSON - Fondator Școală Românească - Cardiff

FLORIN BÎLBÎIE - Profesor de Macroeconomie - Cambridge

DANIEL AELENEI - Cercetător și profesor universitar - Portugalia

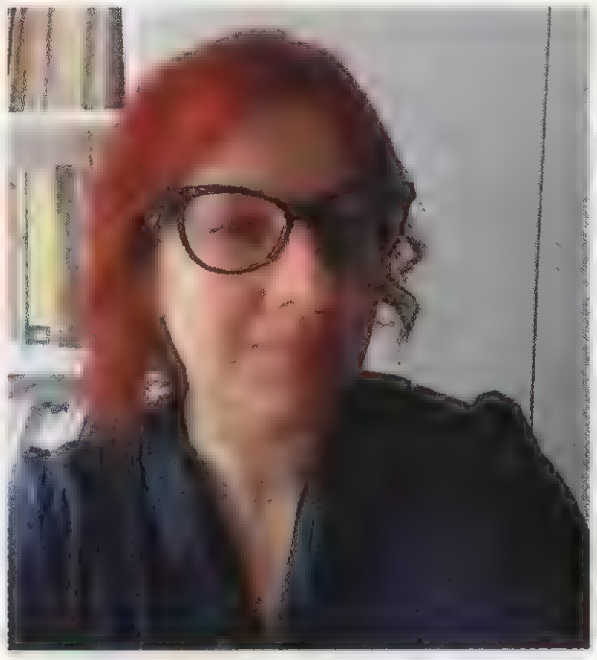

LAURA SPĂRIOSU - Profesor de limbă și civilizație română - Novi Sad, Serbia

MIRCEA IVAN - Profesor asociat departamentul de Medicină, Microbiologie și Imunologie - Indianapolis

Matei Trache, cel mai puternic tânăr din lume

FAMILIA LUI MATEI A DECIS SĂ se mute la Anglia în 2004, pe când acesta avea doar 10 luni.

Încă de când a început să meargă, a fost pasionat de sport. Matei a făcut cățărări, gimnastică, mountain bike și apoi haltere. De la haltere la „strong man" a fost doar un pas.

Acum, la 21 de ani, Matei este student în ultimul an la Sport Science în Sunderland și antrenor de trambulină de performanță.

În paralel, de patru ori pe săptămână, se antrenează pentru competițiile „strongman", unde participă cu succes.

Programul lui începe dis de dimineață cu antrenamentele la sală, apoi ajunge la facultate, după care merge la serviciu unde lucrează până pe la 20.00 – 21.00. Apoi o ia de la capăt.

În urmă cu patru ani, antrenorul l-a sfătuit să meargă la o competiție strong man de începători. Încurajat de locul 4 obținut, Matei a început să meargă la concursuri locale în probele „strongman".

Anul acesta, a reușit o performanță deosebită, câștigând concursul Junior Natural Strongman World's Strongest Man & Woman 2025, care a avut loc în luna august. „Ca oricărui tânăr, îmi place să-mi petrec timpul cu prietenii, să citesc și să ascult muzică. Îmi place să călătoresc în Scoția, să descopăr locuri și pietre de ridicat istorice pe care încerc să le ridic. Îmi place foarte mult să conduc", ne-a spus Matei Trache.

În România vine în fiecare an, mai ales că mătușile, unchii și verii lui sunt toți în București.

Îi place în Centrul Vechi, dar și la munte.

„Ca orice român, nu zic nu la mici și la sarmale", completează tănărul strongman.

GABI DUMITRU –
Antrenor de fotbal- Londra

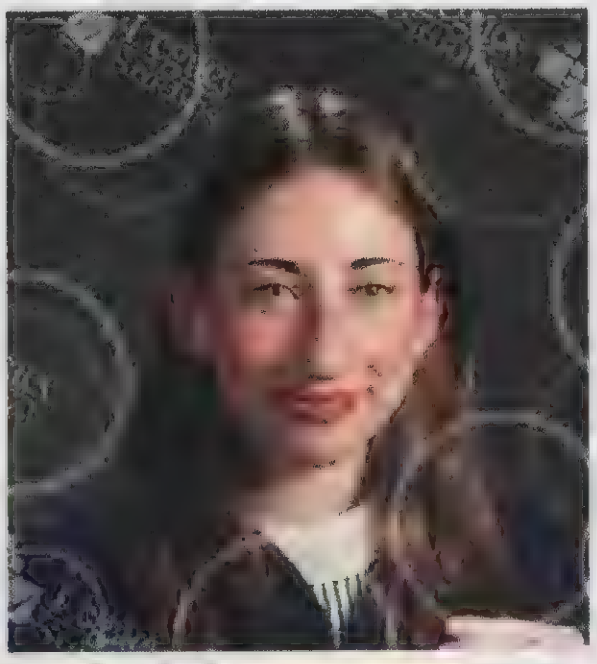

ALESSANDRA MARIA GAVRILOIU –
Campioană la înot - Connecticut

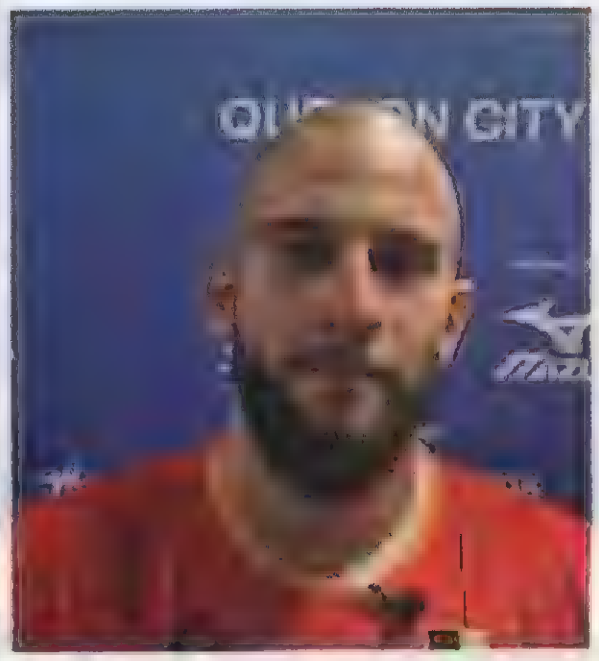

BELA BARTHA –
Volei - Italia

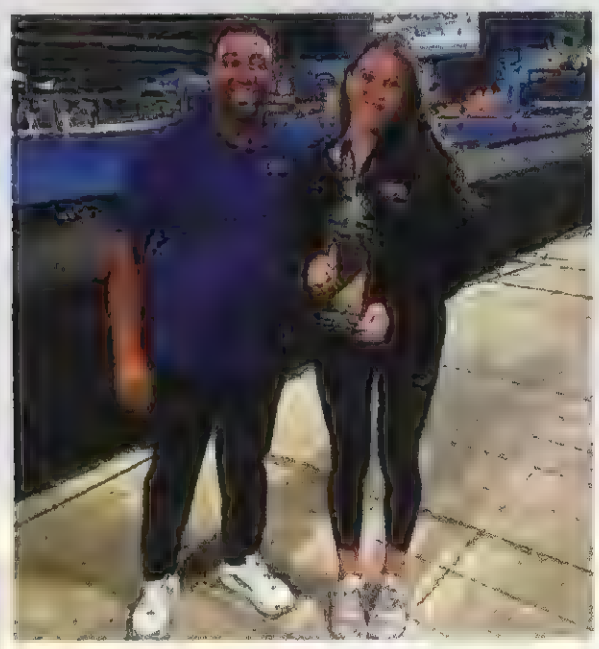

TEODORA DIACONU –
Polo pe apă - Connecticut

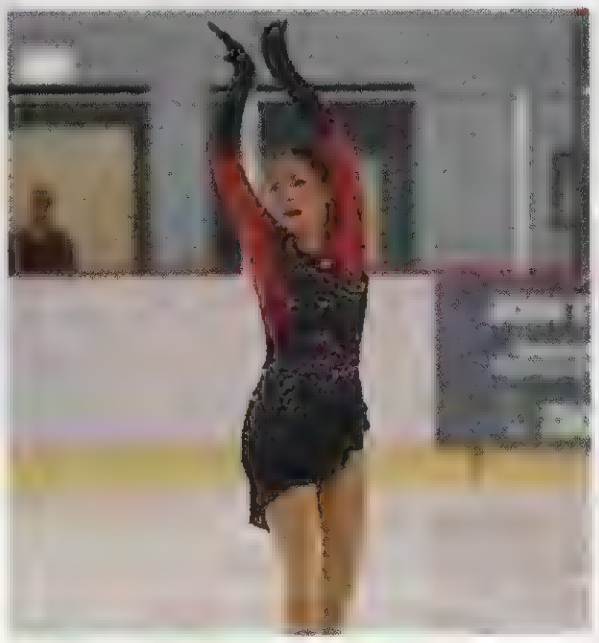

ILINCA THEODORA MOCANU -
Patinaj- Danemarca

CLAUDIU MIHAILĂ -
Antrenor - Spania

ROXANA POPA -
Gimnastă - Spania

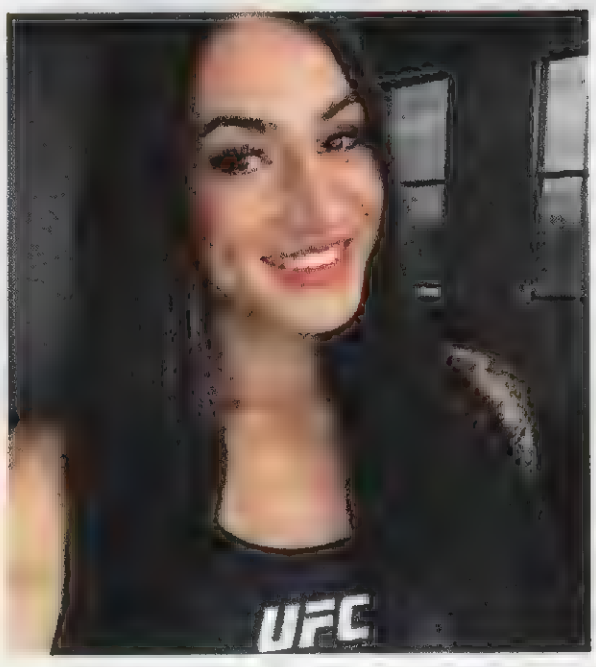

DIANA BELBIȚĂ -
Multiplă campioană MMA – Canada

TAYLOR GONTINEAC –
Rugby- Franța

Anatol Șalaru, o voce lucidă, un om căruia nu-i este frică să numească inamicul Moldovei și României

ANATOL ȘALARU FACE PARTE din acea categorie rară de lideri care nu își calibrează mesajul după curentul zilei, ci după busola interesului național. Fost ministru al Apărării al Republicii Moldova, promotor constant al apropierii de România și de spațiul euro-atlantic, Șalaru a rămas în ultimul deceniu una dintre vocile cele mai ferme împotriva influenței ruse și a războiului informațional care erodează instituțiile democratice. Dincolo de polemici, traseul lui vorbește despre consecvență. Ca ministru, a pledat pentru modernizarea capabilităților de apărare, cooperare strânsă cu partenerii occidentali și ieșirea din ambiguitățile geopolitice care țin Chișinăul vulnerabil. Ca lider civic și comentator, a explicat cu tenacitate că neutralitatea nu înseamnă naivitate: într-o regiune presată zilnic și de foarte mulți ani de propaganda rusească, bani opaci și rețele proxy, singura ancoră reală este convergența instituțională cu UE și interconectarea strategică cu România.

Șalaru a vorbit devreme și clar despre natura hibridă a amenințărilor: cumpărarea influenței, orchestrarea „protestelor" plătite, intoxicarea spațiului informațional, atacurile asupra încrederii publice în alegeri. A cerut transparență în finanțarea politică, întărirea mecanismelor de integritate și pedepse reale pentru rețelele care încearcă să vândă voturi sau să saboteze orientarea europeană a țării. În această ecuație, presa de investigație este, în viziunea sa, un pilon de securitate: când jurnaliștii documentează banii, comenzile și canalele de manipulare, alegerile devin mai greu de furat, iar instituțiile mai puțin șantajabile. Relevanța publică a lui Anatol Șalaru vine din această dublă perspectivă: securitatea nu e doar armată, ci și reziliență socială; politica nu e doar discurs, ci și reguli aplicate egal. Pentru generația care vrea Moldova în Europa, mesajul său e limpede: fără curajul de a numi riscurile pe nume, clar, americănește, fără o justiție funcțională și fără presă de calitate, niciun program de guvernare nu rezistă în fața unui aparat de subversiune bine finanțat.

Anatol Șalaru rămâne, astfel, un reper de consecvență într-un peisaj volatil: un lider care alege să fie incomod când e necesar, să apere votul atunci când e atacat și să ridice standardul conversației publice deasupra zgomotului. În vremuri tulburi, asemenea voci sunt esențiale.

„Paznicele votului“, din stradă în online: Natalia Zaharescu și Mărițța Nistor demască noua armată digitală a Kremlinului

DUPĂ CE AU ARĂTAT CUM REȚEAUA lui Ilan Șor a plătit oameni pentru proteste și a cumpărat voturi la prezidențialele și referendumul din 2024, jurnalistele *Ziarului de Gardă*, Natalia Zaharescu și Mărițța Nistor au revenit cu o investigație care mută bătălia pentru corectitudinea alegerilor acolo unde contează în 2025: în ecosistemele TikTok, Facebook și Telegram. Sub acoperire, ele au documentat formarea unei „armate digitale“ a Blocului „Victorie“, controlat de la Moscova de Ilan Șor: sute de conturi cu identități false, conținut anti-european livrat la normă, coordonare în grupuri secrete și „curatori“ vorbitori de rusă care, luni la rând, i-au instruit pe „activiștii pe comunicare“ cum să păcălească algoritmii pentru impact maxim. În faza a doua, din „voluntari“ s-a extras un detașament plătit „direct de la Moscova“, inclusiv prin mecanisme greu de urmărit. Ținta declarată: parlamentarele din 28 septembrie 2025. Metoda rămâne aceeași ca în „În slujba Moscovei“: infiltrare, camere ascunse, probe verificabile, cronologie completă a operațiunii. Diferența este scara: dacă, în 2024, rețeaua împingea oameni și bani spre urne, în 2025 ea împinge narative, furie fabricată și confuzie, cu o disciplină industrială a dezinformării. Tehnic, investigația ZdG arată un flux „cap-coadă“: recrutare, training online, kituri de mesaje, monitorizare, recompense. Civic, ea oferă societății un manual de recunoaștere a manipulării înainte ca aceasta să devină vot. Seria din 2024 a forțat reacții publice și a crescut vigilența instituțională; în 2025, dezvăluirile despre „armata digitală“ setează standarde pentru supravegherea campaniilor online și întăresc argumentul că integritatea electorală nu se apără doar în secția de vot, ci și în feed. Faptul că munca lor a fost recompensată cu European Press Prize la categoria Investigație confirmă valoarea publică a acestor demersuri și pune Chișinăul pe harta jurnalismului european de referință. Într-o regiune expusă dezinformării, ele au livrat exact ce promite etica jurnalistică: adevăr verificat la sursă și curaj atunci când e cel mai greu. Republica Moldova a avut alegeri mai corecte și o societate mai lucidă. Când probele apar la timp, alegerile sunt mai curate, iar democrația este mai greu de furat. N

re▸patriot summit

CREDEM ÎN ROMÂNIA

Conectăm românii de pretutindeni

REPATRIOT APROPIE ROMÂNII DE PRETUTINDENI MAI MULT CA NICIODATĂ. Ne conectăm, schimbăm idei și dezvoltăm proiecte care să aducă mai aproape românii de pretutindeni, pentru ca împreună să generăm noi investiții în țara noastră. Stimulăm competitivitatea și ne aducem aportul la educația românilor din toată lumea prin schimbul de bune practici.

Pentru prima dată, după mai bine de două decenii și jumătate, prin RePatriot, oamenii de afaceri din Diaspora au fost chemați acasă să investească bani în țara lor natală sau măcar să transfere o parte din know-how-ul câștigat pe toate continentele. Până acum, am organizat peste 40 de conferințe în toată lumea și șapte ediții RePatriot Summit, care au fost un real succes!

Am interacționat cu peste 12.000 de români de pretutindeni și am avut peste 1.700 de participanți la summit, iar discuțiile antreprenorilor din Diaspora cu cei din România se concretizează continuu în idei de business, în sectoare precum IT, eficiență energetică, turism, agricultură, construcții și tehnologie.

Câteva din proiectele noastre:

- Top 100 Români de Pretutindeni
- Aplicația RePatriot
- RePatriot Jobs
- Timpul Reîntoarcerii
- RePatriot AI
- RePatriot Medical
- 10 Români de 10
- Alături de Veterani
- RePatriot Summit
- Conferințe în Diaspora și România

RePatriot, proiectul RBL care conectează românii de pretutindeni la oportunitățile de Acasă, are ca suport online site-ul repatriot.ro, unde sunt incluse mai multe informații despre ce facem, povești de succes inspiraționale ale antreprenorilor care au reușit să-și construiască afaceri sănătoase și corecte, ghiduri, oportunități de finanțare, posibilități de sponsorizare și multe altele. În plus, poți descărca și aplicația RePatriot, din App Store sau Google Play și te poți conecta cu români din toată lumea, poți fi mereu la curent cu oportunitățile pe care aceștia le oferă, cum ar fi: programe de investiții, servicii, parteneriate, evenimente, networking, locuri de muncă sau pur și simplu informații utile. Acum ai legătura.

Conectează-te cu românii care gândesc la fel ca tine. Vino alături de noi!

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Petre Bădică

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Mihai Duță

ART-DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București

(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)

Telefoane:

0374.00.23.81

0374.00.23.82

Email:

redactia@newsweek.ro

abonamente@newsweek.ro

publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

PUBLICITATE _ carmen.dinca@newsweek.ro

TIPAR:

IPG Infopress Group

ISSN 2734 – 6625

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

Newsweek ROMÂNIA

Alătură-te și tu
celor peste
> 2.500.000
de cititori unici
care aleg
în fiecare lună
newsweek.ro

Cele mai relevante știri,
analize pertinente,
investigații incisive,
opinii echilibrate.

newsweekromania

PRIMII PAȘI
ÎN AFACERI

CU **Contul Primul An Gratuit**

ZERO costuri,

100% focus pe businessul tău

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025